FESTA MAJOR 1991

SANT HILARI SACALM 29 30 31 agost i 1 setembre

SLPC, Biblioteca St. Hilari Sacalm.
1358210406

SANT HILARI SACALM 29 30 31 agost i 1 setembre

FESTA MAJOR 1991

FESTA MAJOR
SANT HILARI SACALM
AGOST
SETEMBRE
29, 30, 31 i 1

Salutació

M'honora encapçalar una vegada més el programa de Festa Major d'enguany, amb la finalitat de dirigir-vos unes ratlles de sincera salutació.

Òbviament, els membres del Consistori actual tenim davant nostre una altra legislatura i la tasca a desenvolupar és molta i la responsabilitat gran.

Hem d'avançar tots junts, donat que durant aquest període s'iniciarà la construcció d'un gran projecte polític, econòmic i social europeu i Catalunya pot tenir l'oportunitat històrica de jugar un paper important en aquesta Europa dels pobles.

Hilariencs, hem d'afrontar aquest repte iniciant una necessària coordinació entre l'Ajuntament i el teixit social del poble, per continuar avançant i per tal d'adaptar-hi la nostra acció present. Tanmateix, per a que tot plegat resulti efectiu i, sobretot, eficaç, és imprescindible una interdependència més sòlida, si cal, entre l'estament polític i la societat civil.

Ara estem molt a prop d'un canvi de mil.lenari i per tant estem entrant en una nova etapa històrica que hem de construir tots junts.

El caràcter i la cultura dels pobles estan fortament condicionats per les seves tradicions, com ara la Festa Major. Novament ens trobem davant d'una de les festes més significatives i importants de tot l'any, en la que demostrem la nostra personalitat i el tarannà que ens diferencia de la resta.

Tenim el prestigi de ser un poble ferm, honrat, lluitador i amant de l'esforç i del treball. Som un poble de muntanya i n'estem orgullosos i hem de procurar que totes aquestes qualitats humanes i cíviques que acabo d'esmentar perdurin per sempre en tots i cadascun dels ciutadans de Sant Hilari.

Fem junts que aquesta Festa Major sigui rica en amistat i participació en els actes, per tal que els nostres costums i tradicions adquireixin una veritable dimensió amb la participació de tothom.

Hilariencs, estiuejants, en nom dels companys de Consistori i en el meu propi us convido a participar activament en tots els actes i a gaudir de l'encís d'aquesta la nostra FESTA.

El vostre alcalde,
F. XAVIER ROSSELL i TERRIS

Davant la manca de publicacions periòdiques a la nostra vila, el Programa de Festes és des de fa temps una porta oberta a totes les opinions. L'Ajuntament dóna les gràcies a aquelles persones i entitats que amb els seus escrits han ajudat a confeccionar aquest programa.
Com que hi ha força participació, hi ha un Consell de Redacció per a fer una selecció dels escrits.

Cada any quan s'acosta la Festa Major, l'Ajuntament passa una comunicació a totes les entitats del poble per si volen donar el seu parer a través d'aquestes pàgines. Aquí hi teniu la col.laboració de totes les que ho han fet. L'Ajuntament no comparteix, necessàriament, l'opinió dels col.laboradors en aquest programa.

ENCOMI DE SANT HILARI

El Dr. Josep M.ª Arimany fent el Pregó de les Festes.

De bell antuvi desitjaria regraciar el Sr. Batlle i els Srs. Comissionats de Cultura i Festes per la distinció que m'han atorgat en fer-me la comanda del Pregó de la Festa major de Sant Hilari. He de palesar el meu agraïment perquè aquest encàrrec no és per a mi una obligació sinó un honor molt preuat, car com tots sabeu, la meva afició a aquest poble és gran i es fonamenta en els molts anys que fa que hi vinc i que hi estic vinculat.

Tanmateix, tinc la satisfacció de mantenir-hi molts amics i haig de dir que la meva professió m'ha permès conservar una relació molt directa, amistosa i estimada amb moltes de les famílies d'aquest poble.

Fet ja aquest preàmbul obligat, de cortesia envers les autoritats i tots els presents, vull començar el meu humil pregó. Intentaré fer-ho en un to líric i l'inicio amb una estrofa inspirada del llorejat poeta i estiuejant Jaume Llacuna, publicada al programa de Festes de l'any passat. Diu així:

"la cançó de Sant Hilari
és senzilla i és suau;
té remors de cosa nostra
i és fragant de verd i blau".

Aquesta cançó senzilla i suau és la que sent el meu cor cada vegada que tinc la sort de passar pels vostres carrers, trepitjar la gespa tendra dels vostres prats, endinsar-me en l'espessa boscúria que us rodeja i alçar els ulls al cel blavós de les matinades fresques i gemades.

En un cant planer i amorós perquè la gent de Sant Hilari és senzilla i acollidora; tonada dolça perquè el poble jacent i perllongat en direccions ben senyalades, en un indret rodejat de muntanyes i turons, entona de manera conscient aquest càntic amb tendresa melosa cada matinada i cada vesprada.

El poeta encara dirà:

"Duu un repòs madur i perfecte,
mig enyor i mig oblit,
que ens amoixa el front i ens vessa
com un somni al fons del pit".

Ben cert! Milers d'amics sojornen cada any aquí a Sant Hilari cercant aquest repòs madur i perfecte. Són moltes les vegades que en el decurs de l'any, en trobar-nos pels camins de la vida hem saludat els amics amb aquest auguri: "A reveure! Fins a Sant Hilari!" En felicitar les festes nadalenques els escrits, amb joia no dissimulada, diuen: "Ens veurem a Sant Hilari. No hi manqueu". Tots porten aquesta tonada com un somni al fons del pit, perquè vulguis o no, quan has tastat l'ambient de Sant Hilari, quan has passejat pel mig dels castanyers i arbredes embolcallades amb la sentor d'herbes aromàtiques o has saborejat l'aigua de les cents fons que dia i nit destillen aigua fresca i sanitosa, mai més no podràs oblidar les sensacions que com una bonica melodia han afalagat el teu esperit. Arreu sents encara la remor de les fonts que tantes vegades has enaltit.

Un es troba fascinant per la frescor de l'aigua de la font del Cirerer, o per l'aigua cristal·lina de la font del Pic o per la reconfortant de la font Vella. És impressionant la quietud i placidesa camperola de la Font d'en Curb, on els ocellets saltironegen i s'hi abeuren i on se sent aquella pau paradisíaca que agermana la natura i l'home. No fa falta resseguir totes les fontanes, que com presents enjoiats de la Providència teniu al vostre poble i contorns, però sí s'escau que aquí esmenti les famoses FONTS D'ALGUES PICANTS, a les quals Sant Hilari hauria d'aixecar un monument d'homenatge, car elles soles han donat al poble un honorable nom a tot el món i han estat l'admiració de milers d'estiuejants que han visitat la nostra vila.

Us voldria parlar no com un inspirat poeta que canta les belleses naturals que enjoien els vostres environs, ni com un lletraferit que, amb paraules eloqüents, desgrana raonaments profunds, sinó que vull mostrar el meu entusiasme per Sant Hilari. La meva mare n'és filla d'aquest poble i des de la infantesa he sentit aquest escalf matern de l'amor a aquesta terra. El meu pare, des de la casa que tenim al Pla de Campaner, es complaïa a rebre les visites... als atris de la casa mentre els deia tot satisfet: "Que bé que hi estem aquí a Sant Hilari". I des d'allà assenyalava cases, carrers, places i turons que eren l'esplai de la vista de cada jornada d'estiueig.

Veia el sol ixent sobre els tres turons de la part oriental... i ovirava els fulgors del sol morent des de la Miranda amb uns colors vivíssims, rogencs, que haurien servit de model al pintor Josep M. Sert pels cortinatges dels murs de la catedral de Vic.

Sant Hilari, capital de les Guilleries, és cada vegada més un centre important de població. L'aprovació del traçat de l'Eix Transversal, que passarà prop del poble, determinarà un possible creixement en totes direccions. Així podrà acollir tots els que cerquen espais verds i purs per oxigenar-se en les boscúries i frondoses muntanyes que volten Sant Hilari i que l'han convertit en la Suïssa Catalana per excel·lència.

Dues instantànies de les Guilleries.

Amb uns braços potents d'expansió el poble va creixent amb un esplet de cases i edificacions, totes elles diferenciades amb un segell de bon gust i de modernitat, esmaltades amb pomells de flors de vius i variats colors que són l'admiració dels que es passegen pels vostres carrers i avingudes.

Es diu que "A Sant Hilari qui hi ve un cop, vol tornar-hi", i és veritat. Recordo l'anècdota del rector de Vilassar de Dalt, que vestit amb sotana anava d'excursió amb uns amics estiuejants. Quan passà ran d'un prat, que com verda catifa s'estenia prop de la carretera, va dir als seus amics que paressin el cotxe perquè li urgia baixar. Un cop a terra, anà cap a l'herbada i amb la sotana arremangada va fer dues o tres tombarelles. Tornà a l'auto i digué: "Perdonin, però això de Sant Hilari és temptador". Era el seu homenatge a la regalada verdor dels prats hilariencs.

Sou "La Vila de les Cent Fonts". No és una loa hiperbòlica, és una realitat. Podem veure-les degudament classificades a l'opuscle que edita l'Àrea de Turisme. No és escaient ara esmentar-les totes, però no vull pas deixar de passar l'ocasió de fer una glossa breu i senzilla de les més conegudes.

LA FONT PICANT. Com he dit abans, Sant Hilari hauria de fer un públic reconeixement a aquesta font descoberta a finals del segle XVIII per Dr. Josep Gravalosa i declarada d'utilitat pública l'any 1879, ara fa 110 anys. Després de diferents estudis sobre les propietats de les seves aigües, el Dr. Nicolás Pérez Jiménez l'any 1887 va fer un exhaustiu i extraordinari estudi sobre les seves qualitats terapèutiques. L'Establiment, o durant molt de temps "Hotel Martin", data de 1880. Aquestes aigües, que guareixen mals de litiasi hepàtica, renal, úrica, mals de fetge i gota, eren el reclam poderós que atreia i encara atreu molts de forasters. Els manantials estan situats a 5 quilòmetres del centre de la població i estan al peu de la riera del mateix nom, envoltats d'espessa vegetació.

La FONT VELLA, que fou visitada pel poeta Mn. Jacint Verdaguer l'any 1889 i li inspirà un significat vers.

El complex industrial que avui hi ha muntat fa arribar aquesta aigua a tot Espanya i fins i tot a l'estranger.

La FONT DEL PIC, ombrejada per altíssims arbres dóna una aigua cristal·lina que fa les delícies dels estiuejants vagarosos.

La FONT DEL CIRERER, d'aigua gemada per omplir els termos, les ampolles i els càntirs per a dur-los a taula a l'hora de menjar.

La FONT DEL FERRO, d'aigua ferruginosa, saborejada per la quitxalla que juga pel passeig, camí fressat per quasi tots els estiuejants, de camí cap a la Miranda, lloc esplèndid per la panoràmica que es divisa, avui dissortadament velada pels avets que l'envolten i eviten la visió de la vall d'Arbúcies, mirant fit a fit la imponent massa del Montseny.

La FONT DEL SASTRE, que és dolçor de tot l'estiu, diu el poeta.

La FONT DEL RECTOR, d'antiga tradició clerical.

La FONT DE L'ARC, juganera i solitària.

La FONTDOR, avui engolida pel conjunt industrial que l'explota.

La FONT D'EN GURB, tot un idil·li de solitud, frescor i pau.

I moltes altres fonts que seria massa llarg de citar, però que totes tenen un encís especial.

Parlar de les fonts de Sant Hilari implica fer-ho també dels bonics camins que hi emenen. Els passeigs de la font Vella, de la font de Pic, de la font del Ferro, quantes vegades han estat lloc de trobades amistoses i de confidències càlides! Quina pila de records!

És impossible amagar tantes recordances emocionals quan els estiuejants s'apleguen a la plaça Gravalosa tot esperant l'hora exacta d'anar cadascú a la seva fonda o hotel. Sant Hilari, com en un rigorós convent, s'obeeix el toc de la campana i a l'hora assenyalada els carrers romanen deserts i les places buides, ja que tothom és a la taula saborejant els exquisits menús que se serveixen cada dia i que restauren forces, perquè les aigües de Sant Hilari, diu la gent, enflaqueixen.

Anar a Sant Hilari i no fer una excursió pels seus voltants és un contrasentit. Són sortides que es repeteixen cada any perquè hom hi sent un atractiu poderós i únic.

Una excursió a la casa pairal del Sobirà, situada a 850 m d'altitud des d'on es divisa una extensió immensa de bosc. Quan l'actual cardenal i arquebisbe-emèrit de Barcelona, Dr. Jubany, fou nomenat bisbe de Girona, pujà al Sobirà des de Santa Coloma, per poder donar la seva primera benedicció episcopal a tota la diòcesi gironina. Al peu del Sobirà hi ha l'antiga església de Santa Creu d'Horta.

Cal també fer una escapada a Santa Margarida de Vellora, zona curulla de boscúries i valls pregones; és la parròquia on hi ha el mas Huix, casa pairal del bisbe màrtir de la nostra terra. L'ermita del Pedró, lloc d'aplecs i de concentració mariana, on es venera una imatge barroca del s. XVII.

Molts heu contemplat des de Sant Hilari l'alterosa muntanya de Solterra, dita també de Sant Miquel de les Formigues, que amb 1.204 m d'elevació és el punt més altiu de les Guilleries i està situat a 9 quilòmetres del poble. Dic que molts l'han contemplada però pocs hi han pujat, i és de doldre car des del cim la vista és fantàstica i hom es queda amb el record gustós de la gesta.

Es diu: "Aquest any hem pujat a Sant Miquel" i les paraules sonen amb aires triomfals. Allà van a morir les bandades de formigues de la contrada, ja que diu la llegenda que una formiga atrevida va picar la cama del Sant Miquel que hi havia a l'antiga capella i li va fer sang; el sant, enfadat, va condemnar a morir totes les formigues que a partir d'aquell moment arribessin al cim.

A vegades el pare, quan jo era petit, em portava a fer llargues sortides per a veure i conèixer els contorns de Sant Hilari. Recordo que quan planejàvem pujar al santuari de la Mare de Déu del Coll, sabíem que calia enfilar un camí d'animals de bast seguint el ritme dels seus passos des de la Vall d'Osor. Després una magnífica i salvatge carretera ens estalviava el caminar penosament. El Coll és un santuari marià de gran anomenada, parròquia rural on tot l'any hi residia rector; té meravelloses vistes sobre la vall del Ter i els seus embassaments i el Cabrerès.

El meu pare hi anava amb un pagès que coneixia pam a pam tots els senderols, els cimalls i les valls i ens explicava delicioses llegendes i rondalles. Un cop arribat al Coll, convé anar a peu fins al cim de Sant Benet, de 1.114 m on hi havia un pedró dedicat al sant fundador. No descurem visitar el poble d'Osor, última parròquia per aquest indret del bisbat de Vic i amb molts atractius pel foraster.

No podem deixar de fer una petita excursió –alguns la fan diàriament– a l'ermita del Nen Jesús de Praga. Està ubicada a un parell de quilòmetres de la població. Fou construïda l'any 1911 i l'envolten un conjunt de monumentals blocs de granit que li donen un to èpic de llegenda.

El Dr. Arimany rep un obsequi de l'alcalde.

No vull abusar de la vostra benèvola atenció, però deixeu-me dur a terme el meu peregrinatge bo i rememorant els dies d'estiueig passats a l'ombra tonificant dels vostres boscos, o bé passejant pels carrers i places hilarienques, on en topar amb els amics de cada estiu salta la cordial salutació de "Que bé hi estem a Sant Hilari".

Es pot discutir l'eficàcia del balneari avui que tenim tants medicaments eficients per a curar malalties. També pot polemitzar-se amb la pregunta de si Sant Hilari ha esgotat tots els recursos a l'abast per atreure el turisme i fins, si us plau, dir que el turisme que ve aquí és de gent gran. Això deixem-ho pels analistes i els tècnics.

El que sí és indiscutible és que a Sant Hilari s'hi troba pau, repòs, amistat i gent acollidora, bons aliments i aigües sanitoses, aire fresc i pur, companyia agradable, sensació d'estar com a casa i moltes coses més.

Aquí el ser humà s'agermana amb la naturalesa i gaudeix d'un cel serè i extasiant, de vesprades de calma i placidesa francescana, de temperatura agradable al tombant de la jornada... i d'una gran Festa Major.

Em perdonareu que en aquest pregó, que ha de ser senzill i breu, no hagi fet esment de les personalitats que enjoien la vostra història, ni tampoc de les festes tradicionals que celebreu i de les sorpreses que reserveu cada any als que us visitem. Tot plegat forma una toia galana que us honra i ens afalaga el gust estètic per a fer-nos venir ganes de tornar.

Permeteu-me, amics, que acabi aquest pregó amb una petita quarteta popular:

Benvinguts a Sant Hilari,
llogarret que tant ens plau;
aquest lloc és una fantasia
de relax, salut i pau.

Bona Festa Major

JOSEP M.ª ARIMANY i RIDAURA

TEATRE: VIDA, REALITAT, IL·LUSIÓ.....VIDA

Hi ha ciutats que promouen concursos regionals de grups teatrals per a la tercera edat. És una invitació plausible, útil, bona i necessària. Això suposa i vol dir moltes coses, ocupació d'un temps lliure, valuós i força difícil d'omplir en aquest estadi de la vida. Recordar i reviure un temps passat. Intercanvi d'experiències i d'opinions, etc., la qual cosa enriqueix. Un motiu de coneixement mutu per a la convivència més fraternal entre vells. Una il·lusió recobrada, tant per part dels actors com per part dels espectadors. Un sentir-se útil i encara dinàmic i no pas arraconat i marginat per tot i per tothom.

En la vida hi ha teatre i en el teatre, vida. Hi ha la vida del teatre, i el teatre de la vida. Les dues realitats són complementàries. Adam i Eva vivien fent teatre i feien teatre vivint. I tots els homes continuem fent-ho.

I mentre hi hagi sobre la terra un home i una dona, hi haurà teatre-vida.

Encara que succeeixi un cataclisme nuclear, apocalíptic, el qual serà l'últim acte d'una gran tragèdia.

El ser humà en la vida es mou, viu i és. La vida no és una simulació, és una realitat. Massa sovint passa que es viu aparentant i es representa vivint. "Sembla que ho viu...", expressió sovintejada quan hom veu un gran intèrpret teatral. "Ha viscut com si interpretés i ha interpretat com si visqués" s'ha dit d'artistes desapareguts.

La història és la gran mestra de la vida. En ella cal aprendre-hi. Vida i història són el mirall a la vorera del camí on es reflecteixen la repetició fidel d'actes, maneres i fets adoptats en vista, sobretot, a l'efecte de ser vistos-visionants en una perspectiva de temps, lloc i espai.

Teatre és un emmirallar-se un mateix en la història de la vida humana. I serà melodrama o sarsuela, drama o comèdia, tragèdia o sainet, vodevil o revista, òpera o opereta..., segons la faceta remarcada en la trajectòria vital de l'home.

Perquè la vida és una barreja de tot: d'alegria i tristesa, sorolls agradables i eixordadors, d'amor i de guerra, d'odi i d'enveja, fe i esperança, pau, misèria i abundància, salut i malaltia, etc.

Tanmateix, donem una ullada al trencaclosques teatral-vida recent: esfondrament del "papus" comunistoide... guerra del golf, una òpera; el gegant americà pidola finançament als nans i totpoderosos alemanys, japonesos...; 6 PP+ 2 PSC + 1 IC + IU + CDS = guirigalls en la composició dels equips de govern dels municipis... sainet. Vips marbellencs elegint de batlle l'inefable Jesús Gil i Gil, òpera bufa..., Del Olmo, Onda Cero, 3.000 milions..., voleu més teatre-vida que tot això? I més títols teatrals?

L'home és actor i espectador d'aquest teatre-vida i d'aquesta vida-teatre. I s'hauria d'instruir i educar per ser ambdues coses. I no es fa. I s'educa solament per a ser espectador. Hom educa per l'habilitat, l'astúcia, la conveniència, l'agressivitat. I no pas per la convivència.

A això no s'hi val i no és bo. Perquè viure, lluitar, treballar, produir, guanyar i consumir són la realitat, la il·lusió i la vida de tot ser humà, actor i espectador alhora en aquest gran teatre del món. I, caram! Si hem consumit, guanyat, produït, treballat, lluitat i viscut en la vida, curta o llarga, bona o dolenta! Una altra cosa és si realment hem sabut assumir en aquesta vida el "rol" paper d'actor i espectador. El que no es pot fer és evadir-se o fugir del compromís que tenim com a vivent-persona de representar i fer el nostre paper doble: la vida és teatre i el teatre és vida.

JOAN COMA I COLOMÉ
Vicari adjunt Sant Hilari Sacalm

EN JOSEP Mª VILA, UN HOME DE BE I UN ARTISTA

Notes a una exposició.

En un primer moment pot figurar un títol força fastuós, però fa unes setmanes a la Biblioteca de la Caixa hi hagué una exposició singular. Era el recull de la feina feta al llarg d'una vida, pas a pas, en el món de la creativitat.
A més d'original, perquè no és habitual aquest tipus de mostra, fou sorprenent per la varietat de la temàtica exposada, veritable exemple de que el nostre personatge, en Josep M.ª Vila Bassols, té una vena artística que es manifesta en multitud de facetes.
En Josep M.ª Vila va preparar l'exposició amb molt de temps i amb molta cura, sense presses, amb la meticulositat que el caracteritza, procurant que no hi mancués res. Volia oferir tot allò que havia produït, i a fe que ho assolí.
Foren moltes les persones —prop de dues mil— que la visitaren, tant entre els forasters com de la gent del poble i era curiós atendre les expressions, reaccions i opinions dels assistents.
Els diferents cartells agradaven molt pel color i el dibuix i perquè magnificaven les propietats naturals de la nostra terra guillera. També veies algun industrial —comerciant—, que passava davant un anagrama o símbol que durant anys havia estat el seu i que per uns moments revivia aquell passat avui no tan esplendorós.
Un home comentava que havia recordat els dibuixos que ell també havia fet quan anava amb el mestre Hervàs i que encara tenia desats a casa en un calaix.
Els nens i nenes gaudien amb els gegants i caparruts de Sant Hilari que tant ha dibuixat en els cartells de la Festa Major. Més d'un es preguntava com es poden arribar a trobar arrels amb aquelles formes... i com era que no estaven en venda. D'altres s'informaven dels bitllets del temps de la ''guerra'' i en general tothom sortia sorprès i complagut del que havia contemplat.
El dia de la inauguració, en Josep M.ª es trobava com damunt d'un núvol, com un nen amb sabates noves. La tensió dels preparatius, el temor a com quedarà, a què diran, restava tot vernissat sota una capa d'aparent serenor que en cap moment no va perdre. Ell és així, mesurat en tot el que fa i diu.
L'home escoltava, informava i complaïa tota la gent, amb un ample i mesurat somriure, sense intenció de ferir cap susceptibilitat; talment semblava com si també en aquells moments volgués passar desapercebut.
Encara recordo el tip de petons i encaixades que va haver de fer en aquells moments per atendre les felicitacions dels molts presents a la sala; estava molt content i satisfet i no era per a menys.
El va contrariar una mica que el seu bon i gran amic Enric Bosch no es quedés al sopar de convit, però ho va assimilar amb un lleuger somriure.

En Josep M.ª Vila davant el cartell que anunciava l'Exposició.

Visionar el material allà exposat t'acostava una mica a l'evolució que ha seguit Sant Hilari, d'aquí que en Danés parli de ''cronista''. S'hi reflexava el període d'esplendor del turisme dels anys 60, a través dels molts cartells de propaganda de Sant Hilari, la capital de les Guilleries; amb els anagrames diversos, el de la industrialització i el de la vida cultural dels darrers anys amb els diferents programes; de manera global s'hi copsava la vida del poble en una època determinada.
Convé destacar el paper que en Josep M.ª ha fet com a informador de tot el que passava a la nostra vila des de l'any 49 fins fa pocs mesos. Ha estat durant aquest temps el corresponsal del diari ''Los Sitios'' —avui ''Diari de Girona''—. Al mateix temps ha anat recopilant en diferents toms tot el que sortia a la premsa sobre Sant Hilari i d'aquí que la consulta d'aquest recull de premsa és imprescindible per a conèixer la marxa de Sant Hilari en els darrers quaranta anys.
Acabo dient que en Josep M.ª Vila és un exemple a seguir, perquè ha treballat molt, bé i ha aprofitat el temps; és d'aquelles persones que trobarem terriblement necessari quan ens deixi.
''El Amics de Sant Hilari'', organitzadors de l'exposició, pensen tirar endavant el projecte de rendir-li un homenatge a nivell de poble, en reconeixament a una labor desiteressadament per Sant Hilari.

A.S.V.

El Dr. Enric Bosch durant l'acte de presentació de l'exposició.

Recollim aquí el que es va dir a l'acte de presentació de l'Exposició i el que es publicà en el programa de mà.

EN JOSEP Mª VILA

Quan un es fa gran, quan un és gran, té molt temps; té més temps de pensar, de reflexionar sobre aquest gran escenari que és el propi món, el dels amics, dels coneguts, el de l'entorn social, familiar i polític de cadascú. I llavors un s'adona de moltes coses, i fins i tot un pot aturar aquest caleidoscopi vertiginós que ens envolta.

Pujant per la carretera d'Arbúcies a aquest meravellós poble de Sant Hilari, el meu poble estimat i moltes vegades no prou recordat, he tingut un sentiment de melangia, un sentiment confòs, en què s'hi barrejaven somnis d'infantesa i de joventut, que la patina del temps potser ha idealitzat; amb excés?

Així he recordat amb tristor els meus pares, el racó de la vora del foc, el fred, la neu, els carmells de glaç del sortidor d'aquesta plaça, el cotxe de línia, els estudis de dalt i de baix, les caramelles, l'anar a esperar els Reis...

També m'han tornat els records dels meus primers amics, en Non Met, en Danés, en Jaume Rosset, en Quimet Torrent...

El gairebé primer contacte amb en Josep Maria Vila, ve de lluny. I potser que comenci a parlar d'ell, ja que sovint quan fas actes com aquest és fàcil que un parli més d'ell mateix que no pas de l'interessant, com em diu a vegades la meva dona.

Junts fèiem el batxillerat lliure a Girona i m'havia d'examinar de dibuix, art aquest, que no se'm dóna massa bé. En Josep Maria llavors ja despuntava en la matèria i em donà dibuixos per a copiar per anar practicant, així com alguns consells. Per cert que no foren molt eficaços en la meva persona perquè vaig suspendre l'assignatura.

Després de la Guerra Civil, la meva relació amb en Josep Maria esdevingué més ampla i cordial. De solters, de casats i de professional a professional sempre ens hem anat veient i jo he seguit, encara que no molt de prop, la seva trajectòria humana i artística. I ara em permetreu que faci una altra divagació. És un fet que els humans tenim cadascú una sèrie de qualitats i de defectes que ens caracteritzen i ens diferencien. I no penseu que diferim massa els uns dels altres. També és cert que sovint ens repetim. Així, els personatges de les tragèdies gregues són absolutament actuals: l'enveja, l'ambició, la crueltat, l'ànsia de poder, l'opressió, són iguals avui que ahir.

I així mateix passa amb les virtuts: la humilitat, la bondat, l'entrega, l'esperit de sacrifici.

Fer l'apologia o destruir un tirà és fàcil. Fer l'apologia d'un home de bé, és més difícil.

En Josep Maria és un home de bé. Tots ho sabem. Un home humil, treballador, sacrificat, que ha trobat en l'entrega als demés i en l'art la sublimació del seu esperit.

En Vila és el prototipus de l'artesà, del pintor del romànic imaginatiu, del gòtic monàstic català dels segles XII, XIII. És un artista que no vol ''epaté le burgeoise'' com dirien els francesos, si no que exposa en les seves pintures, la pròpia visió dolça, bona, del que l'envolta i admira, fonamentalment del seu i meu poble de Sant Hilari.

Sant Hilari, fogall d'artistes com en Pau Torner, en Pep i en Joan Famades i tants i tants d'altres.

En Josep Mª Vila i Bassols és un fill il.lustre de la nostra terra.

Gràcies.

27 de juliol de 1991

Enric Bosch i Monegal

NOTES BIOGRÀFIQUES

Resumir en poques ratlles els aspectes biogràfics d'una persona no és gens fàcil i menys si es tracta d'en Josep M.ª Vila Bassols, un home que, com les formigues, ha anat fet una gran labor artística compaginada amb les jornades de treball a la ''seva'' CAIXA. Puc afirmar, que molta gent que passarà per aquesta exposició en sortirà sorpresa perquè desconeix que en Josep M.ª Vila té una gran capacitat creativa que ha anat desenvolupant al llarg de la seva vida. El poble el coneix per un home honrat, honest, treballador i servicial al màxim, qualitats que ha demostrat on ha treballat, però no sap que és un ''artista'', un ''creador''. És per aquest motiu que l'hem empès a fer arribar el seu art al gran públic a través d'aquesta exposició.

Potser aquesta bena de dibuixant i pintor li ve d'haver nascut a terra de pintors, a la Garrotxa, el 7 d'abril de 1919, concretament a la Vall de Bianya, on el seu pare exercia de secretari. Quan té set anys el pare és destinat a Sant Hilari i ell hi vindrà junt amb la seva família.

Cursarà els estudis de batxiller superior en dues etapes amb la guerra pel mig. Durant la ''guerra incivil'', com molts espanyols, viurà les peripècies d'una realitat canviant, ja que passarà de prestar serveis socials de sanitat, a la primera línia i a camps de concentració. Dos fets el marcaran per sempre, el contacte amb el seu mestre, en MARIÀ HERVÀS, gran dibuixant i pedagog, i l'entrada a la ''Caixa'', l'any 1934, amb 14 anys. El primer tindrà repercusió en el seu aspecte creatiu perquè serà el seu mestre, el que l'iniciarà en el món del dibuix i la pintura; el segon el marcarà en la seva filosofia d'entendre la vida, el seu tarannà.

Sempre va estar a l'oficina de la Caixa de Sant Hilari exceptuant-ne el període de 1942 al 46 en què va ser destinat a Barcelona. L'any 43 es casa amb la que és la seva esposa, la Montserrat Ripoll.

De ben jove va destacar per la seva afició al dibuix a la rotulació, activitats que de manera autodidacta anirà exercint i ampliant de manera continuada fins avui. El fet de tenir un horari limitat en el treball, li va permetre dedicar-se a les labors de creació, perquè ben aviat foren moltes les empreses i particulars que demanaren els seus dibuixos publicitaris o cartells per anunciar-se.

També ho féu l'Ajuntament, i sempre va respondre de manera altruïsta i desinteressada.

En Josep M.ª Vila ha estat també un home inquiet i d'aquí que hagi participat de manera molt activa en la vida cultural de les dècades dels 50 i 60. Fou membre fundador del grup excursionista ''Forces, Forts i Ferms'', col.laborador en la creació del ''Museu Guilleries'', juntament amb en Joan Vernedas i el seu director en Salvador Bosch. Ha treballat per l'Ajuntament de Sant Hilari en la tasca de la Comissió de Festes i Propaganda, en la rehabilitació del programa de les Festes. D'aquí se'n pot deduir que han estat molts els treballs que generosament ha deixat a Sant Hilari, el seu poble. Des de pòsters, mapes, cartells, segells publicitaris, plànols, postals, etc.

En l'aspecte laboral, el 1968 fou designat delegat de la Caixa a Sant Hilari, càrrec que va ocupar fins el 1980, any de la seva jubilació. Aquest fet li va permetre encara més dedicar-se a les seves aficions artístiques.

Ara actualment, i des de fa un grapat d'anys, és el que ''porta'' el Casal dels Avis, feina que fa amb molt de gust malgrat la seva complicació.

En Josep M.ª Vila darrerament ha viscut, potser de manera tardana, l'experiència d'ocupar

En Josep M.ª compartint amb els molts visitants.

a l'Ajuntament i per tant, ell, una persona molt entregada a les seves coses, ha dedicat uns anys a la vida pública en el treball del Consistori.

Avui, en Josep M.ª Vila, el nostre ''jove'' amic, té 72 anys i manté una vitalitat i unes ganes de treballar encomiables.

''Els Amics de Sant Hilari'' hem volgut ajudar-lo a recollir la seva obra de tota una vida per exposar-la als seus convilatans, ja que tot artista desitja, i té l'obligació moral, de donar-la a conèixer a la col.lectivitat.

En Josep M.ª, un home planer que estima el seu poble com pocs, que no ha tingut mai un no per a ningú i que sempre ha treballat amb l'esperit de servir de manera desinteressada, es mereix amb escreix aquesta pública reconeixença al seu treball.

Josep M.ª Vila, no volem que sigui un homenatge, ja que encara queda temps, ans al contrari, pretenem que aquest recull de la teva labor tingui un reconeixement sincer i entranyable de la gent de Sant Hilari; que sigui una lloança a un home que porta l'estima al seu poble, molt arrelat al fons del seu esperit.

Josep M.ª, en nom de tots els hilariencs t'hem de dir,

MOLTES FELICITATS I GRÀCIES

Àngel Serradesanferm i Valls

L'OBRA

Quan, de sobte, tenim davant els ulls una obra tan densa i diversa com la d'en Josep M.ª Vila, se'ns plantegen immediatament, almenys, dues preguntes. ¿D'on ha tret el temps per bastir una obra tan considerable? ¿Què l'ha motivat per dur-la a terme sense defalliment? Amb una sola resposta en tenim prou per resoldre el doble interrogant: una vocació insubornable per captar la realitat mitjançant la tinta i els colors ha fet que gairebé totes les seves hores de lleure fossin dedicades a aquesta feina que l'ha afal.lerat al llarg de la seva vida.

En cap moment no ha pretès fer una obra trascendent perquè, des del seu seny habitual, ha rebutjat la tòpica denominació d'artista. Ha treballat, això sí, empès pel sentiment més noble que pot moure l'home: satisfer les seves estones d'oci amb una activitat creativa, alliberat totalment de la dèria de la popularitat, i practicar la creació artística com una mena de catarsi per defugir, simplement, la mediocritat i la rutina quotidianes.

Això ens podria fer pensar que l'obra d'un artesà que ha triat, conscientment, l'anominat ha restat amagada anys i anys i que ara veu, finalment, la llum pública. Això no és pas veritat.

Al llarg de mig segle, en Vila ens ha anat oferint molt pausadament —com aquell que convida al ritual del tast— diverses mostres del seu art. I ho ha fet, a més, per camins ben diversos: el cartellisme, el disseny, la pintura convencional, l'escultura, etc. És, doncs, un publicista en el sentit més ampli de la paraula.

I, afinant encara una mica més, cal afegir que el caire de la seva obra, pel seu valor testimonial, és la d'un autèntic cronista. Tant és així, que la història gràfica de la nostra vila d'aquests darrers cinquanta anys, des d'angles molt diversos, és present d'alguna manera en la seva producció artística.

Vet aquí, doncs, una altra característica lloable del seu treball: l'arrelament.

El seu entorn més immediat, la seva realitat quotidiana, convertits en matèria artística.

Ha formulat la seva obra, no només per a la seva íntima satisfacció, sinó també per al gaudi dels seus convilatans i perquè cadascun de nosaltres hi reconeguéssim la nostra pròpia realitat i ens hi vegéssim tots plegats una mica reflectits.

"L'artista" rep l'emblema de les fonts de mans del batlle Xavier Rossell.

Ho ha fet amb un llenguatge planer, entenedor pel comú de les gents, un llenguatge que, de tant senzill, ha vorejat sovint les fronteres del *naïf* que és l'estil que correspon a una lectura del món feta amb una mirada i un sentiment artístics volgudament ingenus, com si volgués adreçar-se a l'infant que tots portem, poc o molt, dins nostre. En Vila, com Henri Rousseau, ha dibuixat tot allò que es pot mesurar, palpar o pesar perquè es tracta, en definitiva, d'allò que existeix.

I, malgrat tot, quina dosi de somni i d'evocadora fantasia en els seus personatges, herois de festa amarats d'il.lusió!

Això és el que ens perdurarà d'en Vila a través de la seva obra, per arrodonir la idea que tots els qui el coneixem tenim d'ell: una imatge de noblesa de sentiments, de cordialitat extrema i de senzilla —i fèrtil— discreció.

Francesc Danés

CLUB TENNIS "SANT HILARI"

Com molts ja sabeu, mitjançant anteriors programes de Festa Major, la base fonamental del nostre Club, i des de l'any 1983, és promocionar les activitats d'aquest esport de manera constant i continuada, a fi d'aconseguir que augmenti progressivament l'afecció i que no es faci com abans, que venia de manera esporàdica.

A poc a poc, ho estem aconseguint i actualment podem dir que entre petits i grans som ja 164 socis. També al llarg de l'any celebrem de manera fixa les següents activitats:

- Trobada tennística-gastronòmica a Camplà, per l'octubre.
- Torneig d'hivern –infantils, júnior i femení– de novembre a març.
- Ranking de primavera –infantils, júnior i femení– d'abril a juny.
- Open C.T. Sant Hilari, durant l'agost.

A cada torneig hi solen participar un promig de 14 infantils, 46 júniors i una quinzena en la categoria femenina, la qual cosa demostra que l'afecció no decau i que augmenta, perquè cal tenir en compte que hi ha moltes persones que juguen a tennis i que no participen als campionats.

Cal destacar l'assistència de nens i nenes als cursets que s'estan impartint, actualment són 32 menuts que en certa manera asseguren la continuïtat d'aquest esport.

Tanmateix convé destacar l'increment que està tenint la secció femenina del Club, ja que aquest darrer any han tingut una gran presència i constant activitat en els torneigs i en nombrosos partits amistosos.

Cal fer un comentari a part del que és l'OPEN de Tennis del C.T. Sant Hilari. Enguany se celebra per cinquena vegada i hi ha participants de tota la comarca, de Vidreres, Hostalric, Sant Celoni, Santa Coloma, Arbúcies, Cassà i els representants del nostre Club i la gent de la colònia estiuenca. Tot això fa preveure que hi haurà interessants i disputats partits dintre la nostra categoria.

Els guanyadors de l'Open de l'any passat foren, l'Higini del C.T. Hostalric en individuals i en X. Clos i en Pere Torres dels C.T. Sant Hilari i Tennis Vic respectivament.

Les finals del campionat Open que ja s'està disputant es faran el dia 8 de setembre. A les 4 hi haurà les finals individuals, a dos quarts de 5 la de dobles i a les 7 es procedirà al lliurament de premis. Seguidament el tradicional refresc per a tots els participants.

Esperem la vostra assistència recordant-vos una vegada més que el tennis és un esport que pot practicar tothom i que el Club Tennis Sant Hilari està a la vostra disposició per a qualsevol aclariment o suggeriment.

Desitgem que amb aquest breu resum us hagueu fet una idea de les nostres actuacions i que passeu una Feliç Festa Major.

LA JUNTA

El planter del C. T. Sant Hilari.

LA CIGONYA QUE NO POT VOLAR

Des de la vila d'Olmedo, César Rincón va escriure fa uns sis anys, una crònica en la que explicava que, una cigonya va caure del niu del campanar de la parròquia de Santa Maria i es va trencar una ala.

La cigonya va ser curada pel veterinari, però no va poder tornar a volar més. La cigonya, d'aleshores, tan sols pot caminar.

En arribar l'hivern, com que la cigonya no pot volar per emigrar a terres llunyanes, viu en el cementiri de la vila. Té cura de la cigonya en Fausto, el municipal encarregat del cementiri.

Quan en Fausto arriba amb el menjar al cementiri, la cigonya, en veure'l, estén i bat les ales en senyal d'alegria.

També fan cap a menjar una àguila, alguns corbs, unes garses i, durant l'estiu, altres cigonyes.

Un comentarista ha dit que la cigonya havia sabut renunciar a allò que semblava fonamental, vital per a ella: el vol, poder volar.

"Ara, la cigonya en comptes de *volar, camina, passeja tranquil·lament* entre tombes i herbes, –com deia el corresponsal–, en la pau de la renúncia admesa per a exemple de tots".

Gairebé tots, en algun moment o altre, durant la vida i contra la nostra voluntat:
- hem hagut de renunciar a "volar" en moltes coses;
- hem hagut de desprendre'ns, amb sacrifici, dolor i llàgrimes, de persones estimades;
- hem hagut d'acceptar creus, limitacions, sofriments, malalties;
- hem hagut de renunciar per força a projectes, a idees que volíem dur a terme amb la màxima il·lusió.

És molt important aprendre a *caminar*, com ens ensenya la germana cigonya, diria sant Francesc d'Assís.

"Un no cau mai en el combat, mentre no deixi mai caure els seus ànims", deia sant Agustí.

Per a tots, però d'una manera especial pels qui han sofert durant aquest any: Bona Festa Major!

JOSEP M. ALIMBAU i ARGILA

Natura

La cigonya...

La Generalitat ha adjudicat a l'empresa Entrecanales y Tavora s.a., les obres de construcció del primer tram de l'Eix transversal de Catalunya, entre Vilobí d'Onyar i Santa Coloma de Farners, que començaran el proper mes d'agost, després de patir un retard de quasi sis mesos. El projecte d'aquesta empresa ha estat escollit pels tècnics de GISA d'entre un total de dotze que optaven als treballs per ajustar-se al termini d'execució de divuit mesos i perquè el seu cost, de 1.872 milions, podrà ser pagat per la Generalitat amb diversos terminis de l'any 1991 al 1997.

Entrecanales y Tavora s.a. iniciarà les obres el mes d'agost a Vilobí

La Generalitat adjudica la construcció del primer tram de l'Eix transversal

DdeG

Barcelona.— Entrecanales y Tavora, S.A. serà l'encarregada de dur a terme les obres de construcció del primer tram de l'Eix tranversal de Catalunya, entre Vilobi d'Onyar i Santa Coloma de Farners, segons ha aprovat la Generalitat. El projecte d'Entrecanales i Tavora, s.a ha estat escollit d'entre un total de dotze que optaven a aquests treballs. Segons el director general de Carreteres de la Generalitat, Jaume Amat, un dels punts que ha fet decantar els tècnics de l'empresa pública Gestió d'Infraestructures s.a. (GISA) pel projecte d'Entrecanales i Tavora i no per un dels altres, n'ha estat **«la forma de finançament»**. En aquest sentit, i encara que el projecte està valorat en 1.872 milions de pessetes, l'empresa adjudicatària cobrarà aquests diners i els interessos corresponents en diversos terminis de 1991 a 1997.

El primer tram de l'Eix transversal de Catalunya entre Vilobí d'Onyar i Santa Coloma de Farners, que es començarà a construir el proper mes d'agost i té un termini d'execució de divuit mesos,és a dir, que quedarà enllestit l'any 1992—, **«serà un dels més econòmics i més senzills del total de dinou d'aquest vial»**, segons va assegurar ahir Pau Nobell, director general de GISA. Nobell va indicar que el baix pressupost d'aquest tram respecte a la resta dels que formen l'Eix tranversal és degut, bàsicament, **«que és una zona molt plana. Així, per exemple,** —afegí— **les obres dels quatre quilòmetres del segon tram, entre Santa Coloma i Sant Hilari Sacalm, que només té quatre quilòmetres s'hauran d'executar en tres fases diferents, i té un pressupost total de 4.000 milions de pessetes»**.

Paral.lelament als esmentats treballs de construcció de l'Eix transversal de Catalunya, la Generalitat haurà de destinar 250 milions a elaborar un projecte d'impacte ecològic, el qual actualment està en fase de redacció i un cop enllestit haurà de ser adjudicat.

Les obres del primer tram de l'Eix transversal de Catalunya començaran en el terme municipal de Vilobí d'Onyar —a la fotografia—, i suposaran una inversió de 1.872 milions de pessetes.

Les obres de construcció del vial entre Vilobí d'Onyar i Santa Coloma de Farners havien d'haver-se iniciat, en un principi, el mes de febrer d'enguany, és a dir, que porten un retard de prop de sis mesos.

Amb tot, el director general de Carreteres de la Generalitat, Jaume Amat, ha assegurat que el termini de finalització de l'Eix transversal es veurà afectat **«mínimament»**.

L'Eix transversal de Catalunya començarà a Vilobí d'Onyar —concretament entre els punts quilomètrics 250 i 251 de la carretera Nacional II— i prosseguirà cap a Santa Coloma de Farners, Sant Hilari Sacalm, el Coll de Ravell a Viladrau, Sant Julià de Vilatorta, i Vic, per des d'aquí anar cap a les comarques de Lleida, convertint-se aixi en l'enllaç més curt i ràpid entre les comarques de llevant i les de ponent.

El termini per enllestir la connexió entre Girona i Vic —que serà com una autovia d'un carril per a cada sentit de circulació— és de sis anys i compta amb un pressupost de més de sis mil milions de pessetes.

Tanmateix, la finalització de la totalitat de l'Eix transversal de Catalunya serà l'any 2002.

En aquest sentit, la Generalitat podria aprovar aquest mateix mes una proposta per finançar els seixanta mil milions de pessetes en què està pressupostat aquest vial, de manera que es pagués d'una manera semblant al primer tram, és a dir, encomanant la direcció dels treballs a la societat pública Gestora d'Infrastructures, s.a., que també s'ocupa de les obres olímpiques de Banyoles i les de la Pota Sud del Segon Cinturó, la qual contracta una constructora tenint en compte no solament el cost i el termini de les obres, sinó també la disponibilitat d'aquesta empresa per recuperar la inversió.

Traçat definitiu

El traçat definitiu que ha de seguir l'Eix transversal de Catalunya, i pel que fa referència al tram entre Girona i Vic, es va decidir després de considerar-se també l'opció nord, coneguda com la dels pantans, ja que en seguia el curs, i que era més curta que la sud i en un primer moment havia d'arribar fins Aiguaviva. Amb tot, la longitud d'ambdues opcions s'igualà fent arribar el vial sud només fins a Vilobí.

Aquest punt, aixi com un major rendiment econòmic i les queixes presentades pels Ajuntaments dels municipis afectats i consells comarcals, van fer que finalment la Generalitat és decantés pel vial sud i no el nord.

CURIOSITATS

Aquí teniu dues mostres de les catifes que amb motiu de la diada de Corpus es feien a St. Hilari.
En la primera fotografia es pot veure la que havien fet els veïns de la Plaça després d'haver-hi passat la processó.
La segona mostra la catifa del Carrer Montsolís.

"QUINZE ANYS DE COLÒNIES"

Celebrar els aniversaris de les entitats, és símbol de continuïtat. Però, el que compta més és el compromís i la fermesa per part de la gent que tira endavant l'entitat. És gràcies a això, que les colònies de la parròquia de Sant Hilari aquest any han pogut celebrar el seu quinzè aniversari, la colònia número quinze.

És ben veritat que la mainada del poble han estat els veritables protagonistes de totes les colònies. Però això no hauria estat possible sense el servei desinteressat per part dels diferents responsables de la llar parroquial que han procurat pel manteniment de totes les parts de la casa, de les cuineres que han apaivagat la gana de la quitxalla i dels monitors que han organitzat les activitats.

Durant aquests quinze anys les colònies parroquials de Sant Hilari han vist i conegut moltes cares. Ha passat per la casa un número molt gran de quitxalla, s'han rellevat els responsables, les cuineres i els monitors. Però el que no ha canviat durant aquest temps ha estat l'objectiu comú de totes les colònies, educar en el lleure. La colònia és un servei educatiu, on la mainada del nostre poble pot viure i gaudir d'uns dies fora de l'entorn quotidià. La colònia és un lloc per aprendre a viure en grup, per a compartir, per a conèixer i respectar persones iguals i diferents d'un mateix, per a gaudir dels jocs, de les activitats, dels tallers, de les cançons...

Podria arribar-se a dir que la colònia és un complement de la formació del caràcter de la persona. Com també ho és l'ambient familiar i l'escola. Però la colònia, és un bon lloc perquè el nen es desenvolupi per ell mateix. Són uns dies on hom haurà d'espavilar-se i afrontar problemes que potser no se li han presentat a casa o a l'escola. És tasca dels monitors doncs, fer descobrir noves maneres d'aprendre l'ofici de la vida per camins que li seran totalment coneguts, a través del joc, la convivència, l'exemple, l'esforç, les cançons...

La nostra tasca pedagògica en el lleure ha estat acompanyada per l'estil de fer colònies de la parròquia de Sant Hilari.

Durant aquests quinze anys, s'ha seguit un estil, que podria dir-se que ha nascut de la pròpia experiència dels monitors de la parròquia. Es marquen uns objectius a assolir, a partir dels quals s'organitzen les activitats de la colònia. I un cop realitzada la colònia es revisen els objectius i les activitats.

Aquest ha estat i és el nostre tarannà, amb el qual hem escrit la història de quinze anys de colònies. La història que tots hem viscut i que guardem en un racó del nostre cor. Una història particular, per cada nen, monitor, cuinera o responsable. Una història però amb aventures i desventures i també anècdotes. Una història plena de màgia. Una història diferent, que només estimem els que l'hem viscuda.

TOTS EL MONITORS DE COLÒNIES

Un grup de primers monitors.

EDUCAR PER AL LLEURE

Entre el temps que, de petits, passem a l'escola i, de grans, al treball emprem una tercera part de la nostra vida.

Ens agrada d'anar a l'escola i al treball? Val la pena de dir que sí perquè malgastar un 33% del nostre temps és una mala inversió.

Una altra tercera part del temps el sacrifiquem en menjar i dormir: "A la taula i al llit el primer crit!". De sacrificis com aquest, que me n'imposin, algú haurà pensat.

I, arrodonint els comptes, ens queda el darrer terç d'aquesta partició imaginària per al nostre ús i abús: És el temps de lleure.

Lleure: Disposar de temps per fer el que volem

La veu popular diu: *"Primer són les obligacions i després les devocions"*. Quan els que ara són avis eren joves, les obligacions eren tantes que els quedava poc temps per a rumiar en què es distreurien. S'havia de fer el que tocava.

La gent actualment adulta està sobtada per l'augment del temps d'oci a la seva vida. Les màquines fan molta feina, ben feta i de pressa. Ens deixen *temps de fer el que vulguem.*

Què volem fer en el nostre temps? Que ho sabem? Que n'hem après de triar i comprometre'ns amb nosaltres mateixos? Contra el rellotge aprenem a viure segons els temps que corren.

Abans hi havia qui, des de la infància, feia un aprenentatge per a viure en el lleure: eren els aristòcrates. Eren pocs els escollits!!! Avui qui més qui menys disposa de temps lliure però no ha rebut l'ensinistrament necessari per a gaudir-ne. Som molts els convidats!!!

Els més joves de la nostra societat s'han trobat un món ple d'hores lliures: jornada escolar, laboral o d'atur. En qualsevol cas lleure a dojo: a diari, els caps de setmana, les vacances, les festivitats.

Arribats a aquest punt em pregunto: I què se'n fa del temps lliure?

En primer lloc hem de dir que el que més se'n fa és negoci. Tal com escrivia fa uns anys en aquests papers Mn. Joan Coma: *"el temps lliure es converteix en un espai mercantilitzat d'una manera matussera en el qual la feina d'uns és omplir un temps lliure dels altres"*. El lleure ha esdevingut ràpidament un article de consum que es compra i es ven i, com a tal, es regeix per la fluctuació demanda-oferta.

Qualsevol bé de consum confereix un estatus al seu posseïdor: no tothom pot arribar-hi! L'etiqueta del producte que adquirim ens serveix de carnet d'identitat, de tarjeta de presentació.

Però a més de negoci la gent en fa moltes altres coses del lleure:

- Hi ha gent que el dedica a una afició que omple de sentit la seva opció de vida.
- Hi ha qui treballa en el seu treball habitual.
- Hi ha qui no en vol, de lleure.
- Hi ha qui treballa en una activitat ben diferent a la seva professió.
- Alguns, o algunes, no poden gaudir-ne, de temps lliure, ja que tot el seu temps està ocupat per feines domèstiques, posem pel cas.
- Hi ha qui no sap què fer-ne.
- Alguns no fan res: dormir, jaure i deixar passar el temps plàcidament. Més que descansar el que fan –si se'm permet– és *"incansar-se"*.
- Hi ha persones que es comprometen amb altra gent per fer activitats de caire social.
- Hi ha qui es passa les hores davant la TV.
- Hi ha qui ho aprofita per no estar a casa.
- Hi ha qui té moltes coses a fer i les fa.
- Hi ha qui fa córrer una mica tot.

Tants caps, tants barrets!

Som dins una societat on hem de triar constantment entre moltes opcions i ofertes. No ens és possible la solució de l'estruç. Hem de fer o deixar de fer, hem de fer això o allò, però sempre ho hem de decidir amb un acte de pròpia voluntat.

Aprendre a triar, aprendre a voler, aprendre a renunciar són aprenentatges necessaris per a desenvolupar-nos lliurement dintre de la nostra societat. Ningú no hi neix, d'ensenyat. A un lloc o altre s'hauran d'aprendre aquestes habilitats.

Treball i lleure es complementen cada vegada més. Estar actiu i estar ocupat són fets coincidents per a, cada vegada, més persones.

A l'escola s'educa a estar actiu, per a voler allò que es fa –treball realitzador– i per a fer allò que es vol –compromís en el lleure–. Però l'escola és un dels molts agents educatius: família, companys, mitjans de comunicació, clubs esportius i socials...

Qualsevol persona, pel simple fet de conviure amb d'altres individus esdevé agent educatiu: En les converses i discussions hom vol comunicar la seva visió del món a altri. En els consells que es donen cadascú pretén delimitar allò que és bo d'allò que no ho és. Qualsevol mitjà de comunicació intenta "educar" la seva audiència segons uns determinats interessos. Ara mateix, en donar la meva opinió, intento que les persones que llegeixin aquestes ratlles es creïn un estat d'opinió al respecte.

Reflexionar és una manera d'ocupar el lleure. Seríem capaços de donar-nos una resposta que ens convencés a nosaltres mateixos a preguntes com aquestes?:

- Cal que hi hagi tant temps lliure?
- Val la pena ser sempre autèntic o n'hi ha prou amb aparentar?
- El temps lliure és per no fer res?
- Les injustícies socials, són el meu problema?
- M'he de creure i fer tot allò que veig que està de moda?
- A part de queixar-me, què ofereixo per al temps de lleure dels meus fills?
- He d'esperar a tenir tot el que desitjo per a viure feliçment?
- Tinc alguna obligació envers el temps lliure de la gent del meu poble o barri, o ja faig prou ocupant-me de casa meva?
- Dono més valor a la gent que m'envolta o a les coses que tinc?
- Què haurien de fer les autoritats del poble respecte al temps lliure dels seus convilatans?
- Voleu dir que preocupa a algú, això del temps lliure?

RICARD MADRIÀ i GARRIGA
Sant Hilari Sacalm. Estiu '91

QUATRE COSES SOBRE LES TRANSFUSIONS DE SANG

Dins la metòdica que utilitzen en el nostre Banc de Sang, sabem un gran nombre de dades sobre la "tranfusió" a les nostres comarques. Sabem la quantitat de concentrats de glòbuls vermells, de plaquetes, la quantitat de plasma transfosa, etc. etc.

També sabem els centres hospitalaris que han gastat la major part de les unitats donades així com la seva distribució per serveis en els que fa referència a l'Hospital de Girona.

En cirurgia hi han uns tipus d'intervencions en les que es gasten unitats de glòbuls vermells, a vegades poques, però força en altres tipus com per exemple en les intervencions de càncer d'estòmac, de recte, d'esòfag. També en els càncers de laringe, en extirpacions de lòbuls de pulmó per la causa que sigui. En tota la cirurgia cardíaca i vascular. Nosaltres ja sabem que a tota intervenció quirúrgica hi ha un petit risc de sagnat i és per això que en qualsevol tipus d'intervenció es fa una reserva d'unitats al Banc de Sang.

En un servei d'urgències, la sang es gasta bàsicament per restablir els volums sanguinis i la pressió després d'una pèrdua important de sang de forma ràpida. En aquest apartat s'ha d'incloure tota mena d'accidents, principalment els de tràfic. També pacients que han sagnat per qualsevol motiu i s'han de transfondre amb celeritat.

També les intervencions de traumatologia i cirurgia ortopèdica són força sagnants i per això també tenen reserves als Bancs de Sang, com per exemple, les pròtesis totals de maluc. També es fan reserves en neurocirurgia i en ginecologia.

En els Serveis de Medicina també es gasta sang i d'entre ells els d'Hematologia són els que més, ja que generalment tracten amb malalts amb anèmies molt importants com per exemple els malalts leucèmics.

Està doncs molt clar que totes les especialitats hospitalàries són subsidiàries, d'una manera més o menys important, dels Bancs de Sang i també per tant de la gran família dels Donadors de Sang.

D'això es desprèn la necessitat que encara avui tenim d'augmentar el nombre de donacions de sang per poder donar suport als metges que vetllen per la salut dels habitants de les nostres comarques.

LA SANG NO ES POT FABRICAR; NOSALTRES SÍ QUE SENSE CAP PROBLEMA PODEM DONAR-LA.

GERMANDAT DE DONADORS DE SANG
Girona

EL NOM DE LA NOSTRA ESCOLA

Enguany el Col·legi Públic de la Vila ha rebut oficialment el nom de GUILLERIES.

En la seva construcció –promoguda per l'alcalde Narcís Corbera, 1936– va rebre el nom de Col·legi Públic de les Fonts de Sacalm, que era el nom que, aleshores, tenia la nostra vila.

Durant el llarguíssim període de la dictadura de Franco rebé el nom de "Colegio Nacional" el qual fet provocà que el nom de "els nacionals" hagi estat el nom més emprat per fer-hi referència.

En els anys '70 el Centre passà a anomenar-se Col·legi Públic "DOCTOR MORALES", en honor del senyor de Barcelona que féu donació dels terrenys per tal que s'hi bastís un col·legi al Camp de la Mandra.

Coincidint amb la promulgació de la LODE (Llei Orgànica del Dret a l'Educació) es fa el 1986 un intent de trobar un nom per a l'escola, que satisfés tota la comunitat educativa: alumnes, pares, mestres i ajuntament. Es proposa de recuperar el bonic nom de Col·legi Públic "FONTS DE SACALM". Aquesta proposta va ésser desestimada pel consistori.

Durant l'any 1990 vam rebre del Departament d'Ensenyament el requeriment urgent de què s'atribuís un nom al Col·legi. Aleshores, per tal d'evitar el possible vet de l'Ajuntament, el Consell Escolar del Centre va proposar dos noms per a l'escola:
Col·legi Públic "FONTS DE SACALM" i Col·legi Públic "GUILLERIES"

COL.LEGI PÚBLIC
GUILLERIES
Sant Josep, 12 Tel. 866729
17403 Sant Hilari Sacalm
LA SELVA Girona

Ha estat aquest segon, el de Col·legi Públic "GUILLERIES" el nom que ha rebut finalment la nostra escola.

Aquest nom és molt habitual a casa nostra. Torneries, empreses de materials de construcció, fàbriques d'embotits... reben aquest nom. Com és que, malgrat haver-hi tantes entitats amb el nom de "GUILLERIES" cap d'elles no hagi volgut renunciar-hi? Jo crec que és degut a què fora de la nostra vila es coneix Sant Hilari Sacalm com a capital de les Guilleries i aquest nom, juntament amb el magnífic anagrama de la guilla, suggereixen una imatge històrica i geogràfica molt pròpia al caràcter natural, agrest i silvestre de les nostres contrades.

Quan es posa el nom a una persona o a una entitat és a fi de ser coneguda per aquell nom. No ens agraden els motius.

El nom del Col·legi Públic de la Vila és "GUILLERIES".

RICARD MADRIÀ i GARRIGA
Director del Col·legi Públic "GUILLERIES"

CASAL MUNICIPAL DELS AVIS "CAN BLAT"

Com en anys anteriors, al Casal li plau treure el cap per aquest finestral que és el Programa de Festes, per a dir quelcom sobre les nostres activitats. Potser el Casal no rutlla al ritme que tots voldríem, però tampoc no es pot dir que tingui una marxa esllanguida. Sempre es fa alguna cosa o una altra.

No fa gaire vàrem celebrar la Festa del Xè Aniversari de la inauguració del local, el 26 d'abril. Ho férem amb un Ofici Solemne, un dinar de germanor i un engrescat ball.

Al llarg d'aquests deu anys d'existència s'han fet un total de 86 excursions i la majoria han satisfet els assistents. Recordem alguns dels variats itineraris, com la Costa Daurada, El Delta de l'Ebre, Catalunya en miniatura, el Poble Espanyol de Barcelona, Peñíscola, Andorra, Montserrat i molts altres indrets. També s'han visitat llocs com la Colònia tèxtil Güell, el parc del mateix nom i s'ha anat a representacions teatrals fora de Sant Hilari.

També cal dir que a les instal·lacions del Casal s'hi segueixen impartint classes dintre la programació de l'Escola d'Adults de l'Ajuntament.

Com és lògic no podem defugir de tractar el tema de la Residència d'Avis, avui indiscutiblement imprescindible, degut a les circumstàncies que es donen a moltes famílies, com és el cas que, per la raó que sigui, no es poden atendre adequadament els avis en cas de llarga malaltia.

El Patronat creu que s'haurien d'aglutinar esforços per aconseguir-la. Sabem que es continuen les gestions i que el 4 de juliol passat una comissió va ser rebuda pel Conseller de Benestar Social Sr. Comas. Esperem que tot segueixi el camí idoni per arribar a l'èxit final.

El Casal també ha organitzat el 45è Homenatge a la Vellesa. Hi assistiren 72 avis amb els respectius acompanyants. Va ser una festa molt agradable dins dels actes de la Festa Major de Sant Joan. A principi d'any es va fer un obsequi a tots els socis i durant les festes de Nadal es va fer el pessebre.

Seria bo fer un repàs a la part cultural i hem de reconèixer que va una mica coixa. Caldria estudiar la possibilitat d'organitzar tallers de manualitats i altres coses. Ja sabem que això és una mica difícil donades les circumstàncies i èpoques que els avis que ara vénen al Casal han viscut. La majoria els agrada que els deixin tranquils i que no els amoïnin amb conferències, sessions de ioga, gimnàstica, etc. Les seves preferències es decanten per les cartes, dòmino, un repàs a revistes i diaris, partides d'escacs, algunes fan labors particulars... i així es va marxant fins que arriba una altra Festa Major.

No podem deixar de banda el ball, que ens anima les tardes dels diumenges i de les festes, i que és una activitat que sembla que ve a ser recomanada com a beneficiosa per la salut...

No ens resta res més que desitjar una bona Festa Major a tots els socis, al Patronat, als hilariencs en general i a tots els que ens visiten turísticament.

EL PATRONAT DEL CASAL DELS AVIS

Exposició amb motiu dels 10 anys d'existència del Casal.

ELS 25 ANYS DEL COL.LEGI SANT JOSEP

Acte institucional al Cinema Catalunya.

Mai no és fàcil ser objectiu a l'hora de valorar una celebració quan hi ets pel mig, però considero que cal fer-la salvant, si podem, aquesta primera observació.
Ja fa un any que al Col.legi Sant Josep es feien molts projectes sobre quines podrien ser les coses i activitats a realitzar, per rememorar els vint-i-cinc anys d'existència de l'edifici actual del col.legi. Els criteris no eren pas unànims i per tant, de la diversitat d'opinions en podien sortir unes bones propostes.
Hi havia una dificultat evident i era poder veure com i de quina manera es podia contactar amb els ex-alumnes —més de mil dos cents— que han passat pel centre i que eren, en definitiva, els principals protagonistes.
S'elaboraren llistes i s'intentà arribar a tots els racons possibles, però així i tot la cosa no va ser perfecta ni molt menys. Es va fer el que es va poder.
Després d'uns primers canvis d'impressions entre grups d'ex-alumnes, es va quedar que calia diferenciar el que eren els actes que organitzava el Col.legi com a entitat, l'Associació de Pares com a institució i els ex-alumnes; d'aquesta manera cada sector s'havia d'espabilar i moure.
Per celebrar l'esdeveniment, en Pere Solergibert, ex-alumne de la primera fornada i que treballa en el món del disseny, ens va fer un pòster que molt significativament guardarem; també va ser el guanyador del concurs de logotips que va organitzar el col.legi. Val a dir que ambdós dibuixos han presidit la totalitat dels actes realitzats.
Es podria parlar de totes les actuacions que s'han portat a cap al llarg del curs, però em limitaré a fer-ho d'aquelles que, des del meu particular punt de vista, foren més significatives.
Encara que l'estrena no va ser molt brillant per culpa de la pluja, en una audició de sardanes que es va fer al Pavelló, vàrem poder ballar la sardana que en Miquel Tudela va dedicar al ''Col.legi Sant Josep'', la qual cosa agraïm profundament.
Em figuro que la gran majoria guardem un bon record del sopar i ball organitzat pels ex-alumnes al Pavelló. Era un risc i ens feia molta por que la cosa sortís malament, però en general tot va marxar força bé, gràcies al treball d'un grup i a la col.laboració de molts. Fou realment bonic reunir tanta gent que havia passat pel col.legi al recinte del poliesportiu. Va ser una gran i agradable satisfacció acollir més de cinc-centes persones al sopar.
Igualment, ens ho vam passar molt bé en les divertides ''24 Hores de Marxa al Pavelló''. L'ambient fou extraordinari en tot moment i de veritat que es visqué una bona ''moguda'' al llarg del dia, doncs la convivència entre grans i petits, tot practicant l'esport i altres activitats lúdiques, fou molt maca.
L'acte institucional del dia u de maig també va deixar un sentimental record, principalment entre aquells alumnes i pares que havíem viscut les peripècies i dificultats dels primers anys. Va ser una emotiva trobada amb persones, que temps enllà, havien influenciat el nostre futur individual i col.lectiu. Veure en Tresserra, en Corrons, en Parera, en Bonals, l'Homs i tots els altres, va ser com fer anar enrera les broques del temps per a recordar aquella etapa no recent del col.legi. La quantitat de gent que hi havia al pati de butaques, era motiu de joia per a tots els que sentim ben endins el Col.legi Sant Josep.
També els nanos s'ho varen passar bé amb les moltes activitats que per a ells s'organitzaren, com la ''Bicicletada'', la gran ''Gimkana'' al pavelló, el concurs literari, el de fotografia... També l'exposició de maquetes de segells del Sr. Joan fou molt interessant, així com l'experiència de l'organització del Pessebre Vivent...
En general podem dir que el balanç ha estat altament positiu i tots plegats ens n'hem de congratular. Aprofitem per donar les gràcies a totes les persones i entitats que hi varen col.laborar.
Ara que s'ha acabat el curs, les coses es veuen amb una consciència d'haver acomplert amb el compromís de la celebració de les noces d'argent, però, tanmateix, amb una certa recança de pensar que es podien haver fet més coses i millor. Què hi farem!

Sí que és interessant pensar en la gran quantitat de gent que ha col.laborat i que s'ha mogut i que potser tardarem a trobar-nos en circunstàncies semblants. Caldria cercar una fòrmula que, com a mínim, no ens separés. Podria ser a través d'un full informatiu que periòdicament es fes arribar a tots aquells que ho desitgessin, amb la publicació de temes diversos; a través d'actes de tipus cultural, esportiu o d'esbarjo que els ex-alumnes programéssim, o qualsevol altra cosa que vinculés més el col.legi amb la gent que hi ha passat. Entre tots tenim la paraula.
Han passat vint-i-cinc anys i no hi ha ni un final ni un començament.
La trajectòria del Col.legi Sant Josep a Sant Hilari no vindrà pas marcada pel que hem fet durant el curs 90-91, sinó que ho serà per tot el treball desenvolupat curs per curs, treball, que ha de continuar dominat pel sentit i el criteri de voler fer les coses de la millor manera possible.

Àngel Serradesanferm i Valls

Actual edifici del Col.legi St. Josep.

EL LOGOTIP DEL COL.LEGI SANT JOSEP

Amb motiu dels ''25 anys'' del Col.legi, es va organitzar un Concurs per a premiar el logotip que més s'identifiqués amb el nostre col.legi.
S'hi varen presentar un total de 17 treballs i el jurat va concedir el premi a l'obra d'en Pere Solergibert i Fauria.

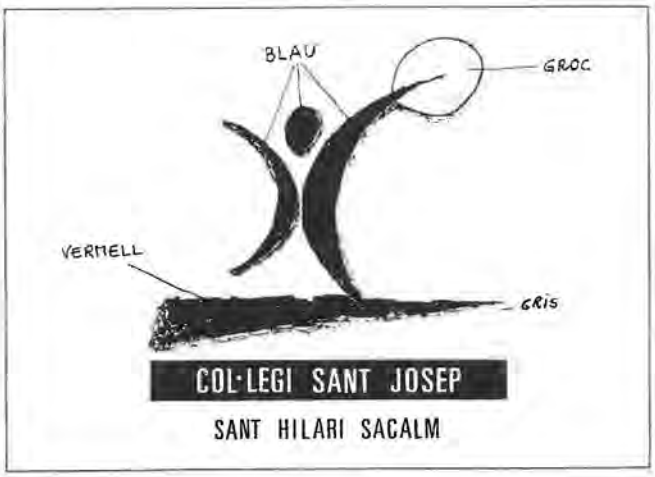

En Pere li va donar el nom genèric de: ''JOC'' i en la memòria explicativa ens deia el que el dibuix representava.

MEMÒRIA: ''Ficats en la recta final dels Jocs Olímpics, he cregut oportú assimilar l'estil del ''LOGO'' seguint la línia de disseny iniciada per a tal fi. Convençut que aquest fet marca una fita important en la història del nostre País i és el punt de partida de diverses tendències, modes i esdeveniments de tot tipus''.

OBJECTIU: ''La línia actual que segueixen les escoles envers l'ensenyament és: participativa, alegra, viva, oberta, àgil i també esportiva.
Tots aquests objectius són els que pretenc donar-hi com a contingut. M'he basat en els colors mediterranis en clara referència a l'entorn físic del qual formen part''.

TEMA: ''El que vol representar el dibuix és el següent: Un NEN —petit en una meitat de la figura— com a element primari de l'escola i que tot fent-se gran —l'altra meitat de la figura— és preparat per assolir objectius més alts en el decurs de la vida, a la vegada que se l'ensenya a tocar de peus a terra. Dues bases fonamentals per al seu futur com a ésser humà i a la vegada són el resum de la gran tasca de l'escola''.

A continuació publiquem el que l'Alfons Gasull, director del col.legi Sant Josep, va dir en el parlament de l'acte institucional celebrat al Cinema Catalunya el dia u de maig per a celebrar els ''25 ANYS''.

XXVè. ANIVERSARI DEL COL.LEGI SANT JOSEP

Identitat del Col.legi: El Col.legi Sant Josep és un Centre Docent privat, concertat, de formació cristiana, que té com a Titular l'A.P.F., i el seu objectiu fonamental és el de servir al desenvolupament integral de la persona.

* * * * * * * *

Quan vaig venir per primera vegada a conèixer el que seria el meu lloc de treball, vaig quedar bastant sorprès en comprovar que tal Centre no existia, sinó només unes habitacions bastant deteriorades en un tercer pis, unes taules de segona o tercera mà, i unes pissarres pintades a la paret. Suposo que la cara que hi vaig posar fou suficientment expressiva per a que en Ramon Treserra, Director en aquells moments, em digué: ''No et preocupis, l'any que ve estranarem un Col.legi i el farem aquí''. I el lloc que m'ensenyava era un camp de cols i altres verdures. Però va ser veritat, i el curs següent vàrem estrenar aquest Col.legi del qual estem celebrant els 25 anys. Això vol dir que he visvut dia a dia tota la seva vida.
A grans trets distingiria com a més significatives les etapes següents:

— UNA PRIMERA ETAPA que va significar que, per primera vegada, a Sant Hilari es pugués fer el Batxillerat, encara que els alumnes haguessin d'anar a examinar-se a Girona com a lliures. Va ser una novetat. Tant és així que molts pares no tenien gaire clar el concepte de les qualificacions, i per això vàrem inventar posar els ''Suspesos'' amb color vermell. D'aquesta manera senties a dir: ''Quants vermells portes?, Quants vermells ha tingut el teu fill?,...'' Va ser una etapa bastant difícil, però de les positives, i va donar molt bons resultats. En aquests moments es feia, també, fins a quart de primària.
Durant aquesta etapa es va ampliar el Col.legi amb la construcció del Cinema Catalunya, que en aquests moments és l'únic local que disposa el poble per a projectar pel.lícules de cine, amb la qual cosa es dóna una altra opció d'esplai a tota la mainada del poble. Paral.lelament a la seva construcció es van anar edificant noves aules sobre l'estructura del Cinema.

— UNA SEGONA ETAPA, per a mi la més important en quant a ensenyament, va ser quan el Col.legi va aconseguir transformar-se en un Centre reconegut de Batxillerat Elemental. Els alumnes ja podien ser examinats al mateix Col.legi i pels mateixos professors que tenien, fins a quart de batxillerat.

La major part dels mestres que han passat pel Col.legi.

A més, vàrem seguir preparant-los, com a lliures, per a fer el cinquè, sisè i C.O.U., i anaven a examinar-se a Girona o a Vic. També es va aconseguir el reconegut elemental de les Germanes Carmelites, la qual cosa va permetre poder fer un ensenyament mixte amb nois i noies.
D'aquestes dues etapes puc dir amb satisfacció que són molts els alumnes que van aconseguir estudis superiors i carreres universitàries, que d'altra manera, amb tota seguretat, no els hagués estat possible, ja que les possibilitats econòmiques d'aquells moments no permetien els pares portar els seus fills a estudiar fora de Sant Hilari. Recorden que tenim ex-alumnes que actualment són metges, psicòlegs, advocats, economistes, arquitectes i altres carreres.

— UNA TERCERA ETAPA va ser quan va entrar en vigor la Llei d'Ensenyament actual. Els mínims que es demanaven per ser un Centre de Batxillerat homologat per al Col.legi Sant Josep no eren possibles, i vam haver de renunciar a seguir ensenyant el Batxillerat i quedar-nos en un Centre complet d'E.G.B. tal i com és en l'actualitat.
Fins aquells moments el col.legi es regia per un Patronat Diocesà i després el Bisbat va renunciar a la Titularitat del Col.legi en favor de l'A.P.F., cosa que és d'agrair, ja que d'aquesta manera es va aconseguir una autonomia total envers el seu funcionament.
Però aquesta estapa ha estat, i és, molt important, ja que vam poder aconseguir una clasificació definitiva, primer com a centre d'E.G.B. subvencionat i ara com a centre concertat, la qual cosa ha fet possible que el Col.legi Sant Josep segueixi estant un Centre assequible a totes les famílies del nostre poble, ja que el cost econòmic és a l'abast de tothom.
Cal esmentar també que durant aquesta etapa el Col.legi Sant Josep va ser un dels principals promotors de què arribés la Formació Professional a Sant Hilari, primer com a unitat especial, i que més endavant es va transformar el Centre que tenim actualment.

El director del Col.legi rep el taló del primer premi de teatre escolar de la Comarca de la Selva.

— FINALMENT, ara, als seus 25 anys, podem dir que anem a començar una nova etapa molt prometedora en posar-se en marxa la nova Reforma Educativa, etapa que marcarà una pauta per als Centres d'Ensenyament.
Aquesta nova Reforma Educativa implicarà tota una sèrie de canvis en l'estructura dels Centres. Aquests canvis ens obligaran a fer un esforç per aconseguir que el col.legi Sant Josep segueixi estant una opció per a que els pares puguin fer ús del dret que tenen a escollir Centre per a l'educació dels seus fills.
Els canvis més importants són:

— L'ensenyament obligatori s'allarga fins els setze anys. Estarà dividit en tres etapes: Educació infantil (fins a 6 anys), Educació Primària (6-12) i Secundària obligatòria (12-16).
— Ampliació d'instal.lacions.
— Major nombre de professorat especialitzat.

El nostre Col.legi, pel fet de tenir una classificació definitiva com a centre d'E.G.B., ja estem autoritzats per a fer l'educació primària. Però per a poder fer l'Educació Secundària obligatòria ens obligarà a complir unes condicions, uns mínims, que ens vindran donats per l'Administració i que bàsicament, com ja us he dit abans, implicaran noves instal.lacions i més professorat. Però tots els que formen la comunitat educativa del Col.legi Sant Josep, Junta de l'A.P.F., Titular del col.legi, Claustre de Professors i Consell de Centre estem convençuts que és una etapa a la qual no podem renunciar de cap manera. Si un grup de pares, partint quasibé de zero, van ser capaços de portar a terme aquesta gran obra per a Sant Hilari, que és el Col.legi Sant Josep, ara no tinc cap dubte que tots plegats aconseguirem aquesta etapa tant important per a l'ensenyament.

I, aprofitant que avui tenim entre nosaltres el Sr. Albert Vancells, Cap dels Serveis Territorials d'Ensenyament, voldria demanar-li que, en donar forma definitiva al mapa escolar, tingui present que el Col.legi Sant Josep de Sant Hilari està fermament decidit a demanar i a aconseguir poder impartir l'etapa de la Secundària obligatòria.
I li demano d'una manera responsable, ja que, com he dit abans, el Col.legi Sant Josep, en una etapa anterior, va demostrar, i amb molt bons resultats, que és capaç de donar un Ensenyament Secundari. En aquests moments disposem d'alumnat més que suficient i trobarem la manera de complir les condicions que ens demani l'Administració.
Aquestes han estat, a grans trets, les etapes per les quals ha passat el Col.legi Sant Josep durant els seus primers 25 anys. No podem oblidar que si hem pogut arribar a celebrar aquest aniversari ha estat gràcies a la iniciativa del seu promotor en Ramon Tresserra, que amb el seu optimisme, amb la seva constància i amb la seva ferma determinació va aconseguir tirar endavant un projecte que a molts els semblava una quimera, i que ara, després de 25 anys, podem constatar que és una ferma realitat. Per aquest motiu, la Junta de l'Associació de Pares de Família, ens fem ressó del sentiment unànim de totes les persones vinculades al Col.legi Sant Josep i, en prova d'agraïment i per a que tingui un bon record d'aquesta diada, li fem lliurament d'aquest petit obsequi.

Alfons Gasull i Vilà

RESTAURACIÓ DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANTA CREU D'HORTA

La majoria dels lectors d'aquestes ratlles estareu assabentats que el bisbe de Vic ha confiat, ja fa alguns anys, a la parròquia de Sant Hilari Sacalm la cura pastoral de vàries parròquies de les Guilleries: Sant Mateu de Joanet, Santa Creu d'Horta, Sant Andreu de Bancells, Santa Margarida de Vellors i Santa Maria de Mansolí. En totes elles podríem dir que hi ha unes mateixes circumstàncies que les caracteritzen; la no residència del rector, escassetat de feligresos, la pèrdua d'identitat com a parròquia, l'envelliment dels edificis, la deixadesa de les terres i boscos del clergat, etc. Però per damunt de tot això, cal remarcar els aspectes humà i religiós d'unes famílies que encara hi viuen o d'unes altres que, tot i vivint en altres pobles s'hi senten molt vinculades per diversos motius.

Fa ja uns quants anys que el Consell Pastoral de la parròquia de Sant Hilari, després de fer un seriós replantejament d'aquestes parròquies, va decidir com atendre les necessitats pastorals dels seus feligresos. Es va convenir celebrar la festa patronal de cada parròquia, promoure un aplec anyal a cada ermita o capella, continuar celebrant les festes tradicionals de cada lloc, i fer el servei de missa festiva o especial segons les necessitats de cada comunitat de fe, malgrat que sigui petita. Junt amb l'esmentat servei comunitari s'ha procurat atendre tota celebració de la fe a nivell familiar; així com també, acompanyar-los en casos de malaltia o d'ajuda de Càrites.

Enguany, però, hem emprès la tasca de restaurar edificis, puix s'ha advertit que si no es cuiden les esglésies i cases rectorals de les parròquies encarregades es perjudica el patrimoni del bisbat i no es respecta la voluntat dels avantpassats.

Si bé tots aquests anys s'ha tingut bona cura de la conservació general dels edificis que més servei prestaven, ara, però, hem iniciat la tasca de restaurar els que presenten un estat més ruïnós o que per la seva significació ho reclamen. Així, doncs, s'ha renovat Santa Creu d'Horta i pensem emprendre les obres de restauració de la façana del temple parroquial de Sant Hilari Sacalm i cobrir una primera fase de reconstrucció de Santa Margarida de Vellors.

Em plau, després d'aquesta presentació pastoral, explicar breument l'obra realitzada a Santa Creu d'Horta, deixant així constància de l'atenció, que des de Sant Hilari i a través de la comissió d'aplecs i ermites, es presta a les parròquies encomanades.

Ja a l'any 933 es fa menció d'aquesta parròquia de Santa Creu d'Horta. Més tard, segurament per la disminució d'habitants, durant el segle XVII, va deixar d'ésser parròquia. Després de la construcció de l'església actual a l'any 1853 aproximadament, va adquirir novament les prerrogatives parroquials als voltants de 1887. Té llibres sagramentals propis, s'hi celebra missa el diumenge després de Pasqua, per Sant Jaume, diumenge següent de la festa major, diada dels difunts i altres dates convingudes.

A finals de l'any passat i a principis de l'actual s'han portat a terme les obres de restauració de la teulada de la rectoria i església, canalització de les aigües, repàs de la façana de l'església, instal·lació elèctrica definitiva, pintada de l'interior i façana, etc., deixant l'obra ben acabada i a gust de tots els feligresos.

Un dels aspectes més positius d'aquesta obra, que crec convenient ressaltar, és la col·laboració unànime d'organismes oficials –Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat, Diputació i Ajuntament– Bisbat, parròquia de Sant Hilari i feligresos –veïns residents a altres llocs. Certament aquesta és una bona manera de fer comunitat cristiana i país.

Com a signe de l'esmentada i exemplar col·laboració podem fer constar la numerosa concurrència que va animar la Festa d'Inauguració que es féu el dia 21 de juliol proppassat; Missa concelebrada, descobriment d'una placa commemorativa, parlaments, cantada per la coral mixta "Nois Alegres" i refrescant piscolabis per a tots els assistents.

Esperem que l'èxit d'aquesta restauració ressenyada ens animi a emprendre amb il·lusió i encert la propera; la de la façana de l'església parroquial de Sant Hilari que, ajudant Déu, es portarà a terme durant la propera tardor.

JOAN TUNEU i MIR
Rector

EL C.B. SANT HILARI-FONTDOR HA ACONSEGUIT L'ASCENS

Aquest any podem dir que és històric per al C.B. SANT HILARI-FONTDOR, ja que s'ha assolit l'ascens a la 3a Categoria Regional Preferent. Després de quatre temporades prèvies d'afiançament i consolidació de les estructures del Club, hem decidit donar un pas endavant en el que esperem que sigui un revulsiu per a motivar els afeccionats i, sobretot, el jovent de la vila.

Prendre aquesta decisió no ha estat gens fàcil, perquè s'han hagut de sospesar detingudament tots els inconvenients i els avantatges. En primer lloc ens trobem amb l'obstacle de l'economia, puix que en aquesta categoria, a part dels equips de les categories inferiors, és obligatòria la inscripció d'un equip juvenil, un de júnior i el sènior. Fins ara, i com ja sabeu, competíem amb un juvenil i el sènior.

Arran d'això ens hem hagut d'esforçar al màxim per tal de formar l'equip júnior, ja que l'han de formar nois de 18 i 19 anys, edats en les quals la majoria compleixen el servei militar.

A més de la despesa que suposa la creació d'un nou equip, també cal afegir-hi la de l'arbitratge, ja que en lloc d'un àrbitre, els partits de l'equip sènior han d'estar dirigits per dos. També cal tenir en compte que els desplaçaments a realitzar seran, lògicament, més llargs en competir-hi equips de la província de Barcelona i del nord de la de Girona.

Com podeu suposar el pressupost sofrirà un considerable desfasament si el comparem amb el d'anys anteriors. Malgrat tot, l'intentarem anivellar amb l'augment de la subvenció municipal, el mínim increment de la quota dels socis, amb els ingressos de la publicitat estàtica i de la gran i important ajuda del nostre patrocinador FONTDOR.

Per a finalitzar, només ens cal destacar la feina feta amb el que són els equips de base, la qual no es redueix a una lluita per aconseguir un bon lloc en la taula classificatòria, sinó que es tracta d'obtenir una correcta formació esportiva i cívica dels nois i noies que practiquen l'esport del bàsquet.

Esperem retrobar-nos l'any vinent i fer-ho amb un balanç tant o més positiu que el d'enguany.

BONA FESTA MAJOR

JUNTA DEL C.B. SANT HILARI-FONTDOR

Equip cadet femení.

Equip sènior masculí.

EL ROMÀNIC A SANT HILARI SACALM

Arquivoltes de la primitiva església romànica

La Fundació Enciclopèdia Catalana acaba de publicar el volum V de la seva magna obra *Catalunya Romànica*, que un cop llesta comptarà amb 26 volums i dels que fins ara n'han aparegut 12.
El volum V inclou les comarques del Gironès, La Selva i el Pla de l'Estany i per tant en ell es parla del romànic de Sant Hilari.
Abans de passar a donar notícia del contingut de l'apartat dedicat a la capital de les Guilleries, creiem oportú fer unes observacions sobre l'àmbit i l'enfocament que l'esmentada obra dóna al mot romànic. Quan es parla del *romànic* tots ens imaginem alguna singular església, com les famoses esglésies de la Vall de Boí, o algun edifici remarcable, com el campanar de Breda, els monestirs de Ripoll o de Sant Pere de Rodes, o un claustre, com els de Sant Cugat o de la catedral de Girona. En aquesta obra, tanmateix, l'abast és molt més ampli: en ella es tracten totes les obres i elements que ens han pervingut de l'etapa històrica compresa entre l'any mil i el mil tres cents o sigui al llarg de tres segles, que van des de la configuració de Catalunya com a estat sobirà, a l'aparició i implantament de l'art gòtic. Es tracte tant de l'art religiós com de l'art civil, el més sumptuòs i el més humil; així hi figura des d'una catedral a una simple ermita i des d'un castell a una simple torre o pont construït dins del límit cronològic abans citat.
L'art romànic no fou una moda, fou una manera de construir i de decorar, lligada a la vida i a la societat de l'època. Tot el que es feia durant aquells tres segles és objecte d'estudi i tema de l'obra. És evident que hi ha una diferència abismal entre les obres aixecades per comtes, bisbes i monestirs i les que feien petits grups rurals, senyors de poblacions o simples capellans de parròquies de pagès.
El terme de Sant Hilari no compta amb obres extraordinàries de l'art romànic, però té alguns elements dignes de ser estudiats i tinguts en consideració.
En la part monogràfica dedicada al municipi s'analitzen cinc edificis o elements: l'església de Sant Hilari Sacalm, el Castell de Solterra, la Casa forta de la Rovira, la Casa forta de Vallors i l'església de Sant Martí de Querós.
De *l'església de Sant Hilari*, després d'una breu introducció històrica, se n'estudien els elements de la portada o arquivoltes que es guarden a l'entrada del baptisteri, a l'esquerra de l'església quan un entra. L'autor de l'estudi, en Jordi Camps i Sòria, descriu la peça i acaba:

"Ambdós motius, geomètric i vegetal, estan estretament relacionats amb els repertoris propis de centres com ara la catedral de Vic i dels que en depenen, alguns dels quals se situen precisament a la regió de les Guilleries. El seu tractament detallat i nítid, malgrat una certa tosquedat, manté igualment aquesta vinculació osonenca, que no descarta les relacions amb la decoració del monestir de Ripoll. En aquest sentit coincidim plenament amb l'opinió que sosté el parl.lelisme amb conjunts com Santa Eugènia de Berga i Santa Maria de Vilalleons, i que situa el conjunt cap a les darreres dècades del segle XII, en relació amb la data ja coneguda de 1199" (PLADEVALL-SERRADESANFERM, 1986, pàg. 40).

Del *Castell de Solterra* l'arqueòleg vigatà Antoni Caballé en fa un petit estudi i en dóna una nova planta, on marca la base de la torre que fa de peanya a la Creu de les Guilleries i els fonaments de la capella de Sant Miquel, emmarcada a principis del segle actual.
De la *Casa de la Rovira*, el mateix A. Caballé, en dóna una interessant planta, basant-se en les restes encara visibles enmig de la vegetació que cobreix el seu cim. Com és lògic, abans hi ha unes notes que donen idea de la situació i de les coordenades geogràfiques i a continuació un resum històric.
De la *Casa forta de Vallors* se'n posa la situació, una petita referència històrica i una breu descripció que diu: *"Els vestigis de l'edifici que s'han conservat fins ara són molt poc significatius: únicament un pany d'uns 4 m. de llarg i 2 m. d'alt, ple de bardisses que no deixen veure el parament i enderrocs de la part interna".*
Fa aquesta descripció l'arqueòloga M. Lurdes Martí i Solé.

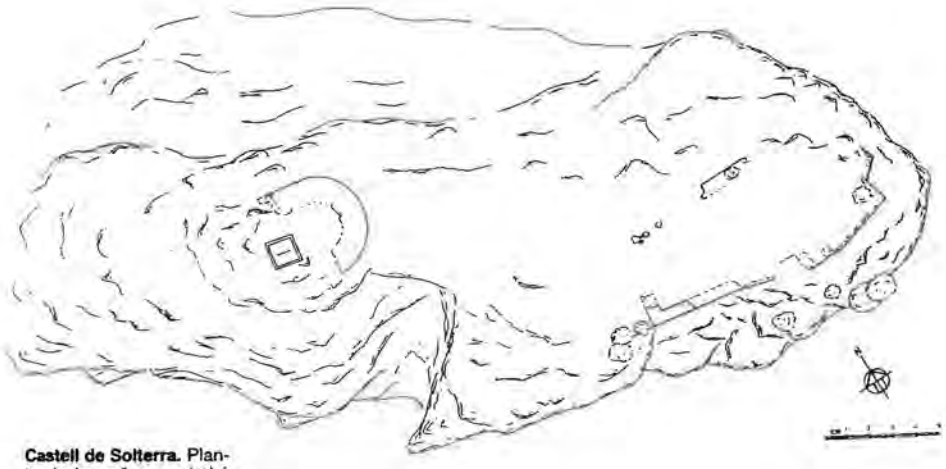

Castell de Solterra. Planta de les ruïnes, gairebé imperceptibles, d'aquest antic castell (planta: A. Caballé)

Plànol de com podia ser el Castell de Solterra.

L'estudi més llarg i interessant és el que fa referència a l'*església de Sant Martí de Querós*, el millor edifici del terme i dissortadament abocat a una ràpida ruïna, que ha començat per la rectoria i temem que continui pel temple.

D'aquesta església, després de la situació i petita notícia històrica, n'hi ha una llarga descripció, que forma part de l'estudi de l'arquitecte tècnic d'Arbúcies, Josep M.ª Recarens i Roura, presentat com a projecte de fi de carrera, sota el títol *El romànic de la comarca de la Selva*. L'estudi va acompanyat d'una planta i d'una secció transversal de l'església i del campanar de Querós.

Recarens acaba el seu treball amb aquestes ratlles: *"Sant Martí de Querós és una església de clara filiació dins les formes llombardes de la darreria del segle XI, ja plenament definides i consolidades, i s'inscriu perfectament dins la sèrie d'edificis osonencs que adopten aquesta fórmula arquitectònica"*.

Cada peça o element estudiat monogràficament té la seva il.lustració fotogràfica en color. Endemés d'aquesta part monogràfica, s'esmenten i documenten en la part destinada a recordar els edificis existents abans de 1300, però que ara han estat del tot renovats o dels que no en queden vestigis; l'antiga *domus o Casa forta de Mansolí*, situada abans sobre l'antic mas de les Feixiques, les *esglésies de Santa Margarida de Vallors*, de la que es publica l'acta de consagració del 1183, la desapareguda de *Sant Miquel de Solterra*, la vella de *Santa Maria de Mantsolí* i el santuari de la *Mare de Déu del Pedró*, documentat des del 1285.

En la introducció a la comarca de la Selva, que té per autor al qui signa aquest treball, que és també qui dirigeix l'obra, es dóna com a exemple de la divisió de la propietat a la comarca, abans de la creació dels grans dominis i de la plena feudalització del país, l'origen conegut o primera documentació de Sant Hilari i d'Osor. Aquests termes, abans repartits entre molts propietaris, varen acabar en mans d'unes poques famílies senyorials, en aquest cas de la família Sal.la, el primer senyor conegut de Sant Hilari i el fundador del monestir de Sant Benet de Bages.

Podem dir, sense cap exageració, que els termes de Sant Hilari i Osor són els més ben documentats abans de l'any mil de tota la comarca de la Selva. Més de trenta documents de l'arxiu de Sant Benet de Bages parlen de llocs i de gent de les Guilleries entre el 914 i el 984.

Resumim així, aquesta interessant etapa inicial de la història de Sant Hilari, a les pàgs. 229 i 230 de l'esmentada obra:

També és molt il.lustratiu el cas de la divisió de la propietat als termes d'Osor i de Sant Hilari Sacalm, que inicialment formaven una unitat entorn del castell de Solterra, la qual es va anar agrupant en una sola gran propietat en mans dels vaguers o vicaris Sal.la i de llur fill Isarn, que tenien l'alt domini del lloc pel comte.

Sal.la, el fundador de Sant Benet de Bages i després propietari de terres al Bages i aprisiador de Maians, la Roqueta i potser de Guardiola de Bages i Òdena, va començar a comprar terres a Sant Hilari i a Osor per fer-se un patrimoni propi al lloc on tenia comandament i jurisdicció. Pel fons de Sant Benet de Bages, repartit entre Montserrat i la Biblioteca de Catalunya, sabem que el 9 de maig de l'any 914 Edalbert i la seva muller Cixilo venen a Embremodo i la seva muller Unesinda la meitat d'una terra que tenien per aprisió al comtat d'Osona, al terme de la vall d'Osor (Valle Ausore), *al lloc dit Corbera, que limitava amb terra erma, la serra, un camí públic i el riu, pel preu de dotze sous. Aquesta mateixa terra, plenament millorada i potser ampliada, fou venuda pel matrimoni que l'havia comprat a Sal.la, el primer de maig del 922, per trenta sous.*

No era aquesta la primera compra que feia Sal.la a les Guilleries, puix que el 919 havia adquirit ja del matrimoni de Comparat i Regantrada, diverses cases, horts, i dues peces de terra separades, al comtat d'Osona, al terme de Joanet (Juvaneto) "in agacencia de Sancti Elari"; *els venedors fan constar que una part els pertany per aprisió i l'altra per compra; una part de les terres comprades termenejaven ja amb terres de Sal.la, cosa que fa recular encara més l'inici de la seva activitat compradora en aquest sector.*

Sempre segons la documentació conservada, que no deu ésser exhaustiva, entre els anys 919 i 968 Sal.la va fer almenys dinou compres de cases, terres, quatre molins, vinyes, horts, arbredes, castanyedes i palomeres, a més de vint matrimonis diferents, amb fills o sense, i a d'altres

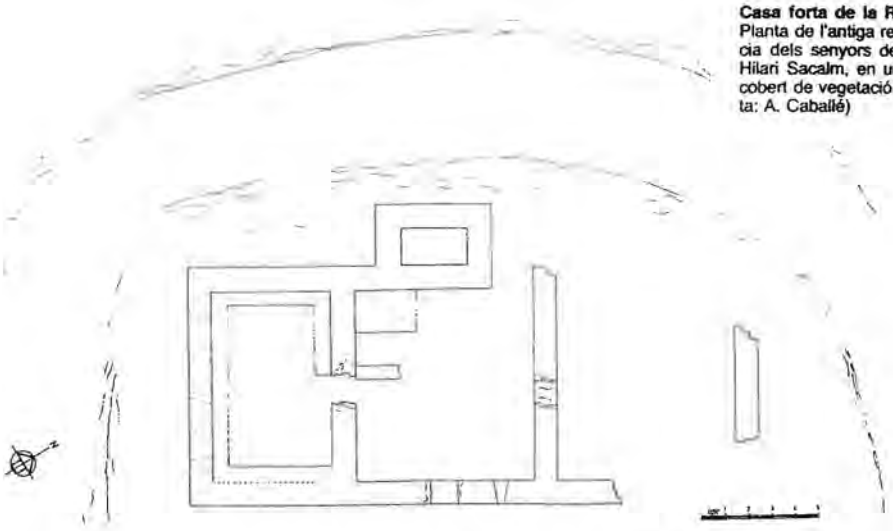

Casa forta de la Rovira. Planta de l'antiga residència dels senyors de Sant Hilari Sacalm, en un puig cobert de vegetació (planta: A. Caballé)

Plànol de la domus de la Rovira o Castell de Mascarbó.

L'ermita de Querós.

particulars sempre dintre els termes d'Osor, de Sant Hilari Sacal, de Joanet i de Vallors, llocs on se citen les parròquies de Sant Pere d'Osor (922), Sant Hilari Sacalm i Santa Margarida de Vallors (920), Santa Creu d'Horta (933) i molts altres llocs encara perfectament coneguts com Vallors, el Celró, el Coll, la Corbera, Susqueda, etc.
*En documents dels anys 914 i 922 es diu que els venedors tenen les terres per aprisió, i el 922, "*per ruptura*" o rompuda, però el més normal és dir que les tenen per compra o per deixa dels pares.*
*Sal.la és anomenat "*vicari*" en documents de les Guilleries del 945 i 958 i en altres de Santa Maria de Corcó, Sant Sadurní d'Osomort i Castellterçol entre el 940 i el 960. En les compres conegudes de les Guilleries esmerça la quantitat de 470 sous, quantitat molt considerable si considerem que una finca composta de casa, terres, vinyes i boscos valia una mitjana de vint a trenta sous i que una casa i tres molins es compraven per seixanta sous.*
*A partir de l'any 949 Isarn, que un document del 958 anomena "*Isarno vicario*" i un del 963 "*filio de Salane*", comença a fer compres juntament amb el seu pare. D'Isarn en coneixem vuit compres de cases, terres i vinyes a Osor, Sant Hilari i Vallors, amb un valor total d'uns 200 sous. L'any 970 s'acaben les compres de terres a les Guilleries per part de Sal.la, que havia mort el 969, i d'Isarn, que centrà l'atenció en altres parts dels seus dominis. Isarn havia mort ja el 20 de juny de l'any 984, quan les seves germanes Ega i Quixol, amb la seva vídua Aurúcia, el nebot Guadamir i el monjo i prevere Adroer, com a almoiners o marmessors seus, donen el monestir de Sant Benet de Bages, posat sota la dependència de la Santa Seu, els alous que el difunt Isarn tenia al comtat d'Osona, a l'apèndix o terme del "*kastro Solterra*", als llocs dits Osor i Vallors, les Penyes, Llevanyes, el Coll (que té Adolf), l'alou de Ricard, el de les Ribes, el de la Calm, el d'*Escubilio*, el de Querós, el de Crous i de terrades, el de Montfrau, el de Cerceneda i les vinyes de Santa Creu. Aquests alous, per les compres abans esmentades i pels noms que encara han subsistit, sabem que radicaven als actuals termes de Sant Hilari Sacalm i d'Osor, que eren els que inicialment formaven el terme del castell de Solterra.*

Antoni Pladevall i Font

AGRUPACIONS CORALS D'ABANS

El ''Som i Serem'' l'any 1956.

Caramelles l'any 1963.

RETROSPECTIVES CORALS

Any rere any, en aquest programa de la festa major fem un repàs i una exposició somera de les nostres activitats corals. Enguany però, farem una revisió des de l'inici d'Els Nois Alegres fins ara.

Constatem que són poques les incorporacions –gràcies, cantaires grans, que heu retornat– vingudes en el nostre quefer coral. Bé és veritat que se'ns mira amb simpatia, però creiem que amb això no n'hi ha prou.

Si fixem la vista enrere –és veritat que l'aigua passada no mou la mola– veiem com a Sant Hilari hi havia tres agrupacions corals: L'Orfeó Parroquial, El Cor Guilleria i nosaltres, Els nois alegres; tots coincidint en el temps.

Per les raons que fossin, varen desaparèixer els dos primers. posteriorment es va constituir el cor Som i Serem, que als tres o quatre anys d'existència també es va dissoldre. Es crèa llavors el grup Els Racs, amb instruments pervinguts, en bona part, del desaparegut conjunt Ritmo Sacalm; uns i altres amb vida ben efímera.

Tan sols Els Alegres hem anat surant amb empentes i rodalons, a voltes a punt de morir també, però quan més greu semblava la cosa sorgia un esquer per a revifar-nos.

El primer va ser la commemoració dels 25 anys d'Els Nois Alegres, les noces d'argent del cor; això era pel maig de 1971. Aquest fet va motivar que s'incorporessin una colla de joves a la coral i que pogués aguantar uns anys més. Després va venir la festa de les noces d'argent de la senyera, de grat record encara entre nosaltres; era el mes de juny de l'any 1980. Això va fer que s'afegissin al cor veus blanques –dones–, i va semblar que la cosa es refeia. Dissortadament no va ser així en poc temps, ja que el cor s'esllanguia per moments; els canvis d'orientació, els nous sistemes d'assaigs, etc., no varen donar el fruit esperat i la vida i l'activitat coral anava morint lentament.

Per què...? Actualment sembla que s'ha salvat la pitjor situació;" però, fins quan...?

Fa uns dotze o tretze anys, arran de la inclusió a les escoles de l'assignatura de música –voluntària–, es va crear el cor Els Petits Cantaires, sota l'ègida parroquial; més tard amb instrumentistes d'entre ells, i cant, naturalment.

Això va figurar que seria l'esquer per a recuperar l'afecció al cant coral a Sant Hilari, ja que es començava amb la gent menuda. Ens fa l'efecte que –sempre hi ha casos aïllats– les esperances que es podien tenir de reeixir el cant coral a partir dels petits, esta resultant una utopia, ja que els resultats són ben negatius. Dels escolars, un cop acabat l'ensenyament primari, la major part deixa de practicar la música en qualque forma -excepte alguns casos que es poden comptar amb els dits d'una mà.

A nosaltres, Els Nois Alegres, ens agradaria que vinguessin al nostre cor sense por de res; per què? Si per raó d'edat no volen venir, els suggerim que ells mateixos es creïn un cor, perquè el regeixin, el comandin i practiquin música entre ells, i així mantindrien vius els coneixements musicals rebuts a l'Escola, ja que d'altra manera els aniran perdent. Potser tenen por als assaigs setmanals? És que d'aquesta manera no gaudirien dels esbarjos i esplais propis del seu temps en discoteques i pubs? O és que...

Sabem que el nostre cor d'Els Nois Alegres és força demodé, però els fets per ara ens demostren que és viable. Cantant fem Pàtria, fem Poble i, sobretot, fem Cultura de la bona, dit això amb tota franquesa i humilitat.

Qui anima amb tota seriositat i acuradament els actes cívics, socials i religiosos a Sant Hilari? I ho fem desinteressadament, sobretot per demostrar que, encara que siguem afeccionats, sabem estar a punt per quan se'ns demana. Reconeixem també, que tenim les facultats físiques i tecniques molt disminuïdes, però procurem substituir-ho amb ganes de fer-ho bé.

Que es fomenti l'ensenyament de la música a les escoles és tasca pròpia de les nacions d'avanguarda, però també ho és que els educadors inculquin als educands el fet de posar-la en pràctica, que no deixin l'activitat musical en abandonar l'escola i que la practiquin a través de grups corals o instrumentals; això és el que creiem i potser el que tot el poble desitja. D'altra manera el treball que s'hauria fet a l'escola seria denegatori, i el treball a l'escola mai, mai, no ha de ser negatiu per a ningú.

"Sursum corda", deien els llatins per animar-se.

"Sursum musicas",diem nosaltres quan demanem nous cantaires o que es creïn noves corals, perquè han de prendre el relleu quan nosaltres un dia o altre ho deixem. És llei de vida. Si no és així, malament veiem el futur del cant coral a Sant Hilari.

Nosaltres tenim sempre la porta oberta; fer la resta correspon a...

ELS NOIS ALEGRES

EL GRUP DE TEATRE "ELS NOIS ALEGRES" INFORMA

Ara farà un any que fèiem una crida mitjançant el programa de Festa Major i demanàvem personal que volgués col·laborar amb nosaltres. Bé, el nostre clam tingué ressò i actualment podem comptar amb l'ajut d'uns quants elements joves que ens donen un cop de mà a tirar endavant el grup teatral "Els Nois Alegres".

En aquesta ocasió aprofitem per a fer-vos, amb quatre ratlles, un petit repàs de les activitats que hem dut a terme des de l'estiu passat.

Per no trencar la tradició d'altres anys, al darrer estiu també preteníem fer alguna representació però va ser-nos totalment impossible. Conscients d'aquesta situació vàrem contactar amb el grup de teatre "Tabola", de Breda, que ens va oferir l'obra "El marit de la Marina és mariner".

La nostra obra de Nadal fou "Tres maletes amunt i avall", comèdia còmica molt divertida. Els forts aplaudiments i el comentari general foren proves inequívoques de què el públic hi havia gaudit.

Cal esmentar que en aquesta estrena hi debutaren tres nous actors locals i que també hi col·laborà la Sra. Dolors Torrent, de l'Agrupació Teatral Farners, de Santa Coloma.

Durant aquest hivern el nostre grup va poder gaudir, encara que en plan familiar perquè la representació fou a l'Hostal Torras, de l'obra "La cantant calva" d'Eugeni Ionesco, interpretada magistralment per la companyia d'afeccionats (T.P.P.) "El teatre truca a la porta" i de la qual en servem molt bon record.

A la primavera organitzàvem una vetllada de teatre amb el grup de Sant Julià de Vilatorta, que va escenificar "El cafè de la Marina" de Josep M. de Sagarra.

Enguany també hem participat al II Concurs de Teatre Amateur "Rafael Anglada", de Sta. Coloma, amb l'obra estrenada per Nadal, "Tres maletes amunt i avall", on aconseguírem el primer premi a la millor companyia i tres premis d'interpretació.

Pel maig col·laborarem, juntament amb altres entitats, en una xerrada col·loqui sobre la drogaaddicció, tema del drama que vàrem estrenar el 22 de juny amb el títol de "Leila, on vas?". Inspirada en un fet real, aquesta representació, segurament degut a la seva temàtica, impactà moltíssim al públic assistent.

En el que portem d'estiu hem tornat a fer les dues obres estrenades durant l'any i hem de manifestar que han tingut un bon acolliment.

Bé, només ens resta recordar a tothom, que si desitja formar part del nostre grup de teatre o col·laborar-hi, les portes són obertes i serà molt ben rebut.

Gràcies pel recolzament i que passeu una bona Festa Major.

La Junta

LA PESCA A SANT HILARI

Sant Hilari és un poble situat en una zona on hi ha moltes aigües i, degut a la pluviositat, gaudeix de rieres i rierols que permeten practicar l'esport de la pesca en indrets meravellosos, principalment de la truita. En un principi pot aparentar que per dedicar-se a pescar no calen gaires embuts, que amb una canya n'hi ha prou. No és realment així i d'aquí que Sant Hilari tingui una ben muntada Societat de Pesca Esportiva "La Gorga", que coordina i treballa tots els assumptes relacionats amb l'art de la pesca.

Amb aquesta idea ja hem fet la repoblació d'alevins de truita de 4 a 6 cm i s'ha procurat tirar-ne a totes les rieres del contorn.

Enguany estem d'enhorabona perquè sembla que començarà a funcionar la depuradora, cosa que fa molt de temps que demanàvem, i per tant els pescadors ho veiem amb molt bon ull. Val a dir que d'aquesta manera recuperarem una de les millors rieres de Catalunya per a la pesca de la truita.

Una altra activitat que organitza la Societat de Pesca és el Concurs de Ciprínids –espècies vàries– que es fa a través de diferents proves a la zona del Pantà de Susqueda i a les Basses –entre el Pasteral i el pantà de Susqueda–. Al llarg de la temporada es faran nou proves de les quals la 6a ja se celebrà el 14 de juliol passat.

Quan falten per tant tres proves per acabar el concurs, la classificació és la següent:

1r Joan Garolera
2n Joan Coll
3r Josep Masó
4t Pere Osuna
5è Francesc Miralpeix

Acabat el campionat, els primers classificats disputaran el provincial i d'aquí, el primer i el segon, en sortiran els que han d'anar al campionat d'Espanya. Durant aquests darrers anys, han estat tres els representants de Sant Hilari a la competició a nivell estatal, en Lari Miralpeix –dues vegades–, en Pere Masó i l'Àngel Colom.

A les proves finals de Catalunya de Ciprínids hi solen participar els classificats entre el 3r i el 12è lloc dels campionats provincials. L'any 1986, el pescador local Manuel García va quedar campió de Catalunya d'aquesta modalitat.

Amb el temps la forma de pescar als concursos ha anat canviant a mesura que es participava en diferents competicions. Abans, fa 10 o 12 anys, es pescava llençant a fons i, per contra, ara es tracta de fer acostar el peix a la vora de cada pescador, gràcies a l'atracció del menjasr que cadascú es prepara; també es pesca amb canya de pols.

Voldríem animar el jovent a què s'afeccionés a l'esport de la pesca. Per part nostra tenim un gran interès a ajudar i ensenyar a pescar a tots aquells que no en saben i d'aquesta forma coneixerien aquest món.

Aprofitem l'ocasió per a dir que el proper dia 28 de setembre, 1a Societat de Pesca Esportiva "La Gorga", organitza un recital de Cançó Catalana amb el cantautor LLUÍS LLACH. Esperem la vostra assistència al Pavelló municipal a les 10 del vespre del dia esmentat.

LA JUNTA

TOROS A SANT HILARI

Toros en SAN HILARIO SACALM

Domingo 28 agosto 1949

a las 5'30 de la tarde

Grandioso Festival Taurino Organizado para Beneficencia

Con permiso de la Autoridad, bajo su Presidencia y si el tiempo no lo impide, se lidiarán, banderillearán y serán muertos a estoque

4 magníficos becerros 4

de la acreditada ganadería de D. FELIPE CORVO del campo de Salamanca

ESPADAS:

José García "El Navarro" **Carlos Bardaji "Campero"**

CESAR jugador internacional de futbol. **Francisco Izquierdo "Currito"**

Cuadrilla de "El Navarro"	Cuadrilla de "Campero"	Cuadrilla de CESAR	Cuadrilla de "Currito"
Juan Vernedas Sastrillo	Papin Ribera	Ramón Feliu Pilili	Juan Villá Terremoto
Leopoldo Planas Larguillo	Jaime Plá	Ramón Dalmases Mancha	Pepe Luis El Marroquí
EL PEQUE	Victor Soler VIKY	José M.ª Pibernad El Aserrant	Tito Carné El Tiri

Director de lidia: el novillero José Rodriguez MONTILLA — Un puntillero

La suerte del tranquedo musical **¿Quien?... ¿Como?...**

No deje de asistir al primer espectáculo taurino que se celebrará en

SAN HILARIO SACALM

VALOR ARTE EMOCION

Imp. BOADA Barcelona

Programa de mà de la "Corrida".

La quadrilla del "Campero"; amb en Víctor Soler "viky", en Ramon Usart, en Paco Izquierdo, en Carles Bardají i en Lluís M.ª Carné.

Ja fa uns quants anys vàrem publicar, també en un programa de festes, el que l'any 1949, en un 28 d'agost en plena Festa Major, va ser un esdeveniment per Sant Hilari: ''Una corrida de toros'' —''Una cursa de braus''—.

En aquell article recollíem el testimoni d'un dels joves organitzadors, en Jaume Pla, una fotografia d'ell mateix fent de Tancredo i el programa que anunciava la cursa.

Enguany, i després de 42 anys, m'han arribat a les mans unes fotografies (1) del Dr. Carles Bardají, ''El Campero'' en el festival'' que per als més grans serà motiu d'agradable recordança i pels més joves una sorpresa. Les fotos recollides resulta que són d'una de les quatre quadrilles que hi participaven i seria molt interessant poder recollir la dels altres ''espadas'' per a millor conèixer aquell insòlit espectacle de ''toros''.

Considero que el que té més mèrit és el document gràfic i per tant el text només vol ser una pinzellada per destacar alguns dels aspectes de l'aconteixement.

Com es pot veure al programa, era un *festival benèfic,* organitzat per la colònia estiuenca amb l'objectiu de recollir diners i lliurar-los a les moltes famílies que tenien dificultats i penúries econòmiques. (2)

Sant Hilari no escapava a una situació dura de postguerra, d'una misèria que en algunes llars era endèmica i sovint l'Ajuntament tenia problemes per alleugerir aquesta situació. Els estiuejants, que en gran nombre venien a la vila a passar un llarg estiu, en aquells moments la flor i nata de la Barcelona industrial i financera, van prendre la iniciativa d'ajudar els necessitats.

Eren habituals en aquests anys diferents tipus d'actes benèfics, com ara concerts, actuacions del famós Marcos Redondo, teatre, etc. i el que es recaptava anava per obres socials.

En Jaume Pla n'era l'ànima i va ser un dels que també va emprendre la tasca —potser fruit d'una càlida i escumosa vetllada d'estiu al Bar Parador— de tirar endavant una idea que ja d'entrada era compromesa, difícil i arriscada.

Segons la documentació ''oficial'' la Comissió organitzadora del festival taurí la formaren en Carles Bardají, en Manuel Carballo —el ramader—, en Francisco Izquierdo i l'esmentat Jaume Pla i sobre ells va caure la resposabilitat de montar el festival, amb l'ajuda, evidentment, de molta més gent de la colònia i del poble mateix. Cadascú hi col.laborava de la manera que podia.

L'anecdotari podria ser molt llarg. Es pot dir que hi havia una quadrilla amb el jugador César, del Barça, com a primer espasa, però el seu club no li va permetre participar-hi i ho hagué de veure des de la graderia; que els animals ''becerros'' varen venir directament de Salamanca via Breda; que hi havia una quadrilla ''local'', amb ''El Navarro'', en Joan Verenedes ''El Sastrillo'', en Leopoldo Planas ''El Larguillo'' i ''El Peque''. També que en Joan ''Rei'' la nit abans hagué d'anar a guardar el bestiar i la Plaça per l'endemà, una plaça ubicada a la façana nord dels ''Estudis'', que tenia 400 m² i una capacitat per a 1.155 persones...

Estic segur que va ser una festa programada i decidida més amb el cor que no pas amb el cap, una qüestió d'amor propi. Fou el fruit de la rauxa d'un jovent pletòric en aquelles vacances que les famílies de la burgesia barcelonina gaudien a Sant Hilari.

Els inconvenients s'anaren trempajant gràcies, sovint, a la relació amb persones influients, perquè tothom veia el perill i el risc que es corria i pocs els que se'n responsabilitzaven.

Finalment arribà el 28 d'agost. Després d'una tempesta considerable una hora abans de començar la lídia, es va poder celebrar l'espectacle taurí, que va ser d'alló més espectacular i divertit, perquè no hi va faltar de res; fins i tot hi havia toreros de veritat i tots els estris també ho eren... La gent gran encara ho recorda amb molta simpatia.

En Jaume Pla de Tancredo.

En Jaume Pla, va fer de Tancredo i també de banderiller i ens comentava així l'experiència:
''Sortosament no passà res greu, solament algunes patacades i esgarrinxades. Quan penso que en clavar les banderilles una la vaig col.locar ''impecable'' i l'altra amb va anar a dos centímetres del meu peu...! Encara ara m'esgarrifo i sembla que veig els ganxos de la banderilla!''.
Tot l'espectacle va anar estupendament bé, però tot i haver-se recollit 32.094 ptes. de les entrades i de la venda de la carn als carnissers, pràcticament es va fer cau i net. Més ben dit, varen faltar diners, perquè els organitzadors hagueren de pagar factures de la seva butxaca.
Resulta que varen sortir càrrecs de tot arreu. Persones que havien manifestat que hi col.laborarien, després presentaren factures. També durant el dia hi hagueren grups de ''calés'' que anavan als bars i tot ho carregaven a la ''Comisión''. Va ser tan complicat tot plegat a l'hora de fer números, que el festival es va fer el 28 d'agost de 1949 i l'estat de comptes no va ''quadrar'' fins al juliol de 1953.
Segons la ''liquidació'' varen quedar 1.134 ptes., per a beneficiència però això va ser perquè el ramader, després de regatejar molt i de certes discusions, va rebaixar el preu del bestiar en 1.000 ptes. Es veu que els toros, segons emparaularen, havien de pesar molts quilos, però no va ser així i a l'hora de vendre la carn els ingressos no sortien.

En resum, aquest any en farà 42, que a Sant Hilari, amb la més bona intenció benèfica del món, es va celebrar una ''corrida de toros'', que va aportar poc ajut econòmic però molta il.lusió, espectacle i fantasia a un poble que, també gràcies a la colonia estiuenca, superava com podia les dificultats dels anys quaranta.

Àngel Serradesanferm i Valls

NOTES: Com a curiositat reproduïm una factura que la ''Comisión'' va haver de pagar al ''Bar Parador'', l'estat de comptes i de la liquidació del festival i el programa.

(1) Agraeixo al Dr. Carles Bardají la cessió de les fotografies per a la confecció d'aquest escrit. M'han arribat a través de l'amic Josep M.ª Estrany.

(2) És una mostra d'aquesta situació el fet que pel gener de 1954 va arribar a Sant Hilari un lot de paquets de menjar que el govern dels Estats Units —''com gesto de amistad de la Nación Norteamericana''— regalava a l'Estat espanyol. Arribaren paquets de llet, formatge, mongetes, sucre, carn i arròs, que foren distribuïts a 12 famílies necessitades del poble.

L'eufòria després de la ''faena''.

En primer terme i d'esquerra a dreta, hi ha el Governador Civil de Girona D. Mazo Mendo, el Director de Presons, en José Sancho, en Carles Bardají, en Carballo i en Paco Izquierdo.

En Carles Bardají, ''El Campero'' disposat a torejar. Al fons i darrera el ''Burladero'', en Joan Vernedes treu el cap.

DETALLE DE COBROS Y PAGOS REFERENTES AL FESTIVAL TAURINO CELEBRADO EN SAN HILARIO SACALM EL DIA 28 DE AGOSTO DE 1.949

Cobros

Palcos.- 40 a 250'- ptas	10.000'-
Barreras.- 28 a 50'- "	1.400'-
Contrabarreras.- 43 a 45 ptas	1.935'-
Talanquera.- 36 a 40 ptas	1.440'-
Gradas sombra.- 82 a 25 ptas	2.050'-
Gradas Sol.- 93 a 20 ptas	1.860'-
Sol y Sombra.- 97 a 25 ptas	2.425'-
Entradas de Sol.- 100 a 10 ptas	1.000'-
Entradas de Sombra.- 82 a 15 ptas	1.230'-
Donativos	390'-
José Rosell.- 61'5 Kgs .carne a 25 ptas/Kg	1.537'50
Juan Casanovas.- 32'250 Kgs Kgs.carne a 25	806'25
Adolfo Casas.- 69'- " " " "	1.725'-
Emilio Obiols.- 36'750 " " " "	900'-
Mariano Casas.- 88'- " " " "	2.200'-
Bonificación precio ganado	1.000'-
Donativo J.P.E.	195'45
	32.094'20

Pagos

ENRIQUE ROSELL.- su fra. consumo madera	321'-
JUAN MIMO FONT.- por transportes s=fra	300'-
JOSE CARRERAS.- por transportes..s/fra	165'-
RAMON SOLA.- por transportes s/fra	240'-
JOSE FABREGAS.- su fra por montaje de la plaza	1.548'75
ANTONIO BRUGUE.-su fra por montaje de la plaza	1.362'50
MANUEL PORTA.-su fra por trabajos de carpintería	863'-
HOTEL SACALM.-su fra. hospedaje agente policía Sr.M	305'25
TRANSPORTES ROS.- su fra por transportes	200'-
JUAN B.SUBIRANA.-Derechos Colegio Oficial Arquitectos legalización dictamen y certificación	100'-
HOTEL PARIS.-su fra hospedaje Comisario policía	385'25
ARTES GRAFICAS.-su fra.propaganda	126'-
PROGRAMA FIESTA MAYOR.-por anunciar corrida s/fra	80'-
FRANCISCO FAURIA.- su fra. por papel consumido	9'-
JOSE SUREDA.-su fra. por obsequios a las Stas.Mª Asunción Casabosca y Mª del Carmen Benítez	60'-
RAMON MUNNE.-su fra.indemnización desperfectos en su campo contiguo a la plaza	100'-
JUAN XANDRI.-su fra. por trabajos pintar carteles	85'-
ANTONIO TORT.- su fra, alquilar un caballo	25'-
Transporte sillas desde la "Cooperativa" a la plaza	90'-
TORRENT-XANDRI-MIRET.-su fra transporte ganado desde Breda y cla veles desde Barcelona..400.4.269	669'-
DANIEL GARCIA(Banderillero).- sus honorarios	300'-
DANIEL GARCIA.-Banderillas y divisas	250'-
"MONTILLA" (Novillero).-sus honorarios	300'-
JOSE RODRIGUEZ(Mozo de espadas).-sus honorarios	250'-
SEBASTIAN (fotógrafo reportero de "El Ruedo")	250'-
RAMON ARASA.-su fra. alquiler de capotes,muletas espadas.etc	700'-
Por compra cinta negra para lazos	25'-
Comida en Breda al recoger toros	50'-
JUAN TARRE.- por sus servicios nocturnos en la plaza como vigilante.	75'-
"REY".- id. id. id	100'-
Viaje Comisión al Gobierno Civil de Gerona y gastos	452'-
CASA PAQUITA.-Alquiler vestuario	702'-
"LOS SITIOS".-por anuncio	100'45
Gastos de facturación ganado desde Salamanca,acompañante,guías - de circulación y demás	2.590'-
Brazaletes para acomodadores	30'-
IMPRENTA GUTENBERG.-Carteles murales	180'-
PARADOR TEIXIDOR.-su fra bocadillos y refrescos	291'75
TEATRO TIVOLI.-Por refrigerio cuadrillas y autoridades venidas de Gerona	490'-
TERESA CARRERAS.-Alojamiento personal subalterno toreros	225'-
COLMADO TORRENT.-barniz y pinceles	84'25
MANUEL CARBALLO.-por los 4 becerros lidiados	16.000'-
CAN TORI.-comidas personal subalterno(banderilleros,mozo espadas fotógrafos y acompañantes)	480'-
	30.960'20
BENEFICIO LIQUIDO	1.134'-
	32.094'20

Barcelona-San Hilario Sacalm 28 de julio 1953.

parador TEIXIDOR

RICARDO TEIXIDOR

BAR • RESTAURANTE • CHARCUTERIA • MERENDERO

SAN HILARIO SACALM
VALLS, 8

He recibido de la Comisión Taurina de esta Villa, la cantidad de ptas. doscientas noventa y una, con 25 cts. importe de lo que a continuación se detalla.

Por 2 vermouts con almejas a Torrent y Rey	= 10.- ptas.
" 2 cafés, cafés con leche y 1 leche sola	= 10.- "
" 1½ litros vino y 2 Jerez Rey	= 11.- "
" 3 Sandwichs con jamón a 6 ptas. uno, mantequilla	= 18.- " Rey.
+ " 3 " con jamón a Tito Carné a 5 p. 1	= 15.- "
+ " 1 botella manzanilla "La Guita" a Tito C.	= 25.- "
" varias copas, cafés, leches y carajillos Toreros	= 20.25 "
" 1 Cerveza	= 4.50 "
" 4 Manzanillas La Guita a 3 ptas. 1	= 12.- "
" 5 panecillos solos a 2 ptas. uno	= 10.- "
" 2 copitas moscatel	= 3.- "
" 3 Carajillos a los h. Toreros	= 9.- "
" 2 cafés, cafés a 3 ptas uno	= 6.- "
" 1 vermout negro	= 2.50 "
" 10 Cafés, cafés y 10 copitas varias	= 60.- "
" 3 cafés, cafés, 2 copitas a 3 ptas. una	= 15.- "
" 1 Cerveza, y 6 chatos manzanilla	= 22.50 "
" Varios vermouts con tapas variadas	= 26.- "
" 4 cafés, cafés a 3 ptas. uno	= 12.- "

Total 291,75

S. Hilario Sacalm 28 de Agosto de 1949

Recibí

R. Teixidor

BAR CHARCUTERIA
PARADOR TEIXIDOR

Factura de despeses dels organitzadors i altres al "Bar Parador".

Una mostra de la molta gent que acudí al festival benèfic.

ELOGI DE L'EXCURSIONISME CREATIU

En Dolfo prop de l'Aneto.

A Catalunya hi ha hagut, des de sempre, una gran tradició excursionista. El moviment de la Renaixença, cap al 1830, contribuí a donar una empenta decisiva a aquesta activitat com una manera més de redreçar les coses del país: mitjançant l'excursionisme i el contacte directe amb la natura s'arribava al coneixement i a la revalorització d'indrets, gent, usos i costums com a elements preciosos per a la configuració i la recuperació de la nostra fesomia i de la nostra identitat, ideal suprem, en definitiva, dels homes de la Renaixença. El Centre Excursionista de Catalunya fou el punt de referència i l'eix central de tota una xarxa d'altres petits centres excursionistes locals arreu de la nostra geografia.

Sant Hilari i la seva rodalia havia de ser forçosament un dels llocs de privilegi per a la pràctica de l'excursionisme suau, de mitja muntanya, a l'abast de tothom per l'escassa dificultat dels seus itineraris. Això ho confirma la contínua referència a la nostra contrada que es fa en les publicacions especialitzades dels principals centres excursionistes i la publicació de nombrosos llibres sobre la nostra comarca la majoria dels quals ofereixen amb detall una bona colla d'itineraris que foren aprofitats per molts afeccionats a l'excursionisme, sobretot forans.

Si afirmem que els excursionistes forasters foren els autèntics descobridors de les Guilleries com a paisatge, no és dir res de l'altre món. L'interès bibliogràfic que despertà la nostra comarca és palpable, com he dit, en publicacions diverses de les quals vull destacar-ne tres per la precisió i la riquesa del seu contingut. El 1924 el Centre Excursionista de Catalunya va publicar un bonic llibret (avui pràcticament introbable) titulat *Les Guilleries* on, a més d'una descripció general de la comarca, s'assenyalen itineraris de les principals excursions; el 1945 J. Castells i J. Terés publicaren el llibre *Guillerias*, amb la mateixa intenció que l'anterior, però amb més atenció a temes de flora, fauna, geologia, orografia, etc.; Agustí Cardós publicà, l'any 1952, el llibre *Guillerías* amb un total de trenta-set itineraris detallats minuciosament, la majoria dels quals són encara practicables avui. Tots aquests treballs es fonamentaven en obres monogràfiques anteriors, sobretot en la que el 1898 va publicar A. Osona (*Guia-itinerària de la regió del Montseny y Guillerias*) i en l'obra de Carreras i Candi (1911) *Notes històriques de Sant Hilari Sacalm*.

La intenció d'aquest article, però, no és tant la de fer historiografia sobre l'excursionisme, com la de reflexionar sobre el fet de sortir a caminar per la pròpia contrada i la lliçó que se'n pot derivar. La immensa majoria dels hilariencs són, en aquest moment, uns grans descobridors del seu entorn més immediat. No em consta tampoc que en altres èpoques hi hagi hagut cap tendència a organitzar-se en grups, centres o associacions per practicar l'excursionisme per la nostra comarca. Els qui durant aquest segle han fressat els nostres camins han estat només els nostres pagesos (per raons de necessitat òbvia) i els escassos caçadors que es ficaven pels racons més recòndits del nostre país motivats per la pràctica de la seva afecció. S'ha de fer una excepció a l'existència (força recent) d'un efímer moviment escoltista, cap als anys seixanta, i l'organització minoritària d'un grup d'hilariencs animosos, cap als anys cinquanta, que s'autoanomenaven *Forces, Forts i ferms* (FFF), que començaren recorrent tots els indrets de la nostra comarca i acabaren fent incursions més agosarades per tot el Pirineu català i aragonès. Fora d'aquestes lloables iniciatives, insisteixo, la més absoluta i general apatia cap al nostre entorn més immediat. Recentment, de deu anys ençà, hi ha hagut un cert reviscolament de l'excursionisme hilarienc, sempre, però, d'una manera anàrquica, a partir d'iniciatives individuals, i amb finalitats molt diverses. Alguns joves del nostre poble amb aspiracions d'autèntics muntanyencs i amb condicions extraordinàries per a la seva pràctica, han recorregut insistentment les nostres muntanyes com en una mena de preludi i d'entrenament per a gestes de molta més entitat: fer alguns dels cims més alts del nostre planeta, cosa que han dut a terme amb èxit en més d'una ocasió. D'altres, amb aspiracions més modestes, em consta que es troben periòdicament, dissabtes i diumenges, per fer rutes que requereixen un esforç considerable i força bona cama. És una activitat, des del meu punt de vista, ben lloable (així els ho he manifestat moltes vegades), sobretot perquè endinsar-se en aquest moment pels nostres boscos i muntanyes suposa l'esforç d'esbrossar i redescobrir els vells camins que han desaparegut, ara que les nostres velles cases de pagès jeuen, enderrocades, sota un munt de bardisses i els nostres caçadors i boletaires utilitzen a discreció el tot terreny.

El Grup dels Forts i Ferms.

L'alzina de la Coma.

Estem ben lluny, però, d'una tendència majoritària a voler descobrir, encara que només sigui per una curiositat ocasional i efímera, què hi ha dins d'aquesta tofa de verdor que, a cinc minuts del casc urbà, sembla que vol engolir-nos. Ningú no té, però, aquesta curiositat i es continua vivint d'esquena als nostres boscos i muntanyes. Els qui assíduament gosem practicar aquesta activitat, amb escopeta o sense, som considerats, per la majoria dels nostres convilatants, gent estrambòtica.

La naturalesa és, sense dubte, un llibre obert. La naturalesa que ens és més immediata, la nostra, és un llibre en el qual hi ha impresa la realitat i la història del nostre poble d'ahir mateix. La història i la realitat que hem heretat i que ens han configurat, en certa mesura, tal com som. Renunciar a la seva coneixença és renunciar als orígens. I no és un tòpic tornar a dir que "qui perd els orígens, perd identitat". I aquí és on volia arribar. A la reivindicació, doncs, de la pràctica de l'excursionisme no únicament amb la finalitat de "fer i salut" i "batre rècords", sinó amb la més noble finalitat de la coneixença profunda de les coses i del món que ens envolta. La blada, la moixera, el server, el teix i infinitat d'espècies més, són arbres que viuen, sortosament, als nostres boscos. ¿Qui els pot identificar? El turó del tàvec, la sútia del llop, el collet de la fusta, l'esquei del sofre, el sal de moltó, el pla de les lloses, són noms de lloc que han perviscut entre la nostra gent segles i segles i que avui la inmensa majoria ja no sap localitzar. Immersos en els hàbits, fàcils i despersonalitzadors, de la vida moderna això, de fet, ja no preocupa a ningú i, de mica en mica, tot perdent el nom de les coses perdem les coses mateixes que, malgrat tot, continuaran pervivint entre nosaltres, això sí, ignorades i anònimes. En tot cas, i abans que aquesta batalla s'hagi perdut definitivament, els mestres tenen la paraula. Rabelais, Rousseau i tants d'altres ja demostraren l'eficàcia de l'educació dels infants en contacte amb la natura, mirall de veritat objectiva i incorruptible.

Em Pep Permañé al cim del Kanchanjunga.

Si no, d'aquí a pocs, anys, amb la definitiva desaparició dels darrers pagesos més vells i dels caçadors més experimentats, haurem enterrat definitivament tot un cúmul de coneixements, tot un tresor ambulant i preciosíssim de la nostra cultura més immediata, de la nostras realitat més palpable i quotidiana, i ens haurem convertit tristament en una reminiscència remota d'aquella gent feréstega i sàvia de la Guilleria i en vulgars i neutres productes urbans.

FRANCESC DANÉS

LA PLAÇA, EL MONUMENT i En JOSEP MORAGUES

Un cop ha passat la febre de les eleccions municipals sembla que les aigües tornen al seu lloc, que els hilariencs hem deixat la rauxa electoral —potser això no s'hauria de deixar mai del tot, per passar a una situació de calma relativa i altra volta a l'atonia.
La fal.lera dels mesos amteriors a la contesa electoral ha donat el baix i pràcticament es pot dir que ha estat així degut al resultat de les darreres eleccions del 26 de maig, en què una candidatura, la de CiU, ha guanyat novament per majoria absoluta.
Tota campanya a un plebiscit és un bon moment per a programar, ambicionar i reflexionar en les necessitats immediates del nostre poble; analitzar quines obres o projectes tenen prioritat, què es podria millorar, etc., etc., etc. Sovint els ciutadans diem que se n'haurien de fer cada dos anys d'eleccions.
Tanmateix, i lamentablement, el debat polític que es genera sobre com enfoquen els diferents grups la problemàtica abans esmentada, queda enormement limitat a les persones que formen els equips que concorren als comicis i a aquells pocs que acostumen a seguir els mitins. La major part de la gent en resta absolutament al marge, perquè està més que demostrat que en les municipals, abans que els programes de propostes, es voten les persones.
És evident que d'aquesta manera la població no està informada, o més ben dit està desinformada, i per tant, comenta, diu la seva —que sovint no és la veritat— i sol ser la inaxactitud la que domina la ''xerremeca'' preelectoral; a vegades sembla com si la gent jugués a veure qui la diu més grossa. Tot això és la cosa més normal del món i passa a tot arreu...
Hi ha hagut, però, dintre aquesta ''vorágine electoral'', un tema que ha estat el ''nomber one'' de les crítiques, i em refereixo a la Plaça del General Moragues i sobre Plaça i personatge us voldria parlar.
No podré pas evitar que alguns pensin que amb aquest escrit defenso una posició ''oficial'', la de l'Ajuntament; no és pas així —el que no es podrà dir és que faig propaganda electoral—.
A nivell personal diré que prefereixo la plaça al conjunt de blocs de pisos —de més altura que els actuals— que s'havien de construir al lloc on ara està ubicada, segons el pla d'ordenació de fa uns anys. Us imagineu l'actual plaça atapeïda de blocs com els del costat? Per això sol ja val la pena.

Vista panoràmica de la Plaça.

Si aquell era el millor lloc per ubicar el monument, si havia de ser de pedra o ferro, del dret o del revés, tot això és opinable. Si agrada o no també; si la plaça tindrà vida social o no, igualment —personalment crec que molta—, però mofar-se i fer escarni d'en Josep Moragues, un home que com pocs va lluitar per les llibertats de Catalunya —avui és molt més fàcil perquè es fa guixant parets—, em sembla decebedor; primer com a hilarienc i després com a català. Qui ens els recordarà els grans homes de la nostra terra? Els de Madrid? O els de més al sud? Alguns podran argumentar que valdria la pena donar més a conèixer la figura i la personalitat d'en Josep Moragues. Des de fa anys els programes de festes n'han parlat molt, s'han fest conferències i ja fa un parfell d'anys l'Antoni Pladevall, insigne historiador, va publicar el llibre *El General Moragues. Heroi i màrtir de Catalunya,* que es pot adquirir a les llibreries del poble, però també som un poble que llegeix poc.
És freqüent entre els catalans tenir una certa aversió a tot el que faci olor de caqui i per tant a militar, perquè sempre hem estat un poble pactista i no bel.licita i conseqüentment ens pot molestar això de ''general''. En Josep Moragues era un pagès de les Guilleries que es guanyava la vida com qualsevol altre, però estava emparentat amb gent relacionada amb activitats polítiques. Mai no va entrar a cap acadèmia militar com falsament i erròniament diu una biografia recentment reeditada per la Generalitat. Ell es va veure lligat a la lluita, a la qual s'entregà de ple i va fer el que sabia i que calia. En destacar en aquella tasca, el rei Carles III, a qui no costava gaire de concedir prevendes d'aquest tipus, el va designar finalment amb la graduació de ''general''.

Recentment, és freqüent designar aquella plaça amb el nom de ''Plaza del Colgao'' o ''Plaza del Ahorcado''. No em preocupa excessivament perquè ve de gent que no coneix ni estima com els catalans la terra que els ha acollit. També alguns en diuen la ''Plaça del penjat''...
En resum, que la plaça i el monument agradin o no, allà cadascú, ara ja ho tenim, però per sobre de tot no embrutim el nom d'un home que va morir per les nostres llibertats; es mereix una mica més de respecte i consideració del que potser fins ara tots plegats hem demostrat.
Tot això em referma i em fa pensar que Catalunya té molt lluny el camí cap a una plena independència, perquè la majoria del poble —autoctons i immigrants, tots— que avui viu a Catalunya no l'estima perquè desconeix els fonaments i les arrels del poble català com a nació i com a fet diferencial.
Només es viu de mites —Barça, Moreneta, mil.lenaris, barretines, mongetes i botifarra i alguns màrtirs del ''santorum'' o olimp català—. A vegades em pregunto si no eś una tàctica dels polítics que ens manen i dirigeixen.
Hilariencs, estimar una Catalunya lliure comença per estimar els homes i les dones que han lluitat per aconseguir-la i a Sant Hilari en tenim un, en Josep Moragues i Mas, fill il.lustre de la nostra vila.
També haig de dir que m'agrada més la plaça que els aparcaments que alguns proposaven.
Ara bé, jo l'hagués fet així? Potser no. La plaça, com a àrea d'esbarjo per la gent de Sant Hilari, em sembla un encert.
Que ha costat molts diners? Indiscutiblement, però prefereixo que s'hagin gastat al ''nostre'' poble i no a altres, perquè ja sabem que les ''subvencions'' les paguem entre tots.
Fins ara em parlat de la plaça. Anem ara al monument, que és el que de veritat m'interessa. Crec que durant la campanya —ara no tant— es varen dir moltes banajades, coses sense solta ni volta, sobre una persona, un fill il.lustre de Sant Hilari, que molts altres pobles voldrien fer seu amb orgull. Resulta que nosaltres volem ser més papistes que el papa i sovint desacreditem persones que han treballat per formar la nostra identitat com a col.lectivitat; podria parlar d'en Frederic Culí, d'en Marià Hervàs o, per dir l'últim, del Dr. Antoni Morales.
El que es deia sobre en Josep Moragues, menystingut a Sant Hilari, de moment, i lloat a molts altres llocs, era sarcàstic i dequalificador, fins i tot de mal gust amb motiu de la plaça i sempre —val la pena remarcar-ho— venien marcats per el solemne desconeixement de la vida d'aquest pagès del nostre poble, motiu d'orgull per Catalunya; lamentablement la cosa només es reduïa a la plaça sí o plaça no.

La porta que representa l'homenatge de Catalunya al seu heroi.

EL MONUMENT

No sóc tan agosarat com l'alcalde que diu que com París amb la Torre Eiffel Sant Hilari serà recordat per aquest monument, però no em negareu que el que entra al poble pel cantó que sigui no el veu...
L'artista que va fer l'escultura és un dels més prestigiosos artistes de casa nostra i va intentar reflexar en aquella obra, el que ell pensava sobre la figura d'en Moragues. Primer va demanar poder llegir tot el que s'havia publicat per empapar-se'n. Encara recordo amb la il.lusió que va agafar el projecte i la decisió de fer-lo, perquè tenia l'ocasió de magnificar i dignificar per a les generacions de Catalunya, la vida i l'obra d'un hilarienc lluitador com pocs per les llibertats del nostre poble català.
Recollim aquí breument el que ha volgut representar i simbolitzar en aquest seu treball:
''El fet que el General Moragues morís al Portal del mar de Barcelona i que el seu cap restés penjat dins d'una gàbia durant 12 anys, varen ser motius prou forts i atraients com per pensar en què fossin els nostres grans símbols històrics.
L'onze de setembre de 1714 suposà la pèrdua dels nostres drets i de les nostres llibertats i valia la pena que en féssim el símbol de la nostra festa nacional. La idea vindria a ser una mica com el símbol de la vil i ignòminiosa creu del cristianisme, del qual n'està impregnada tota la nostra civilització, que neix de la burla i la humiliació a Crist i avui és signe de la Glòria de Déu. Segurament que els fets que m'impel.liren a escollir la porta i la gàbia com a elements finals de burla i escarni, em suggeriren que es convertirien en exaltació gloriosa.
De la vida del General Moragues cal destacar dos aspectes primordials, el d'Heroi de Catalunya, —doncs cap altre no va intentar resistir tant la destrucció dels nostres drets— i el que fou a Sant Hilari —on va passar des de la infància a la joventut i també el període dels vigatans— on teixí aquesta entrega pel poble i per Catalunya.

Això em portà a concebre dues portes, una de pesada i assentada al terra, real, que fos la que Catalunya aixeca al seu Personatge —doncs desgraciadament no ha tingut el reconeixement que reclamem—; per tant, si Catalunya vol exaltar-lo, que vingui a Sant Hilari a deixar-hi un ram, una flor o un bri. L'altra porta, la que representa que ofereix Sant Hilari al seu fill, és posada de potes enlaire, com dos braços aclamant-lo i espiritualitzant el fet. Per la plàstica era convenient cercar la riquesa de plans, donant-li, al meu entendre, aquestes actuals inclinacions.

Aquestes portes presenten uns relleus gravats, on es fa referència a la vinculació del General Moragues amb Sant Hilari i amb Catalunya. En el primer hi tenim el Mas Moragues i en Josep Moragues fent de pagès, la capella del Pacte de Sant Sebastià.

En els gravats de la porta de Catalunya es fa al.lusió a la qüestió genèrica de la Guerra de Successió, a quan ell fou governador de Castellciutat, a la capitulació de la citada fortalesa i a la rendició de l'11 de setembre de 1714.

Damunt d'aquestes dues portes hi ha una insignificant biga —com a element d'ironia— de la que en penja un cub que evoca la gàbia on hi resta el cap del General; és fet en acer inoxidable amb sis vidres i dintre hi ha el cap fet en bronze, el qual és en diferents plans, deixant espais buits i transparents per a donar un sentit més espiritual.

Les proporcions calia donar-les importants, doncs és un monument que des de les cruïlles dels carrers fins a la seva proximitat té aspectes que el valoren. Per tant, les portes tenen 9 m. d'alçada, per 6 d'amplada; una té 150 cm. de gruix i l'altra 75 cm.

El conjunt de la plaça és obra de l'arquitecte Jordi Roca, que ha realitzat un magnífic treball per la valoració d'aquesta escultura i que ha tingut en compte la seva utilitat d'espai públic per les moltes funcions que pot tenir a l'hora de programar-hi actes per petits, joves i grans. Felicitem-nos que l'Ajuntament hagi estat tan sensible a considerar els múltiples aspectes d'aquest conjunt plaça-monument''.

Domènec Fita

La porta de St. Hilari al seu fill il.lustre.

L'OPINIÓ DE L'ESCULTOR

—Quina és la idea del monument?

—El General Moragues fou penjat a la porta de mar de Barcelona, és aquesta idea de la porta la que queda descrita en el monument, una porta dreta, que simbolitza l'homenatge de Catalunya al general heroi i l'altra al revés, que simbolitza l'homenatge de Sant Hilari al seu fill.

Quan ens parla i ens mostra el monument té a les seves mans la maqueta de l'obra i assenyala on anirà cada element que servirà per seguir la vida del general: veiem un home llaurant amb uns bous que ens parla del Moragues pagès al mas Moragues, el trabuc que simbolitza el Moragues militar, les dates del seu naixement i la seva mort, l'escut dels francesos, etc., que decoren les dues portes, recordant les etapes que, a criteri de l'artista, són més representatives de la vida del general.

—Actualment, no és una mica anacrònic fer monuments als militars?

—Fa una mica de por exaltar la figura del General Moragues que és l'últim gran heroi de Catalunya i, per altra banda, a casa nostra no tenim gaire afecte als militars, tot i que quan Catalunya tenia les seves llibertats molts militars eren estimats pel seu poble.

El monument estarà realitzat en un formigó blanc especial, es combinarà amb l'aigua i la llum. El peu del monument estarà encerclat per una bassa i un parell d'arbres grossos faran de teló de fons. El monument tindrà una segona funció; la de servir d'escenari per a les activitats que es realitzin a la plaça.

—És un monument independentista?

—Sí, aquest és un dels aspectes, però és també la idea del militar que en aquest cas defensa la terra, que defensa el seu país, les llibertats de Catalunya, i podria ser que el monument és convertís en lloc de pelegrinatge de l'independentisme català.

—El General Moragues, si visqués actualment, acceptaria l'autonomia?

—Ell si visqués ara ho voldria tot, ell no entenia Catalunya sense les llibertats plenes.

Diu que ell encara no ha tingut mai un marxant, volent dir que la seva independència com a artista no ha estat manipulada per cap intermediari, però reconeix que actualment pot ésser una de les vies d'accés al mercat més buscades i utilitzades pels joves. Els artistes han de vendre, segons ell, per no veure coartada la llibertat de creació.

—Dins de quina línia artística es situaria?

—Jo sóc partidari de què cada obra s'ha de plantejar i pateixo i dubto molt i, com que pateixo i dubto molt, quan començo una obra mai no sé com serà, amb el treball diari, poc a poc, la vaig definint, és per això que no crec en els corrents artístics, jo no vull estar dins d'un grup, jo vull ser en Fita, qui és en Fita?, no ho sé, el que sí sé és que jo tinc uns talentsi aquests talents els conec.

És sens dubte la seva gran vitalitat, les grans ganes de treballar i un discurs convençut, fruit de dubtar molt, que ens donen la imatge d'un artista visceral, apassionat i romàntic.

TRET DEL SEMANARI "LA MARXA DE CATALUNYA" del 14-XII-90 d'una entrevista que fa en Joan E. Pujol a l'artista.

Finalment també tenim un escrit on es recull les intencions de l'arquitecte Sr. Jordi Roca que ha projectat la plaça.

Detall de la porta de Catalunya.

MEMÒRIA CONDENSADA DELS CRITERIS D'ORDENACIÓ DE LA PLAÇA DEL GENERAL JOSEP MORAGUES DE SANT HILARI SACALM

La qualificació d'aquest entorn respon al doble objectiu d'emmarcar el conjunt escultòric ideat per en Domènec Fita en compliment de la voluntat municipal de significar al destacat fill de la Vila i a la vegada disposar d'un espai lliure al servei de la població, en lloc ben cèntric i punt de confluència de les principals vies d'accés a Sant Hilari.

Els condicionaments físics del lloc per una banda i les característiques i dimensions de l'escultura per l'altra, determinen una superfície plana única de forma quadrada, mides aproximades de 40x40 metres i tractament a base de formigó, de la qual es diferencia una franja envoltant amb paviment de llambordes de formigó de color rosat trencant la uniformitat del gris del ciment, per a l'allotjament d'arbres, bancs, enllumenat general i papereres.

Del mateix pla emergeix des d'un estany circular de 7 metres de radi situat sobre l'eix diagonal N-S el basament de l'escultura, desplaçant-se del centre per fer compatible la seva funció de suport amb l'obtenció d'un espai lliure el més utilitzable possible per a actes cívics i recreatius.

Per salvar el desnivell entre el pla base i la vorera perimetral s'han construït uns murets.

Aquests murets defineixen clarament els dos nivells d'espai públic destorbant el mínim possible les visuals interior/exterior i per al seu revestiment s'han emprat rajols de formigó de color palla col.locats verticalment, assolint uns paraments de gran qualitat.

En el tram del carrer Lleida el traçat del muret s'ha adaptat per reforçar formalment la continuïtat del mateix en direcció a la plaça Gravalosa situada a 50 metres i des de la qual és visible l'escultura. És precisament el tractament a base de terra compactada d'aquest espai lliure important i situat en lloc tan pròxim, el que ha donat peu a resoldre alternativament aquesta plaça amb paviment de formigó, aconseguint en conjunt majors possibilitats funcionals.

El basament de l'escultura, aprofitat interiorment com a local d'instal.lacions, s'ha construït també amb formigó gris, amb perfil lateral escalonat i donant lloc a una plataforma superior aprofitable com a escenari d'actes cívics o espectacles en front de la superfície lliure de la plaça.

Com a complement del conjunt escultòric i al voltant de l'estany s'han plantat quatre arbres diferenciats de la resta per tal de crear un marc vegetal apropiat i s'han disposat dues columnes d'enllumenat específic de l'escultura.

Jordi Roca i Casademont
Arquitecte

Detall de la porta de Catalunya.

LA MANIPULACIÓ: FACTOR INDISPENSABLE EN EL DESENVOLUPAMENT DELS INFANTS

Els nens amb la manipulació d'objectes, aprenen el coneixement físic i el coneixement lògico-matemàtic.

El coneixement físic és el coneixement dels objectes en la seva realitat externa observable: el color i el pes d'un llapis són exemples de propietats físiques que estan en l'objecte i que es poden conèixer mitjançant l'observació.

El coneixement lògico-matemàtic consisteix en les relacions que creem i imposem als objectes. Quan se'ns mostra un llapis de color vermell i un altre de color blau i diem que són diferents, aquesta diferència és un exemple de coneixement lógico - matemàtic.

La diferència és una relació creada mentalment per l'individu que posa els dos objectes en relació. Per tant la diferència no està ni en un llapis ni en l'altre; un infant que no posi els objectes en aquesta relació, no s'adonarà de la diferència.

Aprendre significa, no només l'adquisició de coneixements, sinó la construcció de la intel·ligència i la construcció de la personalitat. Ara bé, perquè el nen pugui construir des de dins el seu propi coneixement, necessita ser actiu, independent, curiós, tenir un medi ric per a investigar i crear, tenir iniciativa, confiança en les seves possibilitats i tenir l'aprovació i el reforç de l'adult, que li permetin anar una mica més enllà del que li hauria permès la seva àrea de desenvolupament real.

La pedagogia activa del nostre temps, dóna una importància cabdal al desenvolupament manipulatiu dels més petits.

El curset de l'Escola d'Estiu d'enguany ha estat una mostra d'aquesta valoració. A la nostra escola es té molt present treballar aquest aspecte, ja des de les primeres edats.

És molt important que els alumnes, amb les seves mans, experimentin diferents materials, com ara el fang. En un tros de fang els nens hi claven les ungles, hi marquen la mà, el puny, els dits... La part de la mà que queda menys marcada, necessita estimulació.

Amb el paper es poden fer moltes activitats. En primer lloc, canviar el seu estat inicial, lliurement. Tenir contacte amb tota classe de paper: fi, rugós, prim... Fer exercicis de motricitat fina com punxar, cosir, estripar... Fer mímica amb les mans, dits, seguint una música. Fer actuar els titelles.

Pintar amb les mans, amb els dits, estampar tota classe de fruites, verdures –que portin de casa– i objectes que siguin d'interès pel nen. Amb els ulls tapats saber descobrir els companys, objectes...

Manipular la sorra és una experiència indispensable per a tots els nens. La sorra és un material bàsic de primeríssima importància en el camp infantil.

En un primer temps els petits només voldran tocar la sorra, acariciar-la, fer-hi foradets amb els dits, agafar-la a grapats i deixar-la caure. La primera pregunta que es fa l'infant és "Què és això?", més tard "Què puc fer-ne?" –El professor només ha d'intervenir si el nen fa el gest de posar-se-la a la boca –Haurà de deixar-los lliures per experimentar sols.

Els més grans ja comencen a fer forats més profunds, construeixen ponts, omplen les galledes i formen muntanyes; amb els pots més petits fan flams, traginen les galledes plenes de sorra, fan volcans... És molt important que tinguin força material per omplir i manipular: pales, galledes, culleres, petits recipients de diferents tipus, bosses de roba, mocadors...

El paper de l'adult ha de ser només el d'una presència atenta, viva, disposada a lloar i encoratjar, disponible sempre que faci falta de debó.

Amb aquestes activitats i d'altres, es va educant la sensibilitat dels nens i solidaritzant el seu esquema corporal i al mateix temps s'ho passen molt i molt bé en experimentar les agradables sensacions que produeix la manipulació.

En el nostre Projecte Educatiu, la formació permanent del professorat ocupa un lloc privilegiat. Per això cada any assistim a cursets, convençudes que sempre s'aprenen coses noves. També és enriquidora la convivència amb altres companys que es dediquen a la mateixa tasca educativa i a compartir les mateixes inquietuds, donar i rebre experiències; aprendre tècniques noves i actualitzades... Tot contribueix al perfeccionament dels educadors i en definitiva al bé dels nostres alumnes.

L'EQUIP EDUCATIU

PREOCUPACIÓ

Sempre penso que és indigna la manca de sinceritat i realitat. Tot va envoltat d'engany, tot és subterfugi o ironia, començant perquè ara no s'acostumen a dir coses pel seu nom tal com s'ha vingut fent tota la vida. Hem de parlar del Tercer Món per no cridar en veu alta i clara que es tracta d'aquella miseriosa gent, deixats de la mà de Déu i dels altres homes de la terra, que existeixen, si és que se'n pot dir existir, sens escoles ni hospitals, sens alimentació, emaciats... però, naturalment si anomenem el Tercer Món, no ens fà mal la llengua ni l'ànima.

De totes maneres no vull escriure coses tan desagradables i tristes, perquè no era aquest el comentari al que volia anar a parar.

Ara se'ns ha de confondre i fer-nos contents (?) dient-nos, als vells, els de la Tercera Edat. Ho considero impropi, molest, una fal.làcia. ¿Quan als homes se'ls ha diferenciat per grups de 1.ª, 2.ª, etc. com en els esports?

Des de la naixença hem passat per ser infants, adolescents, adults i vells. VELLS amb dignitat, amb el cap ben alt, malgrat que alguna vèrtebra ens jugui una mala passada, i si tenim el cor jove (bella il.lusió) o l'esperit alegre (com que no sabem per on navega no el veiem estropellat), som i serem VELLS fins que la mateixa vida ens aturi privant-nos de seguir avançant.

I com diu l'amic Salvador, subtil poeta

''el nostre cor tan tossut
ens diu que té joventut
i que el cel encara és blau''

Mª Teresa Sirera i Cristià
Gener 1991

ACTES RELIGIOSOS

DIJOUS, DIA 29

COMMEMORACIÓ DEL MARTIRI DE SANT JOAN BAPTISTA.

Tarda a les 7: Repic de campanes per anunciar la Festa Major.
A les 8: Missa Solemne de la Festivitat.

DIVENDRES, DIA 30

Matí a les 12: MISSA SOLEMNE CONCELEBRADA. Farà l'homilia Mn. Joan Homs i Campàs, exvicari del poble. Els cants aniran a càrrec de la coral parroquial "Els Petits Cantaires" i el grup instrumental de l'Escola de Música de Sant Hilari.

DISSABTE, DIA 31

Tarda a les 8: Vespertina. MISSA SOLEMNE D'ACCIÓ DE GRÀCIES DE LA DEDICACIÓ DEL TEMPLE PARROQUIAL.

DIUMENGE DIA 1

Migdia a les 12: MISSA SOLEMNE en sufragi dels difunts de la Parròquia.
Altres misses: a les 8 i 10 del matí i vespertina a les 8 de la tarda.

ACTES CÍVICS

DIJOUS DIA 29

Tarda a 2/4 de 7: Al Cinema Catalunya actuarà l'ESBART DANSAIRE MARBOLENY. A la mitja part farà el Pregó de les Festes-1991, l'Hble. Conseller de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, Antoni Comas i Baldellou.
Seguidament hi haurà el lliurament de premis del Concurs de Cartells per a la portada del Programa de les Festes.
A continuació la coral local "Els Nois Alegres" cantarà unes cançons, i clourà l'acte l'ESBART DANSAIRE MARBOLENY.
Nit a 2/4 d'11: CORREFOC, amb el grup "LA INFERNAL DE LA SAGRERA", que farà un recorregut pels principals carrers i places de la vila.
A 2/4 de 12: CONCERT DE ROCK al Camp Municipal d'Esports amb l'actuació dels grups SAU, ZOOIL.LOGICS i el conjunt local ATRAUT.

DIVENDRES DIA 30

Matí a 2/4 de 12: CERCAVILA i espectacle amb el grup "TIROTITAINA", que serà acompanyat pels Gegants i Caparruts de Sant Hilari. Acte patrocinat per FONT VELLA.
Tarda a les 5: Al Camp de Tir Sant Hilari, GRAN TIRADA LOCAL AL PLAT, amb importants premis.
A 2/4 de 6: CONCERT de Festa Major al Pavelló d'Esports amb l'ORQUESTRA MARAVELLA.
A les 7: AUDICIÓ DE SARDANES per la COBLA GENISENCA a la Plaça Jacint Verdaguer. La segona serà la del BALL DELS GEGANTS.
Nit a 2/4 de 12: GRAN BALL de Festa Major al Pavelló, amb l'ORQUESTRA MARAVELLA. A la mitja part hi haurà l'actuació de la "Vedette, LICY TORRES".

DISSABTE DIA 31

Durant tot el dia hi haurà una FIRA DE MOSTRES de tradicions populars catalanes a la Plaça del General Moragues, organitzada pel Grup Divulgatiu de Tradicions Populars.

Matí a 2/4 de 12: Animada CERCAVILA amb el grup "EL GALL DEL FANALET", acompanyat dels Gegants i Caparruts de Sant Hilari. En acabar i a la Plaça del Dr. Gravalosa "TITELLES I PALLASSOS TURURUT". Acte patrocinat per FONT VELLA.
A la 1 del migdia: AUDICIÓ DE SARDANES per la COBLA GENISENCA al Passeig de la Font Vella. La segona sardana serà la del BALL DELS GEGANTS.
Tarda a partir de les 3: BAIXADA DE CARRETONS (programes a part).
En acabar i a la Placeta BALL amb el grup "LA CHOCOLATE".
A 2/4 de 8: CONCERT de Festa Major amb l'ORQUESTRA MONTGRINS al Pavelló d'Esports.
A les 8: Al Camp Municipal d'Esports partit de futbol (programes a part).
Nit a 2/4 de 12: GRAN BALL de Festa Major amb l'ORQUESTRA MONTGRINS i el conjunt "SANTI ARISA I LA TRIBU".
Matinada: En acabar el ball del Pavelló es TRENCARÀ EL CUC i el ball seguirà amb les XARANGUES.
Matinada a les 7: BALL DE L'AIGUA, amb el conjunt "PLAYA BRAVA".
A continuació el BALL seguirà amb les XARANGUES.

DIUMENGE DIA 1

El ball i la gresca segueixen des de la nit anterior.
Durant tot el dia hi haurà una FIRA-ART a la Placeta del costat de l'Església.
Matí a 2/4 de 12: FESTA DE L'ESCUMA, amb l'actuació del grup "LA SARAGATA", a la Plaça del General Moragues. Cal que la gent vagi degudament vestida com l'ocasió requereix. Acte patrocinat per FONT VELLA.
Tarda a les 5: Al Cinema Catalunya projecció de la pel.lícula DESPERTARES.
A les 7: AUDICIÓ DE SARDANES a la Plaça del General Moragues per la COBLA GENISENCA. El BALL DELS GEGANTS serà la segona sardana.
Nit a 2/4 d'11: CASTELL DE FOCS ARTIFICIALS al Camp de Futbol a càrrec de "PIROTÈCNIA EL DRAC". L'acte és patrocinat per FONTDOR.
A continuació i al mateix lloc CANTADA D'HAVANERES amb el grup "PORT-BO"; hi haurà un rom cremat per a tothom.

LES XARANGUES RECORRERAN ELS CARRERS I PLACES DEL POBLE DURANT TOTS ELS DIES DE LA FESTA MAJOR.

• • • • • •

NOTES:

- Per a reservar taules a les sessions de ball al Pavelló caldrà anar a l'Ajuntament.
- Durant els dies de la Festa Major estaran exposats al Museu Guilleries els treballs presentats al Concurs per a la portada del Programa de Festes.
- Del 25 d'agost al 15 de setembre exposició col.lectiva de pintura al Balneari de la Font Picant, de 4 a 8. També a la Biblioteca exposarà el pintor Antoni Casellas.
- Els organitzadors es reserven el dret de modificar el present programa si causes imprevistes hi obliguessin.

Patrocina: Ajuntament de Sant Hilari Sacalm.
Organitza: Àrea de Cultura i Festes de l'Ajuntament.

CRÒNICA DE L'ANY

1990

AGOST

- Pregó de les Festes a càrrec del Dr. Josep M.ª Arimany Ridaura.
- Actuació de l'Esbart Dansaire "Ballets de Catalunya" i de la Coral "Els Nois Alegres". Correfoc.
- Concert de Rock al camp de futbol amb els grups "Lorenzo", "Kitsh" i "Atraut".
- Fira de mostres de productes i tradicions catalanes.
- Concerts i ball amb les orquestres Maravella i Janio Marti.
- IX Baixada de carretons amb gran participació.
- Castell de focs artificials i cantada d'havaneres amb el grup "Cavall Bernat".
- Tir al plat al camp de tir de Sant Hilari, amb motiu de la Festa.
- Diverses exposicions a la sala de la biblioteca de la Caixa.
- Cinema, cercaviles i espectacles infantils.
- Iolanda Claveras va guanyar el Concurs de cartells per a la portada del programa de festes.
- Homenatge a la Sra. Caterina Rovira i Gelabert en la festa de l'Estiuejant.
- Cloenda del Festival Internacional de Música de Sant Hilari amb l'actuació del pianista Albert Giménez.
- Presentació del primer equip de futbol del C.E. Sant Hilari, que estrena grup dins la mateixa categoria.
- Sardanes cada dijous a les diferents places del poble per la cobla Genisenca.

SETEMBRE

- III Mostra d'Art a les dependències de l'antic Balneari de la Font Picant, amb exposició d'olis i d'altres treballs artístics i artesanals.
- Curset de patinatge artístic a càrrec de Marta Herrero.
- Aplec i festa a l'ermita de la Mare de Déu de Vallclara.
- Recaptació de sang del Departament de Sanitat.
- Festa Major al Pla de les Arenes, amb animats balls al mas Collell i els Cortals.
- Diada Nacional de Catalunya, amb una ofrena floral al monòlit del General Josep Moragues. Concert i Sardanes.
- Al Casal dels Avis Can Blat hi ha ball cada diumenge.

OCTUBRE

- Comença un curs d'iniciació a la informàtica.
- Gimkana gastronòmica i curset de cuina.
- Inauguració dels cursos a l'Escola de Belles Arts i a l'Escola d'Adults.
- Comença al cinema Catalunya la programació de cuina per a la mainada.
- Festa del Bosc, amb missa, dinar, jocs i gran ball entre la gent relacionada amb les activitats forestals.
- Mostra gastronòmica sota el lema "Els fogons a la tardor", organitzada per l'A. d'E. d'Hosteleria de Sant Hilari. Gran buffet lliure de cloenda al Pavelló Municipal i gran ball amb els Montgrins.
- En Jaume Cuadras substitueix en Paco Rojas a l'Ajuntament.
- Exposició de bolets a la biblioteca.
- Festa i trobada del C.T. Sant Hilari.

NOVEMBRE

- VI Festa de l'Estel, organitzada per Ça-Calm Exprés, amb més de 300 participants. Taller de confecció d'estels i xocolatada.
- II Marxa Excursionista de les Guilleries, amb 200 participants.
- El Fons Europeu de Desenvolupament Regional dóna una subvenció.
- Concurs de cuina, que va ser guanyat per en Quim Bruguera.
- Es concedeix el primer premi del Concurs de Teatre Escolar de la comarca de la Selva al Col·legi Sant Josep.
- Castanyades populars als col·legis de la vila, al casal dels avis i a la coral "Els Petits Cantaires".
- Aplec a l'església de Sant Andreu de Bancells, amb botifarra i castanyes per a tots els assistents.

DESEMBRE

- Exposició pictòrica d'en Joan E. Pujol a la casa de cultura de Salt.
- Campanya de recollida de joguines destinades a famílies necessitades, organitzada pel grup "Xixarel·los".

Homenatge del futbol base a en Joan Miralpeix.

Concert de Festa Major al Pavelló.

El carter Reial a la Plaça.

Baixada de Carretons.

- "Els Nois Alegres" representen l'obra teatral "Tres maletes amunt i avall", de Jordi Soler.
- S'aprova el pressupost municipal per l'any 1991 per un valor de 390 milions.
- Exposició de felicitacions de Nadal i de treballs manuals nadalencs fetes pels alumnes dels centres d'EGB de la població.
- Torneig de tennis "El porró", del C.T. Sant Hilari.
- Festival nadalenc dels alumnes del Col·legi Sant Josep i representació dels Pastorets.
- Curs de formació cristiana organitzat per la parròquia.
- "Pessebre Vivent" al costat de l'església amb motiu dels 25 anys del C. Sant Josep. Actuació de la coral "Els Nois Alegres" la nit de Nadal".
- Butlletí informatiu de la Parròquia i del Col·legi Sant Josep.
- Revetlla de Cap d'Any amb l'orquestra Kairos.
- Concert de Nadal dels "Petits Cantaires" i del Grup Instrumental de l'Escola de Música.
- Nova il·luminació nadalenca a diferents carrers i places.

1991

GENER

- Recuperació de les festes patronals de Sant Hilari i de Sant Antoni.
- Cavalcada i benedicció d'animals. Audició de sardanes, amb la Cobla La Flama de Farners.
- Cavalcada dels Tres Reis d'Orient, amb l'acompanyament de la Cobla Genisenca. El diumenge anterior, rebuda del Carter Reial amb noves dependències.
- Celebració col·lectiva dels matrimonis que compleixen les Noces d'argent.
- Robatori a l'església de Santa Maria de Mansolí.

FEBRER

- Festa de la Candelera. Benedicció de candelles. Trobada dels batejats al llarg de l'any i dels seus pares.
- Inici del Taller de Teatre organitzat per l'Ajuntament.
- Rallye de bicicletes organitzat per l'Agrupament Escolta "Als quatre vents".
- Conferència de Rosa M.ª Falgàs Casanova sobre l'educació d'adults a Catalunya.
- Domènec Fita, escultor, rep la medalla d'or de la Diputació Provincial.
- Festes de Carnaval. "Carnaval de l'amistat". Arribada d'en Carnestoltes, cercavila, xocolatada, Rua i Gran Ball al pavelló. Enterrament d'en Carnestoltes.

MARÇ

- Manifestació contra l'explotació d'aigües a les Guilleries.
- El Consell Comarcal ha encarregat al Centre d'Estudis de Girona la realització d'un estudi sobre la comarca i la promoció de les possibilitats turístiques de la Selva.
- Va morir el gran benefactor Dr. Eduard de Ribot.
- XVII Competició de Cant d'Ocells organitzada per SED'OSH.
- II Mostra Fotogràfica d'autors hilariencs.
- Exposició de maquetes d'edificis recobertes amb segells de Via Crucis Vivent de Sant Hilari, amb noves escenificacions.
- Setmana esportivo-cultural del Col·legi Sant Josep. Bicicletada popular, marxa, concursos i diferents activitats esportives.
- Butlletins del Col·legi Públic Guilleries i del Col·legi Sant Josep.
- Tradicionals Caramelles amb "Els Nois Alegres" i "Els Petits Cantaires" per la Pasqua de Ressurrecció.

ABRIL

- El dia 2 d'abril es va posar en funcionament l'Àrea Bàsica de Salut Sant Hilari-Arbúcies, fet que suposa una millora en l'assistència sanitària del poble.
- Campanya per acabar amb la plaga del suro.
- Servei de préstec de vídeos didàctics i gratuïts en una col·laboració entre el Consell Comarcal, la Caixa i l'Ajuntament.

Cursets de cuina.

Pessebre Vivent del Col.legi Sant Josep.

Les Majorettes de St. Hilari.

Bicicletada popular.

- Concurs de dibuix a l'aire lliure.
- Mostra de Cuina Blanenca. Un grup de restauradors de Blanes varen oferir 26 plats típics de la vila marinera en un sopar.
- XXIV Trobada de Corals Infantils. A Sant Hilari s'aplegaren la coral "Els Virolets", de Palafrugell i "Els Petits Cantaires". El programa fou dedicat a Mozart i s'estrenà la cantata "Les veus de la natura", amb música d'A. Miralpeix, text d'en Q. Danés i fotografia d'en S. Bosch.
- El Grup de teatre de Sant Julià de Vilatorta va representar l'obra "El cafè de la Marina".
- Exposició de llibres i de roses a càrrec dels alumnes dels diferents col·legis amb motiu de Sant Jordi.
- Mostra de Teatre Infantil del Col·legi Sant Josep, amb "Tirant lo Blanc" i "El rei que no reia".

MAIG

- I Marxa Internacional de les Guilleries, organitzada per Isard Club.
- Acte institucional al Cinema Catalunya amb motiu dels 25 anys del Col·legi Sant Josep.
- Exposició de Fotografies i Logotips a la sala d'actes del C. Sant Josep.
- X Aniversari del Casal dels Avis. Exposició, missa, dinar de germanor i ball.
- Curset de cuina organitzat per l'Ajuntament.
- Xerrada de la dibuixanta "Pilarín" Bayés al Col·legi Sant Josep.
- Inauguració de la plaça del General Moragues, amb assistència del Conseller de Governació, Sr. Gomis, del President de la Diputació i altres. Actuació de la coral "Els Nois Alegres".
- Final del Campionat de Botifarra organitzat per la Granja Tívoli. En foren guanyadors l'A. Piniella i en J. Buxalleu.
- Sopar i ball organitzat pels ex-alumnes del Col·legi Sant Josep.
- 24 Hores de Marxa al Pavelló, organitzades per ex-alumnes del Col·legi Sant Josep. Futbol sala, tennis, ping-pong, futbolí i botifarra.
- Final individual de Tennis de Taula de Catalunya al Pavelló, dins els Jocs Esportius Escolars de Catalunya.
- Exposició de treballs de dibuix tècnic i artístic fets pels alumnes de l'Escola Municipal de Belles Arts.
- Dia 26 de maig, eleccions municipals.
- Xerrada-col·loqui sobre la figura i la plaça del General Moragues, amb l'historiador A. Pladevall, l'arquitecte, J. Roca i l'escultor D. Fita.
- Campionat Provincial de Motocròs al circuit dels Cortals en categoria de 250 c.c. i Campionat de Catalunya de 125 c.c.
- III Concurs d'Escalada al Pont Gran, organitzat per Ça-Calm Exprés.
- Globus aerostàtic a la plaça General Moragues, per iniciativa de la Candidatura Independents-PSC.
- Focs de Sant Isidre, la nit del 14.
- Intercanvi de corals infantils.
- Actuacions musicals de cara a la mainada en edat escolar amb la Cobla La Flama de Farners.

JUNY

- Participació del grup de teatre "Els Nois Alegres" al II Concurs de Teatre Amateur "Rafael Anglada" de Santa Coloma amb l'obra "Tres maletes amunt i avall". Aconseguiren quatre premis.
- X Marxa i Aplec de Veterans Excursionistes de Catalunya, organitzada per l'A.E. Icària, de Barcelona.
- Festa del Barri del Pla del Campaner, la primera de l'estiu, amb la XI Cursa Mundial d'Ànecs. En foren guanyadors en S. Valls i en Ll. Roura.
- Actuació de l'Escolania de Montserrat a l'església parroquial.
- Aplec a l'ermita de la Verge del Pedró, amb missa, arrossada, jocs de cucanya –remullats– i sardanes per la cobla Marimba.

Curset per ensenyar a ballar sardanes.

Botifarrada durant la Setmana de la Joventut.

Carnaval.

Restauració de la capella de Santa Creu d'Horta.

- Festa d'Homenatge a la Vellesa. Missa, actuació de la coral "Els Nois Alegres", lliurament de premis de les redaccions i dinar de germanor.
- VIII Marxa Popular de Sant Hilari, organitzada per la Penya Barcelonista.
- El Col·legi Sant Josep guanya el primer premi en la categoria infantil en el Concurs de Teatre Escolar de la Comarca de la Selva.
- Exhibició de "Doma espanyola", organitzada pel Club Cavallista Sant Hilari.
- Publicació del butlletí del Col·legi Sant Josep.
- El grup de teatre "Els Nois Alegres" representen l'obra "Leila, on vas?".
- Homenatge del futbol base a en Joan Miralpeix al camp d'esports.
- Focs de Sant Joan encès amb la Flama del Canigó. Revetlla popular amb el grup Grafitti.
- Festa de la Música. Concert a la plaça del General Moragues a càrrec de la coral "Els Petits Cantaires".
- Inici del curset de sardanes obert al públic en general, pel grup sardanista local.
- Cloenda del Curset de Teatre Infantil al teatre Catalunya. Lliurament de premis del Concurs Literari Local.
- A l'església parroquial, Confirmació dels nois i noies de la població.
- Xerrada pels alumnes i conferència pels pares sobre drogodependència a la sala d'actes del Col·legi Sant Josep.
- Festa Major de Sant Joan, amb sardanes, cercavila, ball.
- Festes de fi de curs als centres escolars Col·legi Públic Guilleries, Llar Infantil Les Cent Fonts i el Col·legi Sant Josep.

JULIOL

- Exposició de fotografies d'ex-alumnes del Col·legi Sant Josep.
- Festa de Sant Cristòfol, amb benedicció de cotxes, sardanes i ball per l'orquestra Miramar.
- Exposició antològica de Josep M.ª Vila Bassols a la biblioteca de la Caixa.
- Revetlla al carrer de l'Hospital amb el grup "Chapó".
- Sardanes cada dijous amb la cobla Genisenca.
- Projecció de les pel·lícules "Línea mortal" i "Matrimonios de conveniencia" al Cinema Catalunya.
- Festival Internacional de Música. Concert del pianista Albert Guinovart.
- Exhibició de l'artesania en fusta típica de Sant Hilari a través d'unes partides d'escacs amb fitxes de fusta gegants.
- Cursets de natació al Club Villaret i a les piscines municipals.
- Convocatòria del Concurs de Cartells per la portada del Programa de Festes.
- Conferència del Dr. Lloreng Ferrer sobre "Els pagesos de mas i la família a la Catalunya Vella".
- Lliurament del Premi sobre investigació i recerca en ciències humanes, Josep Moragues, a Rosa Congost, de Girona. Organitzat i patrocinat pel Consell Comarcal i el Centre d'Estudis Selvatans.
- Colònies de l'Agrupament Escolta local a la Vall de Bohí.
- Setmana de la Joventut, amb cinema a l'aire lliure, concert de rock, xerrada d'informació mèdica, etc.
- Colònies d'estiu a Joanet pels nens i nenes de la població organitzades per la parròquia.

AGOST

- Festival Internacional de Música de Sant Hilari amb l'Orquestra de Cambra Gaudeamus i els Solistes de Sant Hilari, amb A. Miralpeix, D. Vidal i A. Guinjoan.
  Dia 2.
  Dia 9. Actuació del violinista Gerard Claret.
  Dia 16. Actuació de Vox Populi, amb M. Vil·la-

Exhibició de doma.

Concurs de Tallada de Troncs.

Partida amb fitxes gegants.

Festa de l'estiuejant de l'any 1990.

vecchia, J. Ollé i O. Camprodon.
- Festa Popular al Barri del Serrat.
- XXXII Concurs de Tallada de Troncs i exhibició d'activitats forestals.
- Sardanes cada dijous per la Cobla Genisenca.
- Festa de l'estiuejant.
- Exposicions de diferents artistes a la biblioteca de la Caixa.
- Finals del torneig de futbol sala d'estiu.
- El grup de teatre "Els Nois Alegres" interpreta "Leila, on vas?" i "Tres maletes amunt i avall".
- Festa dels Quintos al Club Villaret amb l'Orquestra Vila de Blanes.
- Festa popular a la placeta de Cal Ros.
- Festa popular al Barri del Petrinxo.
- Cursets de natació a les piscines municipals i al Club Villaret.
- Audició de sardanes

HA PASSAT UN ANY

Ara fa just un any que, a les ballades dels dijous, entre sardana i sardana, se'ns va ocórrer: "Per què no tornem a posar en marxa el Grup Sardanista?" (Feia vuit o nou anys que, per motius diversos, havia deixat de funcionar). Aquesta idea va anar madurant dijous rere dijous fins que es va formar una mena de Comissió totalment improvisada i informal, amb una missió ben concreta: copsar la resposta del nostre poble davant aquest projecte de fer renéixer el Grup Sardanista i donar un impuls a la Nostra Dansa. Vam començar, doncs, a posar fil a l'agulla i, aprofitant les ballades de la Festa Major, vam engegar una campanya informativa amb el lema: "Salvem la Sardana" i amb una invitació a fer-se soci del Grup Sardanista Sant Hilari. La base de la informació era un escrit força pessimista (realista) sobre l'esdevenidor de la Nostra Dansa, no solament al nostre poble sinó a la major part de les contrades catalanes. Hi havia també unes propostes senzilles però concretes per tal de revifar la sardana a Sant Hilari. Però, bàsicament, del que es tractava era de constatar quina seria la reacció del poble davant aquestes propostes, ja que si havíem de reanimar la sardana ho havíem de fer entre tots. Evidentment, com en totes les altres activitats, hi ha d'haver algunes persones que es posin al davant, però sense un recolzament entusiasta i ferm al darrere no es pot arribar enlloc.

Ara, un any després, cal remarcar la gran acollida que va tenir la proposta: només en els tres dies de la Festa Major s'hi van adherir al voltant de dues-centes persones. Ja teníem, doncs, els primers socis! Les esperances començaven a fer-se realitat.

Des d'aleshores ençà, aquest nombre ha anat augmentant, i ara comptem amb 360 socis. Una xifra gens menyspreable, per descomptat, però que estem segurs que augmentarà considerablement. També s'ha constituït una Junta que ha fet tots els tràmits per "legalitzar" la situació del Grup Sardanista Sant Hilari. Els passos que s'han fet s'han anat informant puntualment a tots els associats.

Una de les activitats que s'ha posat en marxa és un curset per aprendre a ballar sardanes amb tres nivells: iniciació, perfeccionament i comptar i repartir. Aquest curset s'ha celebrat durant els mesos de juliol i agost, els dimarts al Col·legi Sant Josep i els divendres al Col·legi Públic. Volem aprofitar per donar les gràcies a les Associacions de Pares d'ambdós col·legis per la seva desinteressada col·laboració. Cal remarcar el gran nombre d'inscrits (uns dos-cents). Volem dir, amb orgull, que aquest curset ha estat un gran èxit, tant per la nodrida assistència com per les ganes d'aprendre. Els fruits ja els comencem a collir. Només cal adonar-se de l'ambient dels dijous a la nit als indrets on se celebren les audicions de sardanes. Feia molts anys que a Sant Hilari no hi havia aquest ambient sardanista: fins i tot hi ha moments en què costa trobar un lloc per poder ballar i això ens omple de satisfacció a tots plegats. I que duri molts anys!

A la circular on informàvem del curset de sardanes dèiem que tots plegats havíem de posar el nostre gra de sorra per conservar la nostra identitat, aquesta identitat que ens fa ser com som i que ens diferencia de tots els altres pobles, alhora que ens hi agermana. Hem de ser conscients que estimar la sardana és valorar, respectar i defensar la nostra identitat com a país. Podem dir amb orgull que n'hi hem posat un bon grapat, de sorra. I més que n'hi hem de posar!

Hilariencs! Que la dansa dels nostres avis sigui, també, la dansa dels nostres néts. Ben segur que entre tots plegats ho podem aconseguir.

Que la Festa Major sigui ben alegre i balladora.

GRUP SARDANISTA SANT HILARI

ASSOCIACIÓ D'EMPRESARIS D'HOSTELERIA DE SANT HILARI SACALM

Estimats veïns de Sant Hilari Sacalm; senyors i senyores estiuejants que ens acompanyeu en aquestes dates significatives; companys i companyes de l'Associació; magnífiques autoritats: la nostra salutació més afectuosa i la nostra felicitació a aquesta família que formem Sant Hilari en aquesta Festa Major 1991.

Deia en la meva felicitació de l'any passat –i per desgràcia no m'equivocava, en detriment de l'economia de tots– que el turisme disminueix, especialment el de qualitat. Aquest any és pitjor que l'anterior. Vull dir amb això que tenim un repte, que ens pertany a tots. Seria desitjable que, deixant de racó clans i partidismes, afrontéssim el repte d'una vegada per sempre i fer un vot de treball al respecte, així com buscar la inspiració.

Ens trobem en un moment en què les campanyes electorals ens han donat nous comandaments municipals, en què cada formació política ens ha donat el seu pla de treball turístic. I ens sembla molt bé, però nosaltres demanaríem que això no fos només motiu de campanya i després s'adormissin a la palla. Crec honradament, deixant prejudicis a part, que totes les propostes tenen quelcom de bo i se n'ha d'agafar el més interessant de cadascuna.

En citaré de manera telegràfica algunes:

ERC. En el seu pla de govern preveu construir un centre de salut activa, per tractar-hi l'obesitat, el reumatisme, etc.

PSC. Diu que s'hauria de dur a terme la construcció d'un parc per a la distracció dels nens.

CiU. Es la formació política que, com tots sabem, ha resultat guanyadora i que ja manava en el consistori. Doncs bé, ells diuen que han donat suport a les diferents iniciatives. Diuen, i és veritat, que l'impacte per atraure turisme no és del tot positiu, i citen els contactes francesos amb la ciutat d'Axat.

Nosaltres citarem la nostra activitat a nivell particular amb l'estranger, que si bé ens va donar alguns fruits relatius no van ser del tot positius, pel que fa a continuïtat de visitants. Hem de citar el mal estat de les carreteres, que no és cap secret, i la falta de senyalització a les autopistes, quan essent els primers a demanar-les se'ns va oblidar, en detriment nostre i avantatge per als altres que ja tenen senyalització; esperem que no se'ns digui que no ho demanem, amb respecte però amb assiduïtat.

Voldria recordar als nostres conveïns, així com als senyors que ens visiten, que a Sant Hilari tenim establiments hotelers i restaurants d'un prestigi constatat perquè la nostra professionalitat així ho demostra. Perquè som famílies que hem treballat amb cura i superació, traslladant les nostres empreses de pares a fills, que sabem cuinar i que la nostra norma és la qualitat a preu just. Lamentem els intrusismes amb suport que tant perjudiquen i al capdavall ens remetem a les mostres i recomanem a tots de no caure en aquest disbarat i de superar-se constantment.

Voldríem dir, i no ens cansarem de repetir-ho, que la nostra vila és la millor. Encara que hi hagi coses que no ens agradin, mirem de superar-les. Tinguem present que ens trobem en un lloc privilegiat per la naturalesa, que tenim aigua abundant, un bé escàs i necessari. Afegim-hi els boscos, les panoràmiques, un clima privilegiat i, a més, una gran GASTRONOMIA.

Estimats veïns; senyors i senyores estiuejants; companys i companyes de l'Associació; magnífiques autoritats: voldria, i esperem que així sigui, que amb bona entesa i constància superéssim tots els reptes esmentats i, està clar, desitjar, amb l'oferiment de la meva amistat, una feliç FESTA MAJOR 1991.

El President de l'Associació

El Buffet lliure de "Els fogons a la tardor".

EL CENTRE D'ESTUDIS SELVATANS, UNA INSTITUCIÓ CULTURAL EN MARXA

No és pas infreqüent, més aviat tot el contrari, de sentir comentaris o llegir reflexions a l'entorn de la migradesa cultural de la comarca, que normalment desplauen als selvatans, més que més quan hem d'acceptar que es tracta d'una realitat, arrelada en una trajectòria històrica que ha estat la que ha estat i no pas d'altra. I no és pas només l'àmbit de la cultura o de la ciència el que se'n ressent. En molt diversos àmbits la Selva té poc pes. I la Selva interior (arrecerada als contraforts de les Guilleries i el Montseny) encara en té menys. La cosa ha de preocupar, sens dubte, els qui tenen la responsabilitat de conduir els processos públics i vetllar pel que la premsa decimonònica anomenava "los intereses materiales y morales" de la comarca.

Pel que fa al tema que ens ocupa ara, l'aspecte estrictament científic i el de l'acció cultural, la situació ha emprès un camí de redreçament, encara feble, amb la nova etapa iniciada pel Centre d'Estudis Selvatans. Després de dos anys d'activitats i d'una presència pública renovada, amb un seguit de publicacions al carrer, ja no es pot desconèixer o minimitzar el paper jugat pel Centre i el que pot i ha de jugar en el futur, sempre que les institucions públiques (Ajuntaments, Consell Comarcal,...) assumeixin las responsabilitat de col·laborar-hi eficaçment i permetre la materialització dels seus projectes i iniciatives.

Des de la seva fundació, força recent (1983), fins avui el Centre d'Estudis Selvatans ha passat per vicissituds molt diverses, algunes de les quals poc feien preveure que pogués arribar a tenir la vida prou consistent que avui té. De fet, la inquietud per la recerca i per la difusió dels estudis comarcals a la Selva, realment existent, no s'havia concretat, a diferència d'altres indrets, en la creació d'una institució comarcal d'estudis. La decisió de crear-ne una de sola, contra el que es preveia inicialment (una de marítima i una d'interior), s'ha demostrat positiva, ja que uneix esforços, en lloc de dispersar-los, en una comarca tan poc cohesionada com la Selva (les Guilleries abocades a Osona, la plana absorbida per Girona o Sant Celoni/Granollers i la Marina amb un pes molt important), que constitueix, malgrat tot, un àmbit territorial amb sentit des d'una perspectiva històrica.

L'objectiu fonamental d'aquesta mena d'institucions és, òbviament, l'intercanvi d'idees i la promoció de publicacions d'estudi sobre l'àmbit territorial propi. En el cas de la Selva hom edità el 1984, amb el suport del Servei d'Arxius de la Generalitat, el conjunt de comunicacions de la XXVIII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, sota el nom de QUADERNS DE LA SELVA i amb la intenció de ser una revista d'estudis i alhora una eina de projecció del Centre. Malgrat l'interès d'alguns membres, però, l'activitat, sofrí un estancament. Després d'un llarg interval, l'any 1989 fou possible, amb el suport del Consell Comarcal, la publicació d'un segon volum que posava al dia les publicacions i renovava totalment el disseny de la col·lecció. Aleshores el Centre es revitalitzà i reprengué els seus objectius bàsics: promoure les publicacions (incrementant-les, si era possible), guanyar subscriptors i endegar iniciatives diverses per fer del Centre l'element necessari (l'únic d'abast comarcal) d'estímul a la producció i difusió científica a la Selva, sense menystenir les altres entitats actives de la comarca (Lloret, Tossa, Arbúcies,...).

En el moment actual, els objectius esmentats s'han complert d'una forma substancial. D'una banda, QUADERNS DE LA SELVA, amb una nova redacció i diversos canvis formals i tècnics, ha tingut un volum 3 (1990) i és a punt d'aparèixer un volum 4 (1991). La campanya de subscripcions va a bon ritme i els actes de presentació a diversos punts de la comarca han suscitat un notable interès. Tot plegat demostra fins a quin punt és necessari i viable un element de divulgació i d'intercanvi científic com aquest.

D'altra banda, el Centre organitza periòdicament conferències sobre temes molt diversos. En són una mostra la titulada "Lluís Companys: una vida heroica", a càrrec del periodista Josep M. Lladó (23/X/1990), o la que donà el Dr. Joan Busquets

sobre la figura de Martí Luter (8/II/1991). En col·laboració amb l'Arxiu Històric Comarcal, s'organitzà el curs "Introducció a la Genealogia" (desembre-1990), de gran concurrència. El Centre ha participat també en el 1r Congrés de Centres d'Estudis de Parla Catalana celebrat a Lleida els dies 19 i 20 d'abril, així com ha incrementat la seva presència activa al Patronat "Eiximenis" de Girona, institució alhora acadèmica i de finançament dels centres comarcals en connexió amb les facultats universitàries.

El juny passat el Centre inicià la publicació d'una nova col·lecció de temes monogràfics "Estudis i Textos" que, al costat de "Quaderns", contribuirà a l'aprofundiment i projecció dels estudis comarcals. La sèrie s'obrí amb l'estudi d'Eugeni Caireta "La guerra civil a Santa Coloma de Farners", una tesi de llicenciatura que deixa de ser inèdita gràcies al Centre i que té una dimensió especial en una ciutat com Santa Coloma que no disposava de cap estudi sobre aquest període tan decisiu de la història contemporània. El volum, ben il·lustrat, ha gaudit d'una bona acollida per part del públic i dels estudiosos.

Entre les darreres activitats, cal subratllar especialment la primera edició del *Premi "Josep Moragues" de Recerca en Humanitats i Ciències Socials a la Selva*, convocat conjuntament pel Centre d'Estudis Selvatans i el Consell Comarcal de la Selva. Es tracta d'un premi biennal que vol estimular la recerca i l'anàlisi sobre el passat i el present de la Selva. En l'any intermedi s'editarà l'obra guardonada a la col·lecció "Estudis i Textos". Enguany ha estat atorgat per un jurat compost per Llorenç Ferrer (Universitat de Barcelona), Joaquim M. Puigvert (Estudi General de Girona) i Joan Domènech (Centre d'Estudis Selvatans) a un estudi sobre Propietat i estratègies matrimonials a la Selva en el període 1768-1862, presentat per la Dra. Rosa Congost, professora d'història econòmica de l'Estudi General de Girona. L'acte de lliurament del premi tingué lloc el 19 de juliol a Sant Hilari, amb la presència dels membres del jurat, les autoritats locals, comarcals i de la Diputació. La sessió acadèmica, que fou molt concorreguda, comptà amb una conferència del Dr. Llorenç Ferrer sobre la família pagesa a la Catalunya Vella (ss. XVIII-XIX) i s'acabà amb un refrigeri ofert pel consistori hilarienc.

Aquesta i d'altres iniciatives, tot just en projecte, tenen l'objectiu comú d'escorcollar la realitat històrica i actual dels nostres pobles i ajudar així a la configuració d'una perspectiva autènticament nacional. El gran repte que això significa per al Centre d'Estudis Selvatans seria totalment impracticable, cal dir-ho, sense l'existència d'un cert voluntarisme que, tot i la crisi actual, encara és present en la vida cívica dels pobles i comarques d'aquest país que ha estat històricament un terreny abonat per a l'associacionisme. D'altra banda, tampoc no hauria estat possible aquesta virtual refundació sense l'interès i el treball de Josep M. Grau, que amb professionalitat, i amb un rigor fins ara infreqüent entre nosaltres, dirigeix l'Arxiu Històric Comarcal i té cura de la secretaria del Centre. Allà (al carrer de l'Ave Maria, 5 bis) i a ell poden adreçar-se tots els qui es sentin atrets pel que Vicens Vives anomenà "la gran tasca de conèixer-nos" i vulguin contribuir a desmentir el judici, malauradament encara massa habitual, sobre la vida cultural de la Selva amb què encapçalàvem aquestes ratlles.

NARCÍS FIGUERAS CAPDEVILA
Centre d'Estudis Selvatans

Lliurament del Premi Josep Moragues a la historiadora Rosa Congost.

L'ESCOLA DE BELLES ARTS JA TÉ 10 ANYS

Amb motiu d'acomplir-se el desè aniversari de l'Escola Municipal de Belles Arts, les persones que actualment hi estan treballant han volgut reflectir molt breument algun dels aspectes que els semblen més transcendents en la feina encomiable que fan.

En Josep M.ª Xandri ha plantejat la importància del dibuix tècnic en el món laboral d'avui, en Gregori Pareja ho ha enfocat amb un aspecte més filosòfic, en Joan Mir ha recordat els 10 anys i la Dolors Taberner ens ha comunicat el que pensava d'una manera més poètica.

Tres dels mestres iniciadors de l'Escola de Belles Arts.

ÉS NECESSARI EL DIBUIX?

L'instint de dibuixar el portem dins des que naixem. Abans de caminar ja fem gargots amb qualsevol cosa que ens arribi a les mans. Per què de grans l'abandonem?

Tot el que existeix al món ha hagut de ser dibuixat, tot el que l'home ha creat, primer ha estat dissenyat i per això en arribar a l'edat adulta, i haver de desenvolupar un treball, és quan ens adonem que ens manca "entendre el dibuix".

Qui no voldria entendre un plànol d'un pis, d'una màquina, d'un vestit, d'un moble o d'un projecte...? Per qualsevol ofici o treball és necessari conèixer dibuix, perquè és la manera més fàcil i clara d'expressar una idea.

Per això posem al teu abast, l'ocasió d'aprendre i realitzar aquelles coses i tècniques més elementals en el món del dibuix tècnic.

JOSEP M.ª XANDRI
"Escola d'Arts i Oficis" de Sant Hilari Sacalm

A l'Escola de Belles Arts s'intenta sensibilitzar els alumnes vers activitats i expressions de caire artístic, ja que és mitjançant l'art que les persones es coneixen millor a si mateixes i aprenen a conviure de manera més harmònica amb el seu entorn.

El dibuix, la pintura i altres arts plàstiques, s'imparteixen al centre amb la intenció que es vagin valorant l'habilitat manual, el coneixement i aprofundiment de tècniques diverses i la creació innata, sense oblidar, però, la valoració de l'expressió, d'aquells detalls més senzills que fan bonica la vida i ens enriqueixen com a persones.

GREGORI PAREJA

Sembla que fa quatre dies, però resulta que l'Escola Municipal de Belles Arts ha acomplert 10 anys des que s'inauguraren els cursos allà per l'any 80. Primer les classes s'impartiren als locals dels "Campaments"; més tard l'escola es traslladà a la Cooperativa i no fa gaire que es fan al local recentment adquirit per l'Ajuntament, del carrer Montsolís, davant mateix del Casal dels Avis.

Contra el que podria pressuposar, aquests canvis no han trencat mai l'harmonia ni la continuïtat de la tasca artística.

Parlar-vos ara del que han estat aquests deu anys de treball i el contacte amb els alumnes petits i grans seria molt llarg i costós. Crec que podria explicar-vos moltes coses i anècdotes, des de l'estufa de llenya de l'hivern, del primer dia de classe i del silenci que l'envoltava i de quan al cap de vint dies s'havia agafat molta més confiança...

Us podria parlar dels molts amics fets, de les sortides al Pla de les Arenes, d'aquells nens i nenes que amb fred i pluja no deixaven mai d'assistir a classe, de la convivència entre tots els companys que impartíem classes, dels d'ara i dels d'abans...

Tot això són records ja més o menys llunyans, però el que és una realitat és que l'escola funciona i que cada curs procura ofertar a grans i petits unes possibilitats en el món de la plàstica que està a l'abast de tots els hilariencs.

Aquests deu anys ens han servit per anar agafant experiència i per consolidar l'Escola de Belles Arts Municipal.

JOAN MIR

Els alumnes d'ara fa deu anys.

Anem a dibuixar!

Uns sortien del treball,
els altres de l'escola,
i anaven a casa tots plegats
a fer el gandul. Gran cosa!

I de tant gandulejar
no se'n treu cap obra bona.
Val més la vida aprofitar
i no deixar passar les hores.

Que n'és de divertit
fer servir la imaginació,
creure que ets un Dalí
tot xiulant una cançó.

A la nostra Escola d'Arts
podràs dibuixar de tot,
aquell David, aquella Venus...
o aquell gat ple de pols.

I aquell dibuix que fa la mainada...
em podríeu dir què és?
Un pare? Una mare?...
No!! És la mà de Super-3!

I el més important
és que si véns a la nostra escola
faràs molt bons amics
i podràs lluir les teves obres.
T'hi esperem!

DOLORS TABERNER

PRIMER AMOR

Yo tuve un amor,
aquél fue el primero
y quizás de todos
fuera el más sincero.
Tenía quince años,
nació por Granada,
de ojos oscuros
y honda mirada.
Fue un amor pequeño
que no floreció
pero que en mi mente
¡Cómo se grabó!
Ella está casada
y yo me casé,
y en los caballitos
ayer la encontré;
su niña y la mía
bajo el mismo sol
cabalgaban juntas
sobre su ilusión;

¡Qué bonito era
poder contemplar
algo suyo mío
junto una vez más!
Yo las contemplaba
con cierta alegría
y vi que sus labios
también sonreían.
Pero nuestros ojos,
que un día se amaron
como dos extraños,
sólo se miraron.
Cuanto pude darle
y me pudo dar
se fue con el viento
de la corta edad.
Yo tuve un amor,
el primero fue,
y nunca lo olvido
¡Ay, no sé porqué!

M. Ruiz. Agosto 86

FOTOS QUE FAN HISTÒRIA

Estampa de St. Hilari del 1920. En primer terme el que avui és l'Espelma i la riera de Vallicrosa.

Alumnes del Col.legi de les Germanes Carmelites de fa uns quants anys.

Any 1932. Una agrupació coral dirigida per en ''Saleta'' davant del Grèvol. Hi ha entre altres en R. Saleta, Planas, J. Torrent, F. Fauria, N. Corbera, J. Fàbrega, Moner, Moner, Boada, Vernedas, Llorens, Masó, Comas, P. Fauria, R. Masó i en Lluís Fuguet. Busquets, en Ventura, en ''Pepito''.

Una coral parroquial més jove.

Un grup ''d'avanguardistes'' abans del 36, amb Mn. Eudald Solà.
Hi ha entre altres, R. Bosch, J. Padrós, J. Fauria, R. Brugarola, Comas,
B. Xandri, Conrad C., J. Vernedas, C. Brugués, J. Puig, Crous, E. Bosch,
A. Masó, R. Fauria, A. Camps i Pujol.

Quan la catifa era feta, solia ploure...

NOTES DE SOCIETAT

Els matrimonis que enguany han celebrat les noces d'argent.

Els Quintus 91.

CONCURS LITERARI ESCOLAR LOCAL

PRIMER PREMI: SISÈ CURS

TEMA: "El jardí, un lloc ple de vida"

Dorm la casa: el silenci ens guarda a tots. No se sent ni un soroll. En Jim, el gos negre, crida amb entusiasme. El jardí està sol i les flors humitejades brinquen d'un costat a un altre. El vent les fa córrer i no les deixa reposar. La gespa, verd-fosc tirant a blau, no descansa mai de créixer: cada dia li veig més, d'alta. L'aigua fresca de la font té cada vegada més ganes de cuidar-les, les fa créixer arriades amb colors vius i suaus. Els insectes els causen mal: són entremaliats i mal-pelats. Les donzelles vermelloses sols en criden un galant, però l'insecte les menysprea i les fa de sobte canviar. L'aranya té ficada al cap una cosa i no se la treurà pas fins aconseguir-ho. Vol la donzella vermella "La casa brillantina". Princesa del jardí, els clavells tots l'admiren i l'aranya volen ferir. Però és ella la valenta, té el poder en les seves mans. Es pot moure amb molta traça i no gosa pas fer mal. Sols voldria una esposa i no pas un llangardaix: no fan goig ni presumeixen, no tenen cor i són cruels, no s'apiaden de les persones i fan mal a tot arreu. Però l'aranya té enveja del Gran Lliri Blanc brillant amb el cor groc d'alegria de la donzella brillantina, Brillantina i Cor Florit, enamorats de mala manera.

Un i l'altre es fan mirades i abraçades. I la pobra aranya trista marxa ensopida cap a casa. "No et desesperis, seria un fracàs, perquè, de noies, ja en trobaràs, de més petites o de més grans". Però l'aranya no s'ho creu pas i l'alegria no li treuràs pas.

Els arbres, llargs, florits, lloeixen i de les seves fulles no en parlem! Joves i ben plantades, simpàtiques i de bon tractar. No accepten bromes: això ja no i tampoc no canten elles, diuen que farien amagar el sol.

La sorra tendra i molt granada, marró fort i molt trempada, no té xicot i diu que no li agraden, però té son i està cansada. No té ganes de jugar i tampoc de treballar. Jo la veig de la finestra i la ginesta groga es discuteix fent un xic-xic. La sorra tendra no es pot defensar i de la ginesta s'ha de fiar. Les seves arrels fortes i empipadores no paren de criticar. Són terribles i tossudes, no són fàcils de dominar. S'enfilen i s'enfilen, només fan mal i no deixen reposar la sorra tendra, tendra i bona persona i que no fa mal. Ja n'està tipa de mals tractes i algun dia explotarà: no té ganes de fer brega, però, si cal, ella en farà.

Tot això és vida certa i a tothom li pot passar: plantes, arbres i persones, animals i núvols blaus. Però el jardí és vida sola i tots sols s'han de solucionar els problemes (plantes, arbres i floretes: són grans i grans seran).

Tot això passava a la nit, però el sol ja ha sortit. I la casa ja es desperta. En Jim i la Berta surten a buscar el pa i l'Eulàlia escalfa l'esmorzar.

La mare i el pare són de viatge, però aviat ja tornaran. Els gatets de la "mixa" mamen i aviat ja caminaran. Ells ho intenten, però els costa molt. El jardí, un lloc ple de vida. De ben segur que ho comprendreu. Ells són plantes i nosaltres som persones. La meva vida i la vostra té moltes famílies: el jardí n'és una d'elles i nosaltres també ho som.

Un altre dia explicaré una altra aventura, però avui ja està bé.

Adéu-siau i fins una altra!!!

NÚRIA ANDREU i FORCADA
Primer premi de 6è curs
Col·legi Sant Josep

PRIMER PREMI: SETÈ CURS

TEMA: "Un viatge fantàstic"

Un matí, a trenc d'alba, la finestra s'obrí sobtadament. El mar mantenia un alè tranquil. Les onades sorolloses jugaven amb les pedres. Els ocells cridant parlaven amb el sol.

De sobte una onada s'obrí i em semblà que en sortia una noia. Però vaig dubtar. Em vaig arribar fins a la sorra. Caminava sense saber què trepitjava. La sorra lliscava pels meus peus i notava les pedres que petjava. Vaig veure uns senyals estranys a terra, que era prova d'haver passat algú feia poc. Entre uns matolls en sortien uns cabells de fil d'or, suaus i uns ulls que miraven intranquils. Sense dir res, em vaig voler acostar, però no aconseguia arribar a ella i s'arrencà a córrer desapareixent entre les onades.

El sol es tornà a apagar i la lluna m'il·luminà. Em vaig estirar sobre un llit, sense tancar els ulls i pensant en aquella estranya criatura. Uns sorolls estranys m'encuriosiren. Vaig aixecar la persiana. Era aquella noia que havia trobat. Sense fer soroll vaig baixar fins al seu costat. Plorava, però d'una manera insignificant. Per fi la vaig poder conèixer. La seva veu dolça m'explicà la seva presència allà. Em va dir que ella vivia lluny d'aquí, a l'altre costat del mar i ara no podia tornar. Els seus ulls es negaren i els seus llavis tremolaven. Li vaig preguntar d'on venia i no em va contestar. Passà el temps. Asseguda sobre una roca, sota la foscor de la nit, mirant les aigües que tenien un son profund, mantenint el silenci que hi havia.

Era cap a les dotze quan les seves cames se li tornaren d'un color estrany. Se li ajuntaren les cames i li quedà formada una cua llarga i gruixuda. Llavors ho vaig comprendre tot i ella sense paraules em va dir:

– Ara que ja saps el meu origen, me'n vaig a cercar el meu país.

Li vaig preguntar com era el seu territori. No el podia descriure. Em va dir si la volia acompanyar. Així podria observar de més de prop. No sabia la resposta. Havia de tornar a casa, però a la fi em vaig decidir i la vaig acompanyar. Vaig pujar sobre la seva cua i em vaig estirar sobre d'ella, desapareixent entre les onades. La seva cua batejava amb força. Els seus cabells relliscaven per la meva cara. Costa descriure aquell país meravellós amagat entre l'aigua. Els peixos ens obrien el camí. Les algues es bellugaven nerviosament. Les roques estampades de colors s'enterraven entre la sorra. Era fabulós. Passàrem per llocs dificultosos, entre roques. De tant en tant sortíem a l'exterior amb un impuls que donava amb la cua.

Tot d'una la sirena va fer un crit i nedà encara més de pressa. Em mirà amb una mirada feliç, com si hagués aconseguit allò que pretenia. Arribàrem en un indret diferent del paisatge per on havíem passat durant el viatge. Uns animals com ella ens saludaven amb la cua. Vaig saber que havia trobat el seu país. Era magnífic, tal com ella m'havia dit. Vivien entre unes roques enormes i unes algues de gran alçada s'enfilaven per les cases. Vaig baixar de la seva cua i ens agafàrem de les mans, nedant per aquell misteriós indret. Però no hi vaig poder estar-hi gaire, ja que molt aviat els raigs de sol penetraren a l'aigua. El matí ja s'havia despertat. Li vaig dir a la meva amiga que havia de tornar. Vaig posar-me sobre la verda i rasposa cua. Després de repetir aquelles imatges, vam deixar el mar i sortírem a l'arena.

Em va prometre que els dies de lluna plena, quan la seva cua se li tornava en cames, em vindria a veure i jo li ensenyaria el món que ella desconeixia.

TERESA DE RIBOT i PORTA
Col·legi Sant Josep

PRIMER PREMI: VUITÈ CURS

TEMA: "Un llibre pot arribar a ser un amic"

No puc dormir. Una estranya i desconeguda inquietud sorgeix dins meu i no em deixa tranquil·la. Tinc set, calor, fred..., ja no ho sé. ¿Què em passa? Durant el dia d'avui no m'ha passat res en especial. Provaré d'agafar el son..., però no, no puc. ¿Quin fet natural i inexplicable s'apodera de mi? La nit obscura es fa inacabable, trista, avorrida i sense que tingui una finalitat concreta. Si no recordo malament, som a la nit del quatre al cinc d'abril de l'any 1994. Fa poc que hem entrat a l'època primaveral, on els arbres reneixen, i els camps, els prats i els boscos s'omplen de cants, de sorolls i d'incomptables colors vius. ¿Què té d'especial aquesta nit?

Són les dues de la matinada, he de dormir! Ja està! Ja sé el que em passa! ¿Com me n'he pogut oblidar? Avui, el dia cinc d'abril, es compleixen cinc anys de la mort del meu estimat avi. Fa cinc anys que el meu avi ja no hi és. També va marxar en un dimecres, com avui, de primavera, quan els ocells ja refilaven davant de la seva casa. Sembla impossible, ja han passat cinc anys!

M'aixeco. Estic trista i solitària. A l'habitació del costat hi ha els meus pares, però no els vull despertar. La casa està adormida, no se sent cap soroll. Vull estar sola. Vull pensar, recordar. Penso en temps passats, en la meva infantesa, en el meu avi... Recordo la seva cara, que un dia, quan jo tenia tan sols dotze anys, va desaparèixer. Recordo la seva mirada càlida, el seu caminar especial, els seus pocs cabells clars; només recordo. Les llàgrimes em comencen a brollar cara avall, no hi puc fer res. Em dirigeixo al menjador i agafo un llibre qualsevol de la prestatgeria. És un llibre antic, amb unes escobertes grogues i senzilles, però el que més m'estranya és que no té títol. ¿Com pot ser? L'obro. Que estrany, està escrit a mà! I sembla un diari! Començo a llegir:

"Dia 14 de maig de 1949:
Avui començo aquest diari, encara que la meva lletra no sigui molt clara, ja que és el dia més feliç de la meva jove vida: avui m'he casat amb la Dolors Ferrer. Sóc feliç i estic content..."

Giro algunes pàgines i continuo llegint:

"Dia 17 d'abril de 1952:

Avui és un dia molt feliç per a mi. La meva dona ha tingut un fill que pesa molt i està molt sa, serà l'hereu de casa! Li posarem Jaume, com el seu padrí".

"Dia 15 de març de 1953:

En Jaume aviat complirà un any, però les coses, aquí a pagès, no ens van gaire bé, ja que ha fet un hivern molt fort".

"Dia 24 de maig de 1954:

Avui ha nascut el meu segon fill, és una nena i li posarem Margarida...".

"Dia 13 de setembre de 1971:

Avui és un dia molt trist per a mi, ja que se m'ha mort el meu germà Antoni".

Paro de llegir, però torno a obrir el llibre i continuo:

"Dia 24 de febrer de 1977:

Avui ha nascut el meu primer nét. És una nena i el meu fill i la meva nora estan molt contents".

Aquesta sóc jo. Tanco el llibre, però no l'endreço a la prestatgeria. Ara ja entenc per què aquell llibre no tenia escobertes, era un diari. El diari del meu estimat avi. Durant la seva vida, va escriure les coses més importants que li havien passat.

Algún més que jo sap l'existència d'aquest llibre? Em sembla que no, ja que mai no me n'havien parlat. És curiós, en haver llegit aquest diari, ja no estic trista, sinó alegre. Ara sé del cert que el meu avi va morir, però que la seva vida va ser plena d'alegria.

Em comença a venir son. És molt tard. Vaig a l'habitació. Em poso dins del llit i penso. Penso que a vegades, un llibre pot ser un vertader amic ja que et pot aconsellar, ajudar i alegrar-te. Guardaré aquest llibre com un tresor, ja que avui m'ha ajudat, ja que avui m'ha fet conèixer els sentiments de l'avi. ¡Gràcies llibre amic!

ESTER MASÓ DONADEU
Col·legi Sant Josep

PRIMER PREMI: 2N CURS DE FP

TEMA: "Sóc una atleta de l'equip olímpic"

Plovisquejava i havia estat tota la tarda ben ennuvolada i pels carrers encara hi quedaven petits bassals que només feien mulladissa als peus de la gent. Corríem, saltàvem i plens de nervis travessàvem els carrers del poble. Ens endinsàvem cap al bosc, tot corrent i només se sentia la piuladissa dels últims ocells de la tarda i els nostres feixucs ofecs de tant córrer.

Ens vam parar a la font dels Arbres a descansar. S'hi estava bé. Hi havia quatre avis que jugaven a cartes, cansats per l'edat, que ens miraven envejosos de què nosaltres encara poguéssim córrer i que ells amb el bastó...

Vam començar altre cop la correguda; ja baixàvem cap al poble i va tornar a ploure. L'aigua de la pluja ens feia anar més de pressa. Plovia molt. Anàvem amarats. Sabíem que d'aquí poc temps aniríem cap a Barcelona, a les olimpíades i que per això necessitàvem un bon entrenament. Cada dia se'n parlava més pel poble, i ara tot era Barcelona i només tenia al cap que ja em faltava molt poc per anar a fer una cursa que realment m'interessava. Em repetia en tot moment, "sóc una atleta de l'equip olímpic", em semblava impossible, com si no pogués ésser i estàvem ben nervioses. Cada dia fèiem el mateix trajecte, em sabia el camí de memòria i estava segura que si tanqués els ulls arribaria on fos, al bosc, a la font, i sentiria els quatre avis parlar, només guiant-me per les cames.

Els dies anaven passant i cada dia nervis i més nervis... i jo vinga entrenar; no me'n cansava mai, cada dia la mateixa volta. Quan havia arribat a la font dels Arbres, tornava a recular, cap a casa i l'endemà a tornar-hi.

Finalment va arribar l'hora de la veritat.

Em trobava dins el pavelló olímpic fent els últims exercicis d'escalfament.

Feia fresca i de seguida em va venir pell de gallina. Estava molt nerviosa, les til·les ja no em feien res. Se sentia la gent que animava, persones estrangeres parlant, nois i noies ben nerviosos.

Quan ens van cridar, perquè ja ens tocava córrer, em va semblar sentir la veu de la meva mare donant-me ànims, però només m'ho va semblar. De cop l'estadi va quedar mut, el públic no cridava ni animava, tothom estava pendent que se sentís el tret per donar la sortida. I altre cop els nervis em van atacar, sabien que d'aquí poc correria i m'atacaren i em tornaren a atacar.

Després em vaig recordar de la font dels Arbres i dels quatre avis que hi trobava sempre, que probablement ara estarien parlant o rient de les seves coses i que no tindrien ni idea dels nervis que estava patint una atleta de l'equip olímpic.

I vaig córrer la cursa només pensant en els avis, en la font dels Arbres i en tots els dies de pluja en què havia anat a córrer...

LURDES MASÓ SUBIRATS
Escola de Formació Professional Sant Hilari

NOTA: No hi hagué primer premi de 1r de Formació Professional.

RACÓ POÈTIC

EL DEMÀ NO L'ESPERA, EL PASSAT NO L'EMPARA

Era fosc. Ja no nevava.
Pel carrer davallava,
ànima en pena
que no sap on va,
sofrint la condemna
de qui no sap què fa.

Era ell. Mig tremolós.
Caminava rancorós,
ulls clucs, aclaparat
per l'odi i l'enveja
d'un cor que cobeja
i viu desesperat.

Era allà. Sol, indecís.
Havia perdut l'encís
de sa juventut preuada;
havia perdut els anys,
els amics, l'estimada...
només li restaven planys.

Era lluny. Angoixat.
Enrere havia deixat
el tresor de sa vida,
el treball de cada dia,
l'amor que mai no s'oblida,
els pares i la família.

I tot... Per a què?
Per uns moments de plaer
que encenen la gola
amb tanta al.lucinació
que tot s'esmicola
menys una gran ambició.

Es així. El temps no perdona.
El seu cos encara jove
fuetejat per una agulla,
abriga un cor cansat,
una ment feta despulla,
un foc ja apagat.

Per a què? S'ho demana
quan recorda amb desgana,
quan anhela impotent
de reviure el seu passat,
d'enterrar aquest present
que el té ben atrapat.

Però, és ell i és ara.
El demà no l'espera,
el passat no l'empara.

Carme Timoneda i Gallart

TARDOR

No sentiu com un lament...?
Aqueix remor tan llarg i tan lent!
Quina tristesa em fa!
Tot fa olor de comiat.
Estic al meu balcó
mirant com cauen les fulles,
aquestes fulles de tardor.
Semblen paraules que cauen
a un poema molt trist,
obeint totes mansament
l'impuls del cor que les sotmet
misteriosament
i tomb a tomb, buf a buf s'allunyen...
Així, potser passem pel món,
sense rumb, tomb a tomb,
com aquestes fulles de tardor,
amb aqueix vent que bufa,
des que neixem, a les arbredes del cor.

M. Ruiz Novembre 90

DES D'AQUELL JARDÍ

A tu, que amb una senzillesa que convida
i aqueixa neta veu que el vers hi posa
arribares, goteta impetuosa!,
al meu cor d'emigrant que mai no oblida.

Als teus ulls on perd l'orgull la rosa
i la flor més humil és sensitiva,
on va deixar un sospir la nostra vida,
vida iniqua que el destí ens imposa.

Ja el temps ha cobert d'un verd feliç
allò que la neu freda ahir cobrís,
ofegant la clamadissa d'una queixa.

A tu, Carme, el meu respecte adreça
aquest sonet, fruit daurat per la tendresa
d'aquells versos escrits per tu mateixa.

M. Ruiz. Juliol 91

L'any 1979 la Carme Timoneda publicava en el programa de festes una poesia que deia, ''Es la mateixa pluja, però no el mateix jardí...''.
Ella feia un cant a la soledat del que ha de deixar les seves coses i la seva terra per emigrar. Jo, un emigrant andalús, 30 anys que estic a Sant Hilari, lluny de Priego, i aquí he trobat un poble i una gent que m'ha acollit i m'ha fet seu.
Recordo aquella poesia amb estima, però ara dic, ''Es la mateixa pluja i el mateix jardí...'', tot seguint la línia del poema de fa uns anys.

ÉS LA MATEIXA PLUJA I TAMBÉ EL MATEIX JARDÍ

Un migdia de reravera
tot gronxant el bressolet
la mare riu i espera
l'altre nen més grandet.
Què et rius marona?
Què fa el germanet?
És la veu que acarona
del nen més grandet.
La mare somriu i calla
contemplant al seu nen gran,
no li brollen les paraules
de son cor encantat.
Mentres tant la pluja rega
les flors del jardí...
És la mateixa pluja
i és el mateix jardí.
Amb sa mirada serena
el nen la mira feliç
amb tota l'ànima plena
de gaubança infantil.
Però, digues marona:
què et fa tan feliç?
Ara recordava
quan tu eres petit;
quan plorant jo et deia:
tu no saps què és estar sol
lluny de la família
sens amor ni consol,
quan la terra estimada
que enrrera havia deixat
dins del cor enyorada
era tanta soletat...
Però aquesta nova terra,
tot un món desconegut,
no era plena de venjança,
ni d'odi, ni d'orgull.
Mare, per què pensaves
que era plena d'afanys
si tots, homes i dones,
tots som humans?
La mare, que l'abraça,
ja li fa un petó
amb tot el carinyo
que hi ha dins son cor.
Sí, fillet meu,
quina veritat tan gran!
Però lluny de la terra,
pateix l'emigrant...
L'emigrant, mare?
i què és l'emigrant,
allò que aquell dia
et va fer plorar?
És, fillet, com l'oreneta
que s'escabull de son niu
i tota sola, pobreta!
travessa mars i rius...
surt a cerdar el menjar
per a poder subsistir
però només troba soledat
i enyora el món d'ahir.
Així, camí a una altra vida,
cercant un món millor,
sortírem de casa un dia,
tu, ton pare i jo...
La mare li explica
mirant l'horitzó
gris com aquell temps
d'angoixa i tristor.
Dues llàgrimes rebrollen
d'aquells ulls innocents
que la miren i escolten
estabornits i atents.
Ella torna a abraçar-lo
i deixa el bressolet
on ja dorm tranquil
el dolç germanet.
Mentres tant la pluja rega
les flors del jardí...
És la mateixa pluja
i és el mateix jardí.
I el vent segueix escombrant
les fulles del carrer...
És el mateix vent
i és aquell mateix carrer.

M. Ruiz. Gener 91

COMIAT

Tarda d'estiu
El meu cos reposa a l'herba fresca.
El sol arriba a l'ocàs;
la nit s'acosta pas a pas.
Quina pau! Quin misteri! Quina tristesa!
Els insectes s'amaguen lentament.
L'ocell es fica pel brancatge
on té potser el niu estimat.
Lluny, entre les ombres,
se sent el ramat
que poc a poc ja torna al seu corral.
Els esquellots, els grills,
la remor de la riera,
trenquen dolçament el creixent silenci.
El cel s'enfosqueix, tot s'acomiada.
Adéu sol, adéu,
unida està la meva veu
a aqueix callat adéu que et diu la terra.
Adéu sol, adéu,
torna demà a donar-nos llum i vida.

M. Ruiz Agost 90

LA FONT D'EN GURB

Prop de ''Mascarbó'',
en runes per vell,
als peus d'un castell
i al cim d'un turó;
són senyals que ell
fou hostatge novell
dels Gurb, amb blasó.

Per la fondalada,
dins d'un bosc espès
on quedes sorprès
en sa devallada,
veus en tot recés
que variant n'és
la verda arbreda!

Font d'en Gurb se'n diu
l'aigua que saltejant
fresca va brollant
hivern fins a estiu;
bevent vas tastant
si estàs sedejant,
l'aigua de gust viu.

Amb flors i ginesta
i per perxada endins
seguint-ne uns camins
hi ha la font modesta;
ocells de cants fins
són els seus veïns
saltant i fent festa.

De temps endarrera
l'admirem tot rajant
amb un doll constant
que és nostra fal.lera;
i l'aigua sobrant,
mansa va baixant
per la torrentera.

''Els set de bastos''

FESTA DE GERMANOR

Festa noble, alegria sana,
així és la terra catalana.
La germanor surt del cor
d'una Raça,
ve del Cel, no es compra o ven,
es té, o es paga.

La llavor, l'escampa el vent
que de dalt bufa,
i arrela als pits
dels pobles bons com Catalunya.

És una aigua,
que neix del fons
d'eixa terra
i rega els cors bons,
fent florir aquesta herba.
Per això riem,
i més ens estimem
aquests dies,
i Sant Hilari
que d'allí Dalt
joiós ens mira,
diu, endavant,
aneu plantant aquesta espiga.
Els nostres fills
seguiran donant exemple,
i així cada dia celebraran
aquesta festa.
I si tots germans
ens donem les mans,
no es morirà eixa herba.
Tot honrant el nostre Sant,
podrem brindar tots junts cada any,
per Sant Hilari de Sacalm,
per Catalunya i nostra senyera.

Joan Josep Mestres

NOSTRE POBLE

Un altre any ja hem passat
amb treball i il·lusió
procurant que aquest poble
pugui ser molt més millor.

Voltat de muntanyes
engalanades de verds pins
façanes ben pintades
i també bonics jardins.

Nostres fonts són numeroses
amb prestigi de debò
renombrades a tot Espanya
que ens enorgulleix d'il·lusió.

Sant Hilari és una vila
que prospera amb il·lusió
amb reformes i projectes
per gaudir-ne tots millors.

Els passeigs i esbarjos
que molt bé podem gaudir
per tots els que ens visiten
i els que estem aquí.

Es gaudeix de bona cuina
el clima tal com cal
per fer salut i repòs
és el poble ideal.

Qui ve un cop a Sant Hilari
sense cap dubte tornarà
és un poble mil·lenari
orgull d'un bon català

Així és que Sant Hilari
és el poble ideal
per gaudir de la natura
fer salut i obligar el mal.

JOAQUIM FABREGAS

CONCURS LITERARI DEL CASAL DELS AVIS

EL CONTE DE L'AVI

Estava sola a casa. La por m'envaïa el cos. Un petit soroll, m'espantava com si res. El disc cada vegada sonava amb més intensitat, no s'acabava mai. La claror de la lluna m'il·luminava tota la cara. Era un vespre fosc i tenebrós. La lluna brillava en un món immens, el cant d'un mussol no deixava quasi dormir. No hi havia cap estel.

En aquells moments estava pensant en l'avi. Aquell vellet, que sempre que em veia, corria cap a mi i m'abraçava fent-me un petó. L'avi era un home molt simpàtic. Portava una barba blanca, era baixet. Sempre anava amb la seva pipa, ja mig cremada, als llavis, ja que a ell li era igual. També portava unes sabates marrons i una camisa vermella de quadres. Feia temps que no l'havia anat a veure, perquè ell vivia en una masia als afores de la ciutat.

De sobte, tot va quedar silenciós, només un gat perdut i abandonat, miolava desesperadament. De cop, un fort soroll que venia de l'habitació dels pares, va interrompre el silenci, era el telèfon.
Vaig córrer a posar-m'hi. En agafar-lo, vaig sentir una veu molt trista que em deia:
-Fill meu, sóc la teva àvia, vine de seguida, l'avi s'ha mort!

En escoltar aquelles paraules, em vaig sentir cada cop més dèbil, les llàgrimes em rodolaven cara avall, com petits cristalirs brillants. La sang em bullia, el cor em batega amb molta velocitat.

La llar de foc cremava la llenya seca i el disc continuava rodant i rodant, deixant anar una monòtona cançó. No sabia què fer. Vaig anar, encara que a peu, a casa l'àvia. Quan vaig ser allí vaig veure l'àvia plorant, gronxada pel balancí, arrupida, sense companyia. No la vaig gosar molestar i vaig pujar cap a les golfes.
Allí hi havia de tot. Caixes plenes de roba vella, estripada, sabatots vells... etc. En un racó hi havia un cofre: el cofre de l'avi.

Em va estranyar molt, que només hi hagués un llibre, ple de pols, molt antic. Anava per tancar el cofre però vaig sentir curiositat per aquell llibre. El vaig obrir. El vaig començar a llegir a poc a poc. La lletra era de l'avi, feta a mà. De mica en mica, vaig anar recordant aquelles meravelloses paraules escrites: eren contes. El contes que sempre m'explicava l'avi al cel sigui. Un dels que m'agradava més tenia casualment les pàgines estripades, però no hi feia res, me'l sabia de memòria, era tan bonic! Sens dubte el conte em recordava a l'avi. Les llàgrimes tornaren a aparèixer, no les podia aturar. Mullaven el llibre, vaig haver de tancar-lo. Va passar una hora i una altra, fins que el vaig tornar a obrir. No podia parar de llegir, aquell conte, era meravellós, mai vist! Les llàgrimes van reaparèixer de nou. El conte explicava la història d'un nen, que la seva mare se n'havia anat de casa per qüestions de treball. A casa només quedava el pare i el noiet: en Miquel. En Miquel cada dia que tornava de l'escola, corria cap a casa per ajudar el seu pare, que era carboner. Ell repartia el carbó i junts feien uns quants calerons per sobreviure. Va arribar un dia en què el seu pare es va posar malalt. En Miquel ho havia de fer tot sol i es passava nit i dia treballant sense parar. La mare no tornava, tot anava molt malament. Fins que un dia el pobre noiet va trobar, venint de l'escola, el seu pare mort. Plorant i plorant dia rere dia, el van agafar i el van portar a un orfenat. Ell, en Miquel, va quedar sol per sempre, ja que la seva mare no va tornar i havia quedat orfe de pare.

Vaig anar fullejant el llibre, fins que vaig trobar pàgines que contaven la infantesa del vellet. Les aventures, les històries inoblidables, els moments d'alegria, moments de pànic, de tristesa... etc. Al final la lletra ja no s'entenia gaire. Devia estar cansat de tant escriure. Se li acabava la tinta, es notava molt. Finalment, hi havia una dedicatòria a l'àvia. La vaig llegir amb els ulls negats i les mans tremoloses aguantant la pàgina oberta, deia així: "No puc viure sense tu, ets la meva única esperança, no m'oblidis".

Les llàgrimes van tocar la fulla i van escampar la tinta, no ho podia permetre, ho vaig tornar a escriure.
Més tard, una mica més animada, vaig tancar el cofre. Vaig baixar les escales i em vaig adonar que l'àvia ja dormia. Ara m'adonava que entre els joves i els vellets també hi havia un gran amor.

Vaig decidir quedar-me per fer-li companyia també, jo, arrupida al seu costat.

Em vaig despertar a trenc d'alba i per no molestar l'àvia vaig anar corrents cap a casa. Quan vaig arribar, el disc encara sonava. El mussol ja no cantava i el sol m'il·luminava.

ANNA SERRADES ANFERM
6è curs Col·legi Sant Josep

EL CONTE DE L'AVI

Era l'any 1982, érem a l'hivern, jo tenia quatre anys. Els meus pares havien sortit de viatge fora del país i jo vaig quedar-me a casa dels avis.

Ells vivien en una casa de pagès, era petita, però molt acollidora. El menjador era presidit per una gran llar de foc, encesa a l'hivern i apagada a l'estiu.

L'àvia era una dona d'uns seixanta-quatre anys, tota pagesota, alta, cabells tenyits de marró i uns llavis vermells de foc. Es passava el dia a la cuina, s'aixecava de matí, encenia el fogó, escalfava la llet i feia unes torrades per esmorzar.

L'avi era un home gran, d'uns setanta anys estirats, però no els aparentava. Tenia pocs cabells i al cap solia portar-hi una boina negra, també duia una pipa a flor de llavis i un bastó a la mà. No era tan matiner com l'àvia. Solia aixecar-se a les vuit tocades, es rentava, es vestia i anava a buscar aigua a la font.

Aquells dies que vaig ser-hi, recordo que tot era jo. A la tarda, després de dinar, anàvem a fer la migdiada i, en despertar-nos, tots tres ens arribàvem passejant al riu a tirar-hi quatre pedres.

Quan arribava el vespre, l'avi m'agafava entre els seus braços i m'asseia a la seva falda. Ens posàvem tots dos vora la llar de foc, mentre la llenya espatarregava enmig de les flames que eixien de la llar, i l'avi treia el llibre de faules de la vella lleixa. Era un llibret molt antic, tenia molts anys, unes cobertes de roba d'un color vermell, que amb el temps es van anar esfilagarsant, unes fulles tot groguenques i unes lletres daurades que anunciaven el principi d'una nova pàgina. El títol del llibre era: "Els Contes dels Germans Grimm". Obria el llibre i començava a explicar-me aquell conte tan repetit, que tant i tant m'agradava. Era molt bonic.

Ara sols recordo aquella frase:
"L'aigua clara del rierol, corria entre les pedres, mentre els arbres, dansaven amb el vent".

Llavors, quan anava a dormir, només pensava en aquell conte tan bonic que l'avi m'explicava cada vespre, abans de posar-me al llit.

Els anys han anat passant, dia rere dia, els minuts volen i els segons ja no s'aturen a pensar on van.

Ara tinc tretze anys i encara recordo aquell repetit conjunt de paraules que tant i tant havia escoltat.

Fa tres anys que l'avi ja no hi és; d'ell sols m'han quedat els records que mai no s'esborraran de la meva memòria: la meva infantesa plena del seu amor, el llibre de contes que cada vespre m'explicava i aquella frase tan bonica.

Cada nit agafo el llibre i el llegeixo fins adormir-me, tot recordant aquells vells dies dels anys ja passats.

EMMA COLON
7è curs Col·legi Sant Josep

EL CONTE DE L'AVI

Quin dia tan bonic i clar! La primavera s'ha despertat! Els arbres mouen els seus braços dolçament i les seves fulles fan una música fluixeta, però celestial. Els pocs núvols blancs com cotó ballen pel cel nu i marxen orient enllà. El sol deixa veure la seva cara mentres comença a sortir. Els ocells volen d'arbre en arbre i canten dolces tonades que fan del silenci una música alegre i viva. Les flors obren els seus pètals poc a poc i els esquirols juguen amb l'herba fresca i verda. Gotetes d'aigua pengen de cada fulla, pètal o branca i fan el paisatge net i clar.

Estirada a l'herba fresca i admirant aquest paisatge tan meravellós, sense veure-hi fumeroles, ni avions, ni cotxes, ni sense sentir-hi fresses, sorolls que eixorden..., em sento com en el conte que cada dia escoltava a casa quan tenia tres o quatre anys: un conte on tot era irreal, on no hi existia la mentida, ni el mal; sinó que només hi era present la dignitat, la veritat, el bon humor, els colors vius i la fantasia. ¿Com es deia aquest conte que cada dia m'explicava l'avi? Fa molt de temps que no l'he sentit i del nom ja no me'n recordo. El que sí em ve a la memòria, és que cada dia, abans d'anar a dormir, el meu avi agafava el llibre de contes verd de la prestatgeria i em llegia aquest conte fins que m'adormia. Després, l'avi guardava el llibre al mateix lloc i allí es quedava fins l'endemà. Jo només volia que me'l llegís ell.

L'avi era una persona molt tranquil.la i divertida, era el meu millor amic. Recordaré sempre la seva veu, una mica esquerdada pel pas dels anys, la seva arrugada cara, adornada amb unes grosses celles grises; amb uns ulls petits però plens de sorpreses; amb un nas xato que amb les arrugues feien una cara alegre i trista alhora, plena de misteris i de sabiesa pels anys viscuts; també tenia una boca com un pinyol on sempre hi penjava una vella pipa; els seus pocs cabells arrissats i grisos que envoltaven les grosses orelles; les seves mans arrugades amb unes ungles grogues i la pell aspra. No era gasire alt i quan caminava, el seu cos es balancejava d'un costat a l'altre, ja que coixejava de la cama dreta.

Però em vaig fer gran i un dia l'avi ja no va venir a explicar-me el nostre conte, sinó que vingué l'àvia i em va dir que ell se n'havia anat. Jo no ho vaig entendre fins dos anys més tard, quan en tenia set. No el vaig tornar a veure mai més, i només em van quedar aquells dolços i inoblidables records que ara, quan ja tinc catorze anys i estic estirada en un verd prat i veig néixer la primavera, m'han tornat a la memòria.

1r premi / 8è curs
Homenatge a la Vellesa
24-6-91
Ester Donadeu

El conte de l'àvia

Vora del foc en la nit freda
el nét s'asseu al seu costat,
l'àvia amb veu dolça explica un conte
embadalits els xics l'escolten
doncs tots el troben de bon grat.

M'agrada molt que expliqui històries
que li recorden temps passats,
en els que l'àvia, jove encara
de l'avi molt enamorada
somiaven viure els dos plegats.

El nét més gran un pam d'ulls obre,
tot s'ho imagina en realitat.
Ell ja s'hi troba dins la història
quan els dos avis fent cridòria
jugaven a cuit i amagat.

El més petit els ulls acluca.
Hi està tan bé prop de la llar!
Sent el batec del cor de l'àvia
tan arraulida allà a la falda
que se comença a endormiscar.

La seva pell ara arrugada
fou fresca i tendra fa molts anys.
L'amor de dona, esposa i mare
l'ha mantinguda enamorada.
El seu gran cor no s'ha arrugat!

Homenatge a la vellesa
Juny-91
Alumnes de 8è d'EGB
COL·LEGI PÚBLIC GUILLERIES

NOTA INFORMATIVA:

Enguany el Concurs Literari Escolar sobre els avis, que se celebra per Sant Joan, ha tingut per tema "El conte de l'avi".

No s'ha fet, com en altres edicions, un concurs a nivell dels escolars del poble, sinó que cada col.legi ha escollit els millors treballs de 6è, 7è i 8è d'E.G.B. i els ha premiat.

Els guardonats han estat:

	Col.legi Sant Josep	**Col.legi Guilleries**
6è curs	Anna Serradesanferm	Laura Juvanteny
7è curs	Emma Colon	Lídia Lucena
8è curs	Ester Masó	Olga Masó

Hi ha el costum de publicar els treballs guanyadors al Programa de Festes. Així ho hem fet amb els del Col.legi Sant Josep, però no podem fer el mateix amb els del Col.legi Guilleries, entitat que coordinà l'acte de lliurament dels premis. En contacte personal amb el director del centre aquest va dir que ja havien entregat el que consideraven que s'havia de publicar i que els altres no els havien conservat; sincerament ho lamentem.

ELS AMICS DE LA MÚSICA

Una vegada més aprofitem aquesta tribuna popular, que és el programa de festa major, per apropar-nos als nostres socis i simpatitzants i als hilariencs en general per deixar constància, encara un altre any, de la presència d'Els Amics de la Música al costat de les altres entitats i associacions de Sant Hilari. Poder deixar constància de la nostra presència ja és, només per aquest sol fet, un motiu de satisfacció per a tots nosaltres. Malauradament, els temps que corren no són pas els més propicis per a la pervivència sòlida i continuada d'entitats culturals que, com la nostra, ha de lluitar sempre contra corrent dels pressupostos i a l'atzar de l'acollida popular d'una comunitat tan petita com la nostra. No ens falta, però, sortosament ni l'escalf d'una minoria fidel d'afeccionats a la música, ni el suport econòmic d'entitats públiques i privades que valoren el nostre esforç i la nostra tasca, encara que no tan com voldríem i necessitaríem. No ens falta, sobretot, una bona dosi d'il·lusió i el convenciment absolut que la feina ininterrompuda al llarg de més de quinze anys finalment ha granat ja amb uns fruits indiscutibles que suposen la nostra petita aportació al panorama cultural de la nostra comunitat. Tot això ens ha donat, doncs, la possibilitat de continuar existint i treballant.

Aquesta és l'ocasió, també, com sempre, de justificar i valorar la feina feta al llarg del darrer any o, dit d'una altra manera, de passar un balanç que en alguns aspectes és altament positiu i en altres potser no tant.

Ens hem de lamentar, en primer lloc, del fet que no hagi estat possible organitzar, aquest any com cada any, el cicle de concerts per a escolars que cada primavera portaven als nens i nenes de les nostres escoles una mostra variada i monogràfica de les possibilitats interpretatives d'instruments de diversa índole (percussió, corda, vent, etc.) i que no tenien altra funció que la de promoure entre els alumnes de les nostres escoles un amor primicer cap al fenomen musical i la d'estimular-los a la pràctica activa de la música, d'acord amb les seves possibilitats i aptituds. La coordinació que, en aquest sentit, establíem amb l'Ajuntament i les escoles per tal d'organitzar aquests cicles no ha arribat aquesta vegada a bon terme per disparitat de criteris sobre la conveniència o no de la seva execució. Va prosperar la idea de buscar una via alternativa a aquest cicle de concerts, criteri opinable des del nostre punt de vista, però que respectem profundament entenent que de la disparitat de criteris n'han de néixer, a mig termini, opcions tal vegada més plausibles i millors.

A partir d'aquí, la nostra activitat s'ha centrat en l'organització del clàssic Festival d'Estiu, que enguany ha hagut de començar més d'hora per les exigències de calendari d'una de les actuacions que més esperàvem des de feia anys per poder satisfer la demanda insistent dels nostres socis i amics. Ens referim a la presència de l'Escolania de Montserrat que finalment ha pogut estar entre nosaltres després que resolguéssim problemes de dates i, evidentment, de pressupost. En aquest sentit, l'acció prèvia

L'Escolania de Montserrat.

que vam dur a terme per assegurar-nos una assistència digna va tenir una resposta que hem de qualificar d'òptima. Cap porta no se'ns ha tancat; ans al contrari, la presència massiva de públic a l'església parroquial va deixar, sens dubte, algunes persones sense la possibilitat d'assistir a aquest concert, cosa que lamentem. Ens sembla que es pot afirmar que, com a contrapartida, l'actuació de l'escolania va deixar entre tots nosaltres una empremta inesborrable i un record gratíssim que ens perdurarà durant molt de temps. Des d'aquí, la nostra gratitud a la generositat de tots plegats.

En el moment d'escriure aquestes ratlles, s'han celebrat ja dos concerts més amb l'assistència habitual, i ja prevista, que justifica una vegada més la continuïtat en la celebració del Festival. En la darrera, del proppassat divendres 2 d'agost, vam tenir, a més, el goig de veure actuar, com a intèrprets solistes, dos músics locals: l'Antoni Miralpeix i la Dolors Vidal que, any rere any, veiem progressar cap a l'objectiu que es mereixen pel seu esforç i la seva constància. L'Orquestra de Cambra Gaudeamus, que ens visita per segona vegada, va ser el contrapunt perfecte amb una actuació que superava àmpliament l'anterior en justesa i força interpretatives.

El músic local Toni Miralpeix.

Ens en resten, doncs, dues més, una de les quals, la de Gerard Claret, prevista pel 9 d'agost, gaudeix ja del carisma que es desprèn de la figura d'un músic emblemàtic com ell, tan conegut i estimat entre nosaltres i que cada estiu ens regala amb la seva presència i el seu art.

Acomplert el festival i després del parèntesi d'estiu, reprendrem la preparació d'un nou curs que s'anirà desenvolupant d'acord amb les possibilitats, com sempre, d'organització i de pressupost. Som, en aquest sentit, optimistes, i tenim l'esperança que, per al Festival d'Estiu de l'any vinent, puguem oferir un programa especialment atractiu com es mereix el que serà la commemoració del XVè aniversari i aprofitant l'avinentesa d'una major i més variada oferta de grups musicals i intèrprets solistes, gràcies a la circumstància favorable, en aquest sentit, de l'Olimpíada del 92.

Fins aleshores!

ELS AMICS DE LA MÚSICA

QUINZE ANYS D'UN SOMNI REAL

Ja fa quinze anys que un somni s'ha fet realitat. Aquest somni ha estat la naixença i la continuïtat de la coral infantil "Petits Cantaires", fundada per l'Antoni Miralpeix, la Carme Timoneda, per Mn. Ramon Espina, la Mercè Rabionet, etc..., l'any 1976. Durant tot aquest temps, per la coral han passat molts cantaires i alguns dels primers, avui en dia, en són els directors.

Però perquè hàgim pogut arribar a complir quinze anys, s'han hagut de passat molts moments difícils, crítics, de desil·lusió... però ha valgut la pena. Tampoc ho hauríem pogut sobreviure si durant tots aquests anys no haguéssim rebut l'ajuda de persones que, desinteressadament, han ajudat a tirar la coral endavant; aprofitem l'ocasió per donar-los les gràcies.

Però tots aquests esforços s'han vist recompensats al llarg dels anys, en poder gaudir de grans moments plens de satisfacció, com poden ser:

- 1976: Sorgeix la coral.
- 1981: Per primera vegada participem en una "Trobada de Corals Infantils de Catalunya". Aquest mateix any, estrenem un uniforme.
- 1983: Trobada general a Barcelona amb mitjans i grans.
- 1985: Trobada, mitjans i grans, a Sant Hilari, "Cantata de la Reina Lluna".
- 1986: "Cantada d'una veu per al món". Estrena de la sardana de l'Antoni Miralpeix "Poble que canta". Xè Aniversari.
- 1989: Estrena de "Rebel·lió a la cuina" a Sant Hilari amb el Juguem Cantant.
- 1991: 15è Aniversari de la coral.
  Estrena de la cantata "Les Veus de la Natura".
  L'Orfeo Català va cantar al palau de la Música Catalana la "Rebel·lió a la cuina".

L'Escolania de Montserrat va venir a Sant Hilari el dia 26 de juny, després de sis anys d'haver demanat l'actuació.

Ara hem pogut complir els quinze anys i esperem que, amb l'ajuda i l'esforç de tots plegats, puguem doblar i triplicar aquest quinzè aniversari, ja que mentre cantem ens ho passem bé i fem contents a d'altres persones, i a més convivim tots junts per aconseguir un mateix objectiu: passar una estona agradable mitjançant la cançó.

CORAL INFANTIL "PETITS CANTAIRES"

Agraïm profundament
la col.laboració
de totes aquelles firmes
industrials i comercials
que ajuden a
fer possible
l'edició d'aquest
programa.

NOTA: Aquesta llista de COL·LABORADORS està feta amb tota bona voluntat. Acceptem que hi hagi errors però són totalment involuntaris i demanaríem que aquests es comuniquessin a l'Ajuntament per tal d'esmentar-ho en propers programes de festes. S'entén per col·laborador aquell que paga una quota.

ASSEGURANCES - AGÈNCIA
Mapfre - G. Assegurador
Miquel Suy
Francesc Vilabella Güell
Agència Guilleries

BARBERIA
Josep M.ª Rovira
Perruqueria Josmay

BARS
Snack Bar "Aquari"
Bar Agustín
Bar Granja Tívoli
Bar Boada
Cafè Centre
Bar Club
Bar Fèlix
Bar "Líquid"
Ludoteca "El Glaç"
Bar Torrent
Bar L'Espelma
Bar Montseny
Bar del Serrat
Bar Pacheco
Bar "El Toc", Franckfurt
Bar El Grèvol
Bar "La Cabanya"
Bar Cristo
Bar Sant Hilari
Taverna d'en Mallol

BÀSCULA
Ll. Juanhuix Juanhuix

CAIXES DE CARTRÓ
Embalatges Salvador
Manipulats La Selva

CARNISSERIES I CANSALADERIES
Jaume Busquets Güell
Marià Casas Clopés
Enriqueta Collbatallé Gros
Cansaladeria Boada
Cansaladeria Gil
Jaume Masó Rosquellas
Cansaladeria Porta
Jordi Puig Boada
Joaquím Valls Bonet

CENTRES D'ENSENYANÇA
Llar infantil "Les Cent Fonts"
Col·legi Sant Josep
Col·legi Públic Guilleries
Colònies Escolars
Escola Natura Guilleries
Escola de Belles Arts
Escola de Formació Professional
C. Rdes. M. Immaculada Concepció

COMESTIBLES
Josep Andreu Clopés
Dalmau Boada
Josep Cullell Taberner
M. Bayés Serradesanferm
Manuela Martínez
Autoservei "Tandy"
Josefa Durán
Botigues "El Sigle"
Josefa García Carrillo
Cooperativa
Pernils La Fuente
Àngels Homs Valls
Ramon Mimó Planas
Ramon Molas Mollfulleda
Florenci Moragas Fontanet
Joan Rotllant Rovira
Joaquim Valls Bonet
Joan Janot. Dietètica
Joan Torras, Dietètica

COMPRA-VENDA DE COTXES
Guilleries - Citroën
Montseny - Peugeot-Talbot
Trima - Seat
Antoni Fauria - Renault
Casas-Güell - Opel

CONFITERIES
Amadeu
Fornés
Narcís Malet Torrent
Torrent
Pastisseria Fuguet
Cal Forner Nou

CONSTRUCTOR D'OBRES I PROMOTORS
Pere Bosch Cornellà
Construccions Lucfersa
Germans Prat
Miquel Molist Montalt
Construccions Carrillo-Sastre
Josep Pujol Canaleta
Xavier Rossell Terris
Construccions St. Hilari, S.A.
Jaume Collbatallé Rotllant
Construccions "La Selva"
Francesc Rojas Escobar
J. Busquets
Construccions Germans Miralpeix, S.A.
Antoni Juvanteny
Antoni Brugué
Salvador Busquets
J. Verdaguer
Construccions Guilleries
Construccions Casas
Construccions Fills J. Roura
Obres Molist Tarrats

CONSULTORIS DE BELLESA
Elvira Carrasco
Raquel Fuguet
Matilde Soler Tarrats
Carme Dalmau

ELECTRODOMÈSTICS
Joan Fauria Bosch
R. Fauria Miralpeix (Watt's)
Ramon Planiol
Botigues Rossell
J. Vilamala

ENTITATS BANCÀRIES
Banesto
Banco Popular Español
Caixa de Girona
Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis
Caixa del Penedès

ESPECTACLES
Club Villaret
Cinema Catalunya

ESTANCS
Carme Duran Moner
Ramon Mimó Planas

FÀBRIQUES D'EMBOTITS
Embotits Hilariencs
Embotits Guilleries

FARMÀCIES
Ramon Broto Twose
Xavier Muntalt Brugués
Anàlisis R. Broto

FERRETERIA
Àngel Camó Juanola

FINQUES
Juvé, S.A.
A. C. S. A.
Residencial Cal Sastre
Immobiliària "Sant Hilari"
Disseny de Llars, S.A.
Noves Llars, S.A.
Promotora Hilarienca, S.A.
Finques Sant Jordi, S.A.
Fuari

FLEQUES
Can Castellà
La Garba - Reyner
Unió Panadera S.L.
Cal "Forner Nou"

FOTÒGRAF
Amadeu
Bosch
Rossell
Fina

FUSTERIES I MOBLES
Mobles Andreu, S.A.
Mobles Font
J. Jumbert Solé
Vidal Llopis
Antoni Pujol
Joan Muntalt
Nou Disseny
Joan Masó Pla
Moble Andreu S.L.

FUSTES
Fustacalm
Fustes St. Hilari, S.A.
Sara Corren

FERROS FORJATS
Art Català
Josep Fauria Miralpeix
Ganiveteria La Forja - Vila
Taller Nou
Serralleria Solà

GARATGES
Fàbrega
Hospitalet

HOTELS, HOSTALS, FONDES I RESTAURANTS
Hotel Suizo
Hotel Ripoll
Hostal Brugués
Hostal del Grèvol
Hostal Mimó
Hostal París
Hostal Canals
Hostal Fugarolas
Hostal Isidre
Can Cames
Hostal Torras
Hostal M.ª Verdolet
Hostal Sant Miquel
Fonda Rita
Restaurant "La Pedra Llarga"
Residència Roma
Residència Tarrés
Hostal del Sobirà
Restaurant "Ca la Marta"
Restaurant "La Bàscula"
Els Cortals
Cal Sastre

GRÀFIQUES
Impremta Johil
Ind. Gràfiques Duran, S.A.
Gràfiques Montseny

JARDINERS
Jardineria Masferrer
Joan Boix

LAMPISTES I MANYANS
Instal·lacions Carreras
Jaume Pallarols Bruguera
Rafael Tarrés (Calefacció)
Pla i Soler (Calefacció)
Josep Fauria Miralpeix
Josep Vilamala
Joan Moner
Josep Juvanteny
Porcel
J. Campeny

LLENYA
Lluís Juanhuix
Jordi Sala
Hilari Busquets

LLIBRERIES
Llibreria Deza
Esports Joan

MANANTIALS EN EXPLOTACIÓ
Font Vella Fontdor
Font Picant
Aigües Potables de Saleta

MATERIALS CONSTRUCCIÓ
Guilleries

MECÀNICS
Cayo, S.L.
Joan Cerver Coll
Antoni Fauria - Renault
Josep Malet Torrent - Motos
Taller Moca
R. Fauria (Elec. Autom.)
Taller Guilleries - Citroën
Taller Montseny - Peugeot
Taller "El Turó" - Fiat
Taller Casas-Güell - Open
Ramon Fauria - Motos

MERCERIES I CONFECCIÓ
Marta - Boutique
Can Candi
Goriot
Confeccions Masnou
Can Joan Ridaura

Temari
Confeccions Artola
Teresa Tort
Dolors Rotllant
Merceria "Nova"
Boutique Glòria Torrent

METGES
Joan Castells
M.ª Rosa Gorgot
J. Torres (Practicant)
Clínica Dental E. Arrú
Clínica Dental Dr. J. Miquel, O. Fernández
Joan Torres, naturista

OBJECTES DE REGAL
Esports Joan
Casa Bosch
Objectes de Regal Brugarola
Joan Fauria Bosch
Botigues Rossell
La Vaixella
Watt's

PERRUQUERIES
Àngela Casas Clopés
Mensus
Carmen Ramon
Cecília Rosquellas
Isabel Sorroche
Montserrat Mas
Conxita Rosquellas
Maria Estragués
Styl
M.ª Àngels
Carme Cullell

PEIXATERIES
Joaquim Permanyer Tarrats
Peixos "Pere"

PINTORS
C. Juventeny
Arteaga
Jaume i Josep Fàbregas
Miquel Cullell
J. Jiménez
Aradas
Pintors "La Selva"

POLLERIES
Rotllant

SABATERIES
Calçats Pilar
Calçats Montse

SERRADORES
Salvador Fontané Plenacosta
Derivats Forestals Sala, S.A.

TORNERIES
Intermoble, S.A.
Lindenart
Artifusta, S.L.
Ramon Donadeu
Debris Sant Hilari, S.L.
Artesania Danés
Manufactures Sacalm
J. Vila Portet, S.L.
Fiam
T. Guilleries
Torneria i Mobles Font
Francesc Gol Busquets
Indústries Puigderrajols
Joan Ribas Bosch
Àngel Ripoll, S.A.
Jaume Planas
Pere Roura Gubau
Indústries Solà
Indústries Joaquim Ripoll
Indústries Sam
Indústries Oval
Hispartesania
Bell Moble, S.A.
Fustorn
Brugarola S.A. i M.D.C.
Salvador Auger
Il·luminació i decoració COTER

TAXIS
Cecilio Arboleas
Taxis La Selva
Taxis Guilleries

TÈXTIL
Tèxtils Sacalm

TRANSPORTISTES
Martí-Trans S.A.
Miralpexi
Transports Solé
Transports Moragas
La Hispano Hilariense, S.A.
Transport Coll
Transports Massaneda
Transports Floriach
Transports Ros
Transports Solà
Transports Hospitalet
Transports Ruíz – Ruano
Transports Josep Elias
Transports Maria Moragas

VARIS
Rellotgeria i Joieria Breix
Tapisseria Cuberta
Floristeria "Sant Hilari"
Estació Servei "Sant Hilari"
J. Estragués (Compra-venda de patates)
Auto-Escola Font
Tintoreria E. Bosch
Ambulàncies Guilleries
Drogueria Jumbert
Plantes Masó
Gimnàs J. Royo
Òptica Sant Hilari
J. Valls Juvanteny (Patates i Cereals)
Adm. Finques Francesc Vilabella
F.I.T.E.R.
Vídeo Club Sant Hilari
Francesc Ramon (serres)
Vídeo Club J.J.
Hípica "La Posta"
Perfumeria i Drogueria Can Torrent
Alimentació J. Mollfulleda
Excavacions Germans Pagès, S.L.
Parcosa
PaintballL, S.A.

VINS I BEGUDES
Magatzem Duran – J. Mimó
Bodega Andreu Roig
Carbòniques Monsela
Joan Valls Juvanteny
Josep Donadeu Feliu

Informació Municipal

CONCURS LITERARI "CASAL DELS AVIS"

Sota el lema "El conte de l'avi" s'ha fet el trdicional concurs entre els escolars d'EGB de la població. Enguany s'ha fet de manera diferent a com era habitual, ja que a nivell de cada centre s'han escollit els millors treballs.

Els guanyadors de cada col.legi foren:

Col.legi "Guilleries":
- 6è. Laura Juvanteny
- 7è. Lídia Lucena
- 8è. Olga Masó

Col.legi "Sant Josep":
- 6è. Anna Serradesanferm
- 7è. Emma Colon
- 8è. Ester Masó

Els treballs guanyadors són publicats en aquest mateix programa de Festes.

AJUNTAMENT DE SANT HILARI SACALM

ORDENANCES MUNICIPALS

ARBRES I PLANTES EN GENERAL

La instal.lació i manteniment a la via pública d'arbres, jardins i parcs públics com a ornament del Poble i per al benefici i l'esplai dels seus habitants, és de competència municipal exclusiva, sense perjudici dels arbres i vegetals que hi ha a les finques privades.

Aquest Ajuntament podrà ordenar als propietaris de jardins particulars visibles des de la via pública, que estiguin en males condicions, de fer-hi els treballs que convinguin per tal que no desdiguin l'estètica i el decòrum de la població.

totes les persones han de respectar els arbres del poble i les instal.lacions complementàries, com ara monuments, reixes, proteccions, fanals, pals, tanques i altres elements de decoració o utilitat, i s'han d'abstenir de fer qualsevol acte que els pugui espatllar, enlletgir o embrutar.

També s'ha de tenir bona cura de no sacsejar els arbres, podar-los pel seu compte, tallar-ne branques i fulles, gravar-ne l'escorça i tirar-hi cap mena de líquid encara que no sigui perjudicial o cap mena de deixalla als voltants dels arbres i dels seus clots i escossells.

VISITA DE L'HONORABLE CONSELLER SR. COMAS

Fa uns mesos el Conseller de Benestar Social de la Generalitat va venir a Sant Hilari per a tenir una reunió de treball amb la Comissió encarregada de tirar endavant la Residència d'avis i l'Ajuntament.

Al mateix temps va rebre la invitació de la "Fundació Font Picant" per a visitar les obres d'acondicionament que els darrers anys s'han fet a l'antic Balneari de la Font Picant. El Conseller s'interessà per l'experiència que s'hi desenvolupa en el camp de la recuperació de toxicòmans i va manifestar que hi enviaria uns tècnics del seu departament per a que en tinguessin un més ampli i detallat coneixement.

CARRER SOBRE LA RIERA DE VALLICROSA

Des de fa unes setmanes s'estan realitzant les obres del carrer que ha d'anar sobre el tram —ara cobert— de la riera de Vallicrosa, des de Can Fuguet fins al pont de l'escorxador.

L'enllaç amb el Carrer Dr. Morales es farà amb una rampa i serà d'una sola direcció.

TELEFAX

L'Ajuntament té servei de Telefax i a més de facilitar l'agilitació de comunicació i entrada de documents al Registre municipal, permet un millor contacte entre les institucions, les entitats i les empreses. Aquest servei està a disposició de qualsevol persona o entitat de la població que l'hagi d'utilitzar.

AJUDA AL TALLER OCUPACIONAL MONTSORIU

L'Ajuntament de Sant Hilari ha aprovat la participació econòmica en la construcció del Nou Taller Ocupacional Montsoriu, a Arbúcies, segons un projecte coordinat i dirigit pel Consell Comarcal.

Com que el nostre municipi és afectat i beneficiari de les referides instal·lacions, hi col·labora amb la quantitat de 2.722.970 ptes.

FESTA DE SANT HILARI - SANT ANTONI

Enguany, i amb motiu d'escaure's el dia de Sant Hilari, patró del poble, en diumenge —13 de gener—, l'Àrea de Festes de l'Ajuntament, en col.laboració amb els que organitzen la festa de Sant Antoni, va programar un seguit d'actes.

D'aquesta manera es va celebrar Sant Hilari i Sant Antoni a la vegada, dues diades que eren molt celebrades en el calendari de la vila de fa unes dècades.

Hi hagué una benedicció d'animals —amb uns vint-i-cinc cavallistes— i una cercavila encapçalada per la cobla La Flama de Farners.

En acabar es va fer una ballada de sardanes per la mateixa orquestra a la Plaça de l'Església.

Paral.lelament a aquests actes, es va dir una missa solemne en honor dels sants, amb la participació de la coral mixta ''Els Nois Alegres''.

Esperem que en propers anys es pugui mantenir la tradició amb un més ampli programa d'actes.

CAMPANYA CONTRA ''L'ERUGA DEL SURO''

Al terme de Sant Hilari i a altres cinc més de la comarca de la Selva, es va fer durant el passat mes de juny una fumigació per combatre la plaga d'erugues peludes que afecten les alzines sureres.

Aquesta acció la va portar a terme el Servei de Protecció dels Vegetals de la Generalitat i va tenir un cost aproximat de dotze milions i es va fer sobre una superfície de vuit mil hectàrees.

La campanya contra l'anomenada *lymantria dispar*, que l'any passat va causar estralls a diverses zones forestals de la Selva, ha estat finançada íntegrament per l'Administració.

NOTA INFORMATIVA

HORARI CENTRE MUNICIPAL ATENCIÓ PRIMÀRIA

DIES FEINERS

– *Per demanar visita mèdica:* de 9 a 11 matí (es pot fer per telèfon)

– *Per avisar visites a domicili:* de 9 a 11 matí (es pot fer per telèfon)

– *Per fer receptes:* de 9 a 11 matí (cal deixar la tarja blanca)

– *Per injeccions:* de 10 a 11 matí i de 2/4 de 7 a 2/4 de 8 tarda.

DISSABTES I FESTIUS

– Per visites i injeccions que no puguin esperar-se fins al dia feiner següent, el Consultori estarà obert:

- per visites: d'11 a 12 matí i a les 6 de la tarda
- per injeccions: d'11 a 12 del matí

URGÈNCIES: Les guàrdies les fan sempre un metge i un ATS.

– Dissabtes i festius: guàrdia permanent les 24 hores del dia en el Dispensari. Telèfon: 86 85 84.

– Dies feiners: *de l'1 al 15* guàrdia permanent les 24 hores del dia en el Dispensari. Telèfon: 86 85 84.
Del 16 al 31 guàrdia permanent en el Dispensari fins a les 8 del vespre.
De les 8 del vespre a les 8 del matí el contestador automàtic indicarà el telèfon d'Arbúcies on cal trucar, que és el 16 24 44.
Sempre que sigui necessari el metge és el que es desplaçarà al domicili del malalt.

GINECÒLOGA I LLEVADORA

– Per visites: divendres de la 1 del migdia a les 5 de la tarda (es pot demanar hora per telèfon).

ANÀLISIS: Extracció de sang per anàlisis: cada divendres a les 8 del matí, sota ordre mèdica.

PEDIATRA: Visita: dilluns, dimecres i divendres. Per demanar hora: de 9 a 11 matí (es pot fer per telèfon 86 85 84).

Durant els mesos d'estiu hi ha també un metge de reforç per atendre l'augment de població estival.

PLANTILLA MÈDICA

ARBÚCIES

MEDICINA GENERAL	Dr. BURCET, Dr. DE RIBOT i Dra. VILA
PEDIATRIA	Dr. NABIL (dimarts i dijous)
INFERMERIA	Sr. GUINART, Sra. GARCÍA i Sra. RIERA
ADMISSIONS	Sr. Joan SERRAT i Sra. Elisenda LÓPEZ

SANT HILARI SACALM

MEDICINA GENERAL	Dr. CASTELL, Dra. GORGOT i Dra. VILA
PEDIATRIA	Dr. NABIL (dilluns, dimecres i divendres)
INFERMERIA	Sra. PINEDA, Sra. CORONADO i Sra. CONDOM
ADMISSIONS	Sra. Irene MASÓ i Sra. Montse TIMONEDA

ELECCIONS MUNICIPALS, MAIG 91

El diumenge dia 26 de maig d'enguany es varen celebrar les eleccions municipals. Concretament a Sant Hilari no va haver-hi cap mena d'incident i l'escrutini va anar molt bé. Com quatre anys enrera, i així ja en fa dotze, continua amb la majoria absoluta en Xavi Rossell, de la coalició de Convergència i Unió. Enguany s'hi presentaven tres candidatures, la de Convergència, la d'Esquerra Republicana de Catalunya i una d'Independents recolzada pel PSC-PSOE. Els alcaldables eren en X. Rossell, en M. Rigalós i en P. Torrent respectivament.

RESULTATS DE LES ELECCIONS

Segons les actes de votacions verificades el dia 26 de maig al vespre, el resultat de les eleccions locals del 1991 en el municipi de Sant Hilari Sacalm va ser el següent:

Núm. d'electors	3.554
Núm. total de votants	2.495 (70,20%)
Vots en blanc	20
Vots nuls	4
Vots a candidatures	2.471 (98,87%)
Abstenció	1.059 (29,80%)

Els vots es varen disbribuir d'aquesta manera:

Esquerra Rep. Catalunya (ERC)	429 (17,38%)
Convergència i Unió (CiU)	1.632 (66,05%)
Independents PSC-PSOE	410 (16,57%)

D'acord amb els articles 180 i 163 de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, de Règim Electoral General, la distribució de regidors a les candidatures queda com segueix:

ERC	2 regidors
CiU	7 regidors
Independents PSC	2 regidors

Els regidors del Consistori actual són els següents:

Xavier Rossell i Terris, alcalde, de CiU
Josep Carreras i Colomer, de CiU
M. Àngels Nevado Buenavida, de CiU
M. Glòria Sala i Masó, de CiU
Pere Bosch i Cornellà, de CiU
Isabel Masó i Camprodon, de CiU
Joan Puig i Verdolet, de CiU
Marcel Rigalós i Vila, d'ERC
Carme Capdevila i Palau, d'ERC
Josep Torrent i Verdolet, d'Ind.-PSC
Salvador Fontané i Plenacosta, d'Ind.-PSC

El dia 15 de juny varen prendre possessió del càrrec els nous membres del Consistori.

S'aprovà amb els vots de CiU, la celebració dels plens ordinaris cada dos mesos, el tercer dijous de cada mes a 2/4 de 10 del vespre.

Són tinents d'alcalde:

1r Tinent d'alcalde: Josep Carreras Colomer
2n Tinent d'alcalde: M. Àngels Nevado Buenavida
3r Tinent d'alcalde: Glòria Sala Masó

Aquestes mateixes persones formen la Comissió de Govern, la qual està presidida per l'alcalde; i es reuneix els dijous de cada setmana a les 9.

Delegacions

- Esports i Serveis d'enllumenat, Josep Carreras.
- Cultura i Ensenyament, Àngels Nevado.
- Sanitat i Benestar Social, Glòria Sala.
- Urbanisme i Brigada d'Obres, Pere Bosch
- Festes i Joventut, Isabel Masó
- Turisme i Medi Ambient, Joan Puig

CASA DE CULTURA

De mica en mica i segons les possibilitats econòmiques es va enllestint la que ha de ser la futura Casa de Cultura de la població.

Actualment s'estan acabant les obres de coberta, tancament i façana i en properes actuacions s'aniran fent els treballs d'acabament de tot l'edifici.

La Casa de Cultura ha d'arribar a ser el centre de la vida cultural de Sant Hilari i no es regatejaran esforços per concloure les obres tan aviat com les arques municipals i les ajudes ho permetin.

XV CONCURS LITERARI ESCOLAR LOCAL

Al mes d'abril es va celebrar el tradicional "Concurs Literari Escolar" entre els alumnes de la localitat que cursen el cicle superior d'EGB i Formació Professional de Primer Grau.

El temes eren:

- "El jardí, un lloc ple de vida", per 6è.
- "Un viatge fantàstic", per 7è.
- "Un llibre pot arribar a ser un amic", per 8è, i per FP "Sóc un membre de l'equip olímpic".

Els guanyadors foren:

6è d'EGB:

1r. Núria Andreu Forcada.
2n. Anna Serradesanferm Fàbregas.
3r. Laura Pagespetit Zamora.

7è d'EGB:

1r. Teresa de Ribot Porta.
2n. Sílvia Brugués Timoneda.
3r. Carles Andreu Roura.

8è d'EGB:

1r. Ester Masó Donadeu.
2n. Olga Masó Pujol.
3r. Núria Malet Duran.

1r de FP:

1r. desert
2n. Anna Rodríguez Pinos.
3r. Pilar Tornés Manzano.

2n de FP:

1r. Lurdes Masó Subirats.
2n. Mercè Busquets Pallarols.
3r. Ester Polo Cubero.

Els premis consistien en trofeus i llibres i varen ser lliurats en el transcurs de la clausura del curset de teatre organitzat per l'Ajuntament.

ESCOLA D'ADULTS

Un any més l'Escola d'Adults ha estat oberta a tots els hilariencs i ha permès la possibilitat d'ampliar el camp cultural i d'iniciar-se en unes noves activitats. Som conscients que és necessari un replantejament i reconversió de l'escola en aquells punts que puguin aportar-hi més utilitat.

Seria intenció de l'Àrea de Cultura, començar un procés cap al que podria ser una Escola d'Arts i Oficis, un centre que facilités als joves, i no tan joves, sortides en el camp professional. Són pocs i no gaire atractius els recursos que s'ofereixen als nostres joves a través de l'ensenyament oficial en les nostres contrades i valdria la pena orientar-los a unes activitats que de veritat els servissin vocacionalment. No cal dir que hi ha consciència de les dificultats que per fer això hi hauria, de tipus administratiu i legal, de local, pressupost i fins i tot de personal adient. Seria molt interessant indagar en aquest camí. Enguany, s'han impartit cursos de francès, anglès a diferents nivells, de català, de cultura general, d'alfabetització i de comptabilitat, amb una assistència d'alumnat desigual.

L'Àrea de Cultura de l'Ajuntament, organitzadora de l'Escola d'Adults, està oberta a qualsevol iniciativa i suggeriment que possibiliti un enriquiment de l'oferta educativa i laboral a la població que no està en edat escolar.

També seria molt afalagadora l'assistència nombrosa d'alumnes als cursos programats, mostra inequívoca de l'interès dels hilariencs per la formació i la cultura.

VORERA DEL PASSEIG DE LA FONT DEL CIRERER

Des de fa temps l'accés a la font del Cirerer presentava dificultats per la manca de vorera a banda i banda de carretera.

Al llarg del mes de juliol s'ha construït la vorera en el cantó esquerre, que ha de facilitar l'arribada dels aiguaders a la Font.

Ho ha fet l'empresa Construccions Casas S.A., que s'adjudicà les obres per 718.377 ptes.

Al mateix temps s'han fet els desguassos de les voreres que complementen les obres anteriorment esmentades.

ESCALA DE CAN CROUS

Fa unes setmanes que s'acabaren les obres de la pujada de can Crous que permet de manera més còmode l'enllaç entre el passeig de 14 d'abril i la carretera de la Font del Cirerer.

S'ha construït una escala d'obra que ha anat salvant els acusats desnivells fins arribar a la carretera, on s'ha rematat amb un asfalt.

També s'han canalitzat les aigües i s'ha enllumenat tot el tram.

RÀDIO SANT HILARI

"La Veu de les Guilleries" 99.0 F.M.

BALANÇ 90

DESPESES

1	Material discogràfic	151.482
2	Mobiliari	10.177
3	Material oficina	7.664
4	Material elèctric	5.643
5	Reparacions	3.080
6	Minutes	28.700
7	Varis	9.343
Total despeses		.216.089

INGRESSOS

1	Publicitat		288.050
	Nov. – des. 89	67.300	
	Gen. – feb. 90	39.750	
	Març – abr. 90	41.125	
	Maig – juny 90	70.500	
	Jul. – agost 90	44.175	
	Set. – oct. 90	25.200	
2	Loteria Nadal 90		35.000
3	Interessos bancaris		71
Total ingressos			323.121

Saldo anterior any 89	47.989
Total despeses	-216.089
Total ingressos	323.121
Total	155.021

INGRESSADES 120.021 – C.E. Provincial Lbta. 3000018143

INGRESSADES 35.000 – C. Penedès Lbta. 231-30-8-9

COBERTURA DE RIERA VALLICROSA – TRAM POLISPORTIU

Fins ara la riera està coberta fins al pont que porta al pavelló i per tant es creu convenient endegar la cobertura del tros que va des de l'esmentat pont fins a l'acabament de la zona esportiva.

Es tracta de completar la canalització de la riera en tot el seu traçat pel sòl urbà del municipi evitant-ne així les oscil·lacions del curs de la riera que les baixades fortes d'aigua provoquen.

El projecte d'aquest tram ja fou autoritzat pel ministeri l'any 1985 sota el títol "Encauzamiento de la Riera de Vallicrosa (tramo de la zona del Polideportivo) en Sant Hilari Sacalm", que en disposarà la seva redacció i estudi econòmic.

L'Ajuntament ha sol·licitat a la Junta d'Aigües de la Generalitat de Catalunya l'execució del projecte.

PRESSUPOST MUNICIPAL 1991

INGRESSOS

IMPOSTOS

– Contribucions rústega i urbana	32.500.000
– Llicències fiscals	7.200.000
– Plusvàlues	5.529.689
– Impost circulació vehicles	15.000.000
– Llicències d'obres	9.500.000
Total	68.729.689

ARBITRIS

– Cementiri, clavegueres, escombraries instal·lacions esportives, festes, parades mercat i altres	32.375.000

CONTRIBUCIONS ESPECIALS

– Camí Villavecchia, passatge Tintoré, entrades del poble i carrers del casc antic	37.475.000

ALTRES

– Multes i altres	1.063.036
– Interessos bancs	2.000.000
Total	3.063.036

SUBVENCIONS I TRANSFERÈNCIES

– Transferències de l'Estat	46.000.000
– Subvenció Residència Avis Generalitat	126.766.080
– Subvenció camí Villavecchia Diputació	3.462.967
– Subvenció camí Villavecchia C.E.E.	7.700.000
– Altres subvencions Diputació	7.300.000
– Altres subvencions Generalitat	7.300.000
– Altres subvencions	900.000
– Donatius Residència Avis	45.839.000
Total	245.768.567

PRÉSTECS

– Diputació 5% interès Urbanització entrada per Arbúcies	3.000.000

TOTAL INGRESSOS: 389.995.388

DESPESES

Ordinàries:

– Personal i Seguretat Social	39.090.000
– Manteniment carrers i instal·lacions, despeses oficines, enllumenat, vehicles, festes, recollida escombraries	66.945.000
– Subvencions a entitats	4.555.610
– Devolució préstecs	16.282.504
Total	126.873.114

Obres:

– Urbanització camí Villavecchia	23.953.338
– Urbanització carrers casc antic	12.113.651
– Zona verda carrer Girona	6.500.177
– Zona verda font Jové	1.000.000
– Passeig font del Cirerer	1.711.851
– Entrada passatge Tintoré	1.243.809
– Entrada per Arbúcies	22.089.864
– Entrada per Osor	18.403.984
– Casa carrer Rectoria	1.200.000
– Residència Avis	172.605.600
– Mobiliari Dispensari	1.000.000
– Fulletons turístics	500.000
– Senyalització	500.000
– Altres Obres	300.000
Total	263.122.274

TOTAL DESPESES: 389.995.388

ESTAT DE COMPTES PRESENTAT PEL CASAL D'AVIS "CAN BLAT" CORRESPONENT A L'ANY 1990

COBRAMENTS

Quotes socis	295.000
Interessos de capital	940
Subvencions i donatius	675.839
Remanents (activitats)	197.323
Homenatges a la vellesa	153.000
Excursions	1.556.170
Varis	421.347
Total cobraments	3.299.619

PAGAMENTS

Personal	360.000
Calefacció, gasoil	198.800
Material oficina	39.960
Obres i reparacions	457.727
Excursions	1.501.820
Homenatges a la vellesa	301.930
Varis	636.111
Total pagaments	3.496.348
Diferència en menys	196.729
Existència en caixa a 31 de desembre 1989	857.235
Diferència en menys	196.729
Existència en caixa a fi de l'any 1990	660.506

Saldo a les llibretes a 31 de desembre de 1990

Caixa de Girona	83.526
Caixa de Girona (compte C.)	74
Caixa d'Estalvis i Pensions	276.274
Caixa d'Estalvis i Pensions (Cte.)	9
Banc Popular Espanyol	163.389
Banc Popular de Crèdit	123.695
Existència Caixa Casal	9.250
Caixa gastos menors	4.289
Total efectiu	660.506

SANT HILARI SACALM, a 31 de desembre de 1989

El secretari habilitat — *El president*

DEPURADORA

Ben aviat Sant Hilari podrà disposar d'una depuradora tal i com segueixen les obres, malgrat que darrerament han sortit alguns problemes tècnics i ha calgut terraplenar un tros i en retardaran l'acabament. Es preveu que entri en funcionament abans d'acabar l'any.

Característiques tècniques de la depuradora

Situació

La depuradora es troba situada a uns 1.800 m al nord de la població.

Considerant les previsions demogràfiques existents i analitzant l'evolució del creixement, la previsió de la població a 10 anys vista és de 6.250 habitants a l'hivern, i de 10.000 a l'estiu. Les indústries que poden connectar a la xarxa s'estima en uns 2.000 habitants equivalents, per tant el disseny final de la depuradora s'adapta a una població de 12.000 habitants.

Característiques tècniques de l'estació depuradora

Es tracta d'una depuradora de tractament biològic, constituïda per llacunes d'aïrament amb recirculació de fangs i llacunes posteriors de decantació i afinament.

Abans de l'entrada al tractament biològic, es realitzarà la separació dels sòlids superiors als 20 mm de diàmetre. A continuació tindrà lloc la sedimentació de sorra i partícules fines fins a 0,2 mm mitjançant un agitador de paletes.

- La primera llacuna d'aïrament per a la recirculació dels fangs tindrà un volum de 7.571 m^3 amb una superfície d'aigua de 2.450 m^2. En aquesta llacuna la permanència de les aigües serà de 20 dies.
- La segona llacuna d'aïrament tindrà un volum de 7.518 m^3 i una superfície d'aigua de 2.385 m^2.

En ambdues l'oxigenació serà mitjançant aire distribuït a través de cadenes flotants d'aïrament amb elements difusors.

- La llacuna de sedimentació del fang en suspensió de 7.355 m^3 de volum, amb una superfície d'aigua de 2.316 m^2.
- Finalment les llacunes d'embelliment o afinament de l'aigua que tenen un volum de 2.624 i 1.224 m^3 amb unes superfícies d'aigua de 1.288 i 1.462 m^2 respectivament.

Les funcions mecàniques exercides a cada part són les següents:

- Desbast o separació de sòlids mitjançant un resclí accionat per un motor elèctric; la cinta transportadora dels sòlids també és accionada per motor elèctric.
- Introducció d'oxígen a les llacunes d'aïrament mitjançant la introducció d'aire que és subministrat per tres grups insuflants elèctrics.
- L'agitador de paletes és també accionat per un motor elèctric.
- El sistema de bombeig que transporta les aigües successivament d'una llacuna a l'altra, està accionat per motors elèctrics.

Tant el motor petit de l'agitador de paletes, el del resclí i cinta transportadora, com els motors dels grups insuflants, com els més potents de 25 CV del sistema de bombeig, segons el projecte tècnic, són motors elèctrics equipats amb elements silenciadors del soroll, muntats amb suports antivibratoris i situats dintre d'edificacions, de manera que el soroll a l'exterior quedarà esmorteït en gran mesura.

La depuració biològica

Respecte al medi ambient, la característica més remarcable d'aquesta depuradora és que es tracta d'una depuradora biològica, i això vol dir que tots els processos que en ella es realitzen són processos físics, sense cap mena d'adició de productes químics per facilitar l'oxidació, la sedimentació de partícules sòlides o el restabliment de les cadenes tròfiques.

La depuració biològica consisteix mitjançant l'agitació de les aigües, l'oxidació intensiva i el posterior procés de sedimentació, a recrear en un indret concret, l'estació depuradora, les condicions que es donarien al llarg d'uns quants quilòmetres de riu: oxigenació i aiguabarreig en els ràpids i llocs de pendent pronunciat, sedimentació als indrets de rabeig i de poc pendent.

Accions derivades de la installació de la depuradora

- Es preveu que l'aigua tractada tindrà les següents característiques:

Incolora
inodora
pH entre 6,5 i 8,5
DB05 inferior a 30 mg/l
sòlids suspensió inf. a 30 mg/l

- La canalització de la riera en el tram de la depuradora manté el mateix pendent actual, de manera que no s'altera el sistema hidrogràfic de la riera (Plànol 4).
- Els accessos a la platja depuradora es faran sense alterar el trànsit normal del camí que transcorre prop de la planta depuradora.
- Es respecta i manté la servitud de pas cap als correus veïns

SANT HILARI EN PUBLICACIONS

El setmanari de Vic *La Marxa*, el 28 de març del 91 va dedicar tres pàgines de la seva publicació al "Via Crucis Vivent" de Sant Hilari.

El 23 d'agost del 90 *El Punt* va editar dues pàgines dedicades a la Festa Major en general i el 24 del mateix mes dues més sobre la baixada de carretons.

Per les mateixes dades el *Diari de Girona* també en publicava un parell.

El 6 d'agost del 90 *El Periódico*, una pàgina sencera sobre la rehabilitació de drogaaddictes al Balneari de la Font Picant.

El 26 d'octubre *El Punt* va dedicar dues pàgines dintre "Les rutes d'en Pep", que sobre diferents llocs es va publicant.

Recentment, els dos diaris gironins han dedicat amplis espais a comentar i destacar el Festival Internacional de Música de Sant Hilari Sacalm.

TERRENYS AJUNTAMENT DE BARCELONA

És ben visible l'estat de deteriorament que presenten els pavellons de l'Ajuntament de Barcelona i també en general totes les dependències.

L'Ajuntament de Sant Hilari, davant la manca d'espai municipal, ha demanat al de la ciutat comtal la cessió definitiva dels drets sobre la finca i els pavellons de Colònies.

S'ha enviat una memòria explicativa i justificativa, i s'han tingut contactes amb representants de l'Ajuntament de Barcelona.

No cal dir que d'aconseguir-se això el poble podria millorar molt en els aspectes d'equipaments i serveis.

Actualment l'Ajuntament ha aprovat realitzar-hi obres de rehabilitació ja que el seu estat és lamentable pels serveis que de moment van oferint.

CURSETS DE TEATRE

Com ja ve essent habitual al llarg del curs escolar, s'ha organitzat novament un curset de teatre dedicat a la mainada en edat escolar.

Un cop per setmana els nens i nenes han tingut contacte amb els escenaris sota els consells de monitors especialitzats.

Després de les classes de tipus teòric i pràctic, el curset s'acabà amb la representació de les tres senzilles obres.

ENTRADA SUD

S'estan ja acabant les obres en una primera fase del que és l'entrada sud a la població en la zona de la plaça del Mil·lenari fins a la cruïlla dels carrers Dr. Marañon i Verge del Pedró.

Seguidament es farà el tram que arribarà fins a l'oficina de turisme. Aquí la calçada s'eixamplarà en el cantó esquerre en direcció al centre de la població per a facilitar el trànsit de vehicles pesats.

RESIDÈNCIA DELS AVIS

Una vegada més, en el tema de la residència dels avis que es vol construir, hem de manifestar que s'estan fent passos i gestions per mirar de cercar una solució factible i viable per Sant Hilari; que s'adapti una mica a les necessitats bàsiques que en aquest camp té la població.

Manca encara la designació del seu emplaçament, ja que són més d'una les opcions que s'estan estudiant i un cop presa aquesta important decisió s'haurà donat un pas de gegant en el tema.

El dia 4 de juliol una comissió que procura tirar endavant el projecte va ser rebuda pel Conseller de Benestar Social, Sr. Comas, a Barcelona.

En principi, i mentre es van fent passes, a la tardor ja hi haurà un projecte d'estatuts que hauran de regular el funcionament de l'esperada residència.

Sembla que si no hi ha contraordres la cosa podria començar a ser una realitat a final del 92 i inicis del 93.

RECOLLIDA DE "TRASTOS VELLS"

L'Ajuntament té establert un servei gratuït de recollida de mobles i electrodomèstics vells i tot tipus de desferres domèstiques similars.

El camió passa el primer i tercer dissabte de cada mes a partir de les dues del migdia pel domicili de tothom qui ho desitgi. Només cal avisar prèviament a l'Ajuntament. Havent-hi aquest servei es recorda que no és permès de llençar trastos vells en altres llocs.

GUALS
(Reserva d'aparcament de vehicles)

Es recorda a tots els titulars de llicència de GUAL PERMANENT que, a més de pagar la corresponent taxa anual, han de tenir col·locada la PLACA OFICIAL, en la que hi figura l'escut de l'Ajuntament de Sant Hilari i el número de llicència.

Qualsevol altre model de placa no subministrat per l'Ajuntament no té validesa i permet la lliure ocupació de l'espai d'aparcament.

La Policia Municipal retirarà totes les plaques de la via pública que no reuneixin les condicions expressades i es donarà de baixa la llicència.

SERVEI DE RECOLLIDA D'ESCOMBRARIES

L'Ajuntament va estudiar la situació del servei de recollida d'escombraries i va creure oportú convocar un concurs públic per atendre l'esmentat servei d'acord amb un plec de Condicions Tècniques i establir el contracte corresponent.

Se seguiren els trànsits pertinents i de les dues propostes es va adjudicar a la més econòmica, la del Sr. Salvador Aymerich Busquets.

RECOLLIDA D'ANIMALS

L'Ajuntament va delegar al Consell Comarcal de la Selva les competències que tenia sobre la recollida d'animals a les vies públiques a canvi d'una compensació econòmica.

Per tant, ara hi ha un servei de l'Associació Protectora d'Animals i Plantes de Tossa, que passa un cop al mes. Per a gaudir particularment del servei, cal avisar a les oficines de l'Ajuntament.

SANT JORDI

La venda de roses i de llibres a través dels escolars dels diferents col·legis del poble, ja siguin de secundària, de professional o d'EGB, s'ha convertit en una tradició.

Les parades s'acumulen a la plaça del Dr. Gravalosa i posen un to de vitalitat cultural al centre de la població.

L'Ajuntament també obsequia els diferents centres escolars amb lots de llibres amb motiu de la "Diada del Llibre".

CONTENIDORS

A diferents indrets del casc urbà i als afores de la població s'han repartit una sèrie de contenidors per a facilitar el servei de recollida de les escombraries. Més o menys estan ubicats en llocs on es pot accedir fàcilment i es demana a la població en general que en faci un ús correcte, ja que sovint al peu dels contenidors hi ha més deixalles que no a dintre.

CORREUS

És per a Sant Hilari una satisfacció poder dir que a no tardar se solventaran els greus problemes que fins ara els hilariencs hem patit amb els serveis de Correus.

Després de moltes gestions i estires i arronces, el Servei Provincial de Correus de Girona ha acordat que Sant Hilari disposarà d'un cèntric local situat a la plaça de l'Església on es prestaran els serveis adequats per una oficina de Correus i Telègrafs moderna i d'acord amb les exigències d'una població activa i dinàmica com és la nostra.

A partir del 91 es podran iniciar els treballs.

ESCALES AL CARRER EST

El carrer Est enllaça el carrer Dr. Morales amb el barri de l'Hospital i des que es va cobrir la riera de Vallicrosa, havia quedat amb un fort desnivell. Per a facilitar-ne el pas, l'Ajuntament hi va construir unes escales i unes rampes que permeten una correcta comunicació vial.

PISTA POLISPORTIVA

Que el poble tindrà una nova pista polisportiva és més que evident perquè les obres s'han iniciat fa uns tres mesos, però no s'hauran acabat en el temps previst.

El principal motiu ha estat una variació del projecte inicial, ja que un cop començada l'obra es va creure oportú aprofitar el desnivell existent entre la pista i l'aparcament i fer-hi unes grades així com un magatzem per material.

La pista tindrà mides reglamentàries (22 x 44) per a la pràctica de diferents esports i permetrà també l'exercici del patinatge.

Estarà il·luminada.

URBANITZACIÓ DE LA ZONA VERDA C/ GIRONA I ESTACIÓ D'AUTOBUSOS

Es tracta d'enjardinar la zona verda de propietat municipal que queda situada en la confluència dels carrers Barcelona i Girona, un espai aproximat de 120 m^2.

Aquí s'hi ubicarà l'estació de parada d'autobusos, que constarà de 3 marquesines de tipus estàndar adequades a la irregular forma del terreny. D'aquesta manera es resoldrà un dels problemes que el transport de viatgers tenia plantejat al poble.

Al mateix temps s'instal·larà una parada-baixador a la carretera, prop de la confluència amb el c/ Bailén.

PISTES DE MONOPATÍ

L'Ajuntament té en projecte construir unes pistes de monopatí però encara no se n'ha decidit la ubicació; sembla que finalment podria anar al carrer Pau Picasso, allà on hi havia els camps de petanca.

Es pretén la construcció d'un conjunt de pistes que tindrà les dimensions de 16 x 13 m i que servirà com a base de dues pistes de monopatí de dimensions 11 x 4,5 m.

Les obres podrien començar passat l'estiu i seria un nou esbarjo per a la mainada de Sant Hilari.

CANAL-33

Des de fa un parell de mesos al nostre poble es pot sintonitzar perfectament el nou Canal 33 gràcies a un conveni entre l'Ajuntament i la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, a la qual s'han cedit les instal·lacions municipals situades al castell de Mascarbó segons unes clàusules i atorgaments.

PASSATGE TINTORÉ

No es tardarà gaire a remodelar aquell racó que queda al costat de can Torrent.

S'asfaltarà tot i es tancarà la zona d'aparcament amb un tros de vorera més ampla i un pas de zebra.

També està previst l'enllumenat de tot el tram, el sanejament i col·locació d'embornàs.

ESCALES DEL CARRER FARIGOLA

Fa uns mesos que es va fer una reparació de les escales que enllacen el carrer Farigola amb el camí que va al cementiri.

Mai no s'hi havia tocat res des de la seva construcció i ara s'han millorat considerablement.

LLIURAMENT DEL 1r PREMI JOSEP MORAGUES

El dia 19 de juliol i al saló de sessions de l'Ajuntament, es va donar el veredicte del 1r Premi Josep Moragues d'Investigació en Humanitats i Ciències Socials, organitzat i patrocinat pel Consell Comarcal de la Selva amb l'assessorament del Centre d'Estudis Selvatans.

El guardó va recaure en la Sra. Rosa Congost, historiadora, que va realitzar un treball sobre propietat i estratègies matrimonials a la Selva en el període 1768-1862.

Hi assistiren diferents autoritats i historiadors de la comarca. Va cloure l'acte el Dr. Llorenç Ferrer i Alòs amb una conferència sobre "Els pagesos de mas i la família de la Catalunya Vella".

CANVI DE NOM DEL COL·LEGI PÚBLIC

Després de diferents canvis d'impressions i de reunions, s'ha arribat a l'acord de proposar al Departament d'Ensenyament de la Generalitat el nom de "Col·legi Públic Guilleries" com a nom propi del col·legi públic de Sant Hilari, atesa la clara identificació que aquest nom representa amb la nostra subcomarca natural, expressiu de la identitat d'aquesta zona.

Aquesta proposta l'ha feta l'Ajuntament després de recollir l'opinió majoritària del Consell Escolar.

PLAÇA DEL GENERAL MORAGUES

Al mes de maig d'enguany es va fer la inauguració de la plaça del General Josep Moragues, fill ilÀlustre de Sant Hilari, i del monument dedicat en honor seu.

Hi assistí el conseller de Governació de la Generalitat, Sr. Gomis, el president de la Diputació de Girona, Sr. Arnau, i altres autoritats. Varen parlar el Sr. Gomis, el Sr. Arnau i també el batlle Xavier Rossel tot glossant la figura del General Moragues i la importància que la nova plaça havia de tenir en la millora de serveis a la població. Hi acudí també l'arquitecte de la plaça Sr. Roca i l'escultor Domènec Fita, autor del monument.

En acabar els parlaments actuà la coral "Els Nois Alegres" i posteriorment hi hagué una ballada de sardanes. Hi assistí molta gent.

URBANITZACIÓ DEL CAMÍ DE VILLAVECCHIA

El projecte d'urbanització d'aquesta zona ja fou aprovat definitivament el 16 d'abril de 1988, i més endavant va veure el vist i plau d'Urbanisme de Girona i va ser publicat al BOP el 25 de juny de 1988.

En aquells moments les obres a fer eren de molta envergadura per dificultats de construcció, dificultats que han variat molt degut a la no necessària construcció d'un mur previst inicialment.

En el ple del 20 de desembre de 1990 l'Ajuntament va aprovar inicialment el Projecte Modificat i Actualitzat d'Urbanització d'un tram del Camí de Villavecchia per un valor de 22.456.844 ptes.

Aquesta nova via urbanitzada va des de l'acabament de l'actual asfaltat en el revolt, fins uns metres enllà del c/ Sant Jordi i serà una via de 12 metres, amb tots els serveis.

L'obra ha estat adjudicada pel preu de 18.293.594 ptes. a l'empresa Fills de Josep Roura, S.C.

ARRANJAMENT FONT D'EN JOVÉ

Es preveu fer obres de remodelació a la zona pública municipal coneguda com a "font d'en Jové" que fins ara s'ha mantingut en un estat no molt decorós.

Es farà la font nova, de 3 metres d'alçada. També s'enjardinarà tota l'àrea i els desnivells del terreny se salvaran amb unes diferents rampes per accedir-hi i disposar d'espais plans.

Així mateix s'eixamplarà el camí i s'hi col·locaran bancs i s'enllumenarà tot el recinte.

ENTRADA NORD

Conscients de les dificultats que presentaven les vies d'accés més importants al centre de la població i un cop endegada l'entrada sud, la d'Arbúcies, ara aviat es començaran les obres de l'entrada per Osor, la nord.

El projecte d'urbanització abasta el tram de la carretera de la Font Picant, entre la cruïlla del carrer Torres i Bages (cal Ros) i l'accés a la Zona Esportiva, sector considerat perillós i dificultós àdhuc pel trànsit de vianants.

La remodelació consistirà a eixamplar el pont de can Serrano, la construcció de voreres amb proteccions pels arbres envoltant-los amb bordons, construcció de les clavegueres a la zona est i la formació de sub-base "tot-ú" i asfaltat entre la vorera i la carretera asfaltada, que farà funció de refugi pels vehicles.

Les obres començaran quan s'hagin acabat les d'entrada sud, i es preveu que s'acabin al llarg de l'any vinent.

RECORDATORI

Fem de Sant Hilari un poble net.

L'Alcaldia recorda alguns aspectes sobre:

Neteja de les vies públiques.

– Que no s'han de llençar ni papers ni deixalles al carrer.

– No es pot tirar aigua bruta a la via pública.

– Els propietaris d'establiments comercials estan obligats a agençar convenientment l'espai anterior a l'establiment abans de l'obertura del local.

– No es poden malmetre ni maltractar els arbres que hi ha a les vies públiques.

– Cal que els edificis que tinguin les façanes en mal estat de conservació les arrenglin degudament.

Ocupació de la via pública.

– Cal demanar permís per posar qualsevol anunci imprès o cartell, o repartir propaganda impresa. És totalment prohibit posar anuncis fora de les columnes publicitàries o dels llocs degudament autoritzats per l'Ajuntament.

– Igual s'ha de fer per ocupar la via pública amb cadires, taules o qualsevol altre objecte material.

Deixalles i trastos vells.

Bosses de deixalles, electrodomèstics i mobles vells envaeixen els boscos i voreres de la carretera de l'entorn del poble.

Papers, peles de pipes, burilles de cigarreta, etc., embruten els carrers i les places del poble.

Entre tots podem evitar-ho, hi ha els mitjans perquè estigui més net. Col·laboreu-hi.

– Cada dia de l'any, excepte els dissabtes, passa el servei de recollida d'escombraries a domicili.

– Cal que les bosses d'escombraries no siguin al carrer fins al vespre, mitja hora abans de la recollida.

– El primer i tercer dissabtes de cada mes passa un camió de recollida a domicili de mobles, electrodomèstics i trastos vells. Només cal avisar per telèfon a l'Ajuntament i el servei és gratuït.

– Ben segur que hi ha una paperera ben a prop. Fem-la servir. L'Ajuntament actuarà contra aquelles persones que no respectin les més elementals normes d'higiene pública i abandonin deixalles a qualsevol objecte en llocs no permesos.

S'han col·locat contenidors de deixalles a les entrades del poble. Utilitzeu-los.

No embrutem ni deixem que els altres ho facin. Sant Hilari és de tots.

Gràcies

AVISOS

Aquelles persones que estiguin interessades en l'*adquisició de solars o parcel·les* per edificar, se'ls recomana que abans de fer cap tracte s'adrecin a les oficines de l'Ajuntament, on se'ls informarà de la qualificació urbanística del solar o parcel·la que vulguin comprar.

S'informa que cal tenir present que en totes les cartes i trameses adreçades a Sant Hilari s'hi ha de fer constar el *Codi Postal*, que és el 17.403, juntament amb el nom del municipi, tal com s'indica: "17.403, Sant Hilari Sacalm".

El **telèfon d'urgències** per a la nit és el **86 81 23**, el qual és atès permanentment per la *Policia Municipal*.

TELÈFONS D'URGÈNCIES

Oficines de l'Ajuntament: **86 81 01** i **86 89 76.**
Fax de l'Ajuntament: **86 89 76.**
Caserna Guàrdia Civil: **86 80 32.**
Servei d'ambulàncies municipal: **86 81 23.** També es pot trucar al **86 84 57**, que és un servei privat d'ambulàncies (Ambulàncies Guilleries).
Ambulàncies de Creu Roja: **86 04 04** (Arbúcies).
Farmàcies: R. Broto: **86 80 93.**
X. Montalt: **86 90 49.**
Pavelló d'esports: **86 89 89.**
Parròquia: **86 82 22.**
Oficina de Turisme: **86 88 26.**
Dispensari municipal: **86 85 84.**
Ràdio Sant Hilari: **86 83 87.**
En cas d'incendi cal trucar als números de l'Ajuntament, al **085.**
Darrere la porta de la Casa de la Vila hi ha un aparell d'alarma.
Serveis de grua: Trima: **86 83 28.**
Montseny: **86 84 64.**
A. Fauria: **86 82 31.**
Guilleries: **86 88 73.**
El Turó: **86 81 44.**

ÍNDEX

Salutació	F. Xavier Rossell i Terris
Encomi de Sant Hilari	Josep M.ª Arimany
Teatre: Vida, realitat, il.lusió... vida	Joan Coma
En Josep M.ª Vila, un home de bé i un artista	A. Serradesanferm, Enric Bosch i F. Danés
Club Tennis St. Hilari	La Junta
La cigonya que no pot volar	Josep M.ª Alimbau
L'Eix Transversal	Diari de Girona
Curiositats	Fotos A.S.V.
Quinze anys de Colònies	Monitors de Colònies
Educar per al lleure	Ricard Madrià
Quatre coses sobre les transfusions de sang	Germandat de donadors de sang
El nom de la nostra escola	Ricard Madrià
Casal Municipal dels Avis ''Can Blat''	El Patronat
Els 25 anys del Col.legi Sant Josep	Àngel Serradesanferm i Alfons Gasull
Restauració de l'església parroquial de Sta. Creu d'Horta	Joan Tuneu
El C. B. Sant Hilari-Fontdor	La Junta
El romànic a St. Hilari Sacalm	Antoni Pladevall
Agrupacions corals d'abans	
Retrospectives corals	Els Nois Alegres
El grup de teatre ''Els Nois Alegres''	La Junta
La pesca a St. Hilari	La Junta
Toros a St. Hilari	Àngel Serradesanferm
Elogi de l'excursionisme creatiu	Francesc Danés
La plaça, el monument i en Josep Moragues	À. Serradesanferm, D. Fita i Jordi Roca
La manipulació: factor indispensable en el desenvolupament dels infants	Equip educatiu ''Llar Infantil Les Cent Fonts''
Preocupació	M.ª Teresa Sirera
Actes religiosos i cívics	
Crònica de l'any	
Ha passat un any	Grup Sardanista St. Hilari
Associació d'empresaris d'hosteleria de St. Hilari Sacalm	El president de l'Associació
El Centre d'Estudis Selvatans, una institució cultural en marxa	Narcís Figueras
L'Escola de Belles Arts ja té 10 anys	J. Mir, J. M.ª Xandri, S. Pareja i J. Taberner
Primer amor	M. Ruiz
Notes de Societat	
Concurs Literari Escolar Local	N. Andreu, T. de Ribot, E. Masó i L. Masó
El Racó poètic	C. Timoneda, M. Ruiz, J. Fàbregas, J. Mestres, ''Els set de bastos''
Concurs literari ''Casal dels Avis''	À. Serradesanferm, E. Colom, E. Masó, Alumnes de 8è del Col.legi Guilleries
Els Amis de la Música	Amics de la Música
Quinze anys d'un somni real	Petits Cantaires
Col.laboradors	
Butlletí Municipal	

SANT HILARI SACALM

FESTA MAJOR

DIES:

29, 30, 31 d'Agost

i

1 de Setembre

1991

Fotografies: FINA, P. BOSCH, S. BOSCH i ARXIU SERRADESANFERM
Impressió i Focomposició: IND. GRÀFIQUES DURAN, S. A.
Edita: ÀREA DE CULTURA
Coordinador: ÀNGEL SERRADESANFERM i VALLS
Dip. Legal GI. 1312 - 1991

Portada de: CARME SAURINA PORTA